

JOURNAL OF TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

วิทยาสาร

วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ■ ปีที่ 118 ฉบับที่ 9 เดือนกรกฎาคม 2562

29 กรกฎาคม

วันภาษาไทยแห่งชาติ

ก ข ข ค ค ฅ ง จ ฉ ช
ซ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ด
ต ถ ท ธ น บ ป ผ ฝ พ
ฟ ภ ม ย ร ล ว ศ ษ ส
ห ฬ อ ฮ

สเกิปพิเศษ

2 ทศวรรษ
วันภาษาไทยแห่งชาติ

รอบรู้คุรุสภา

คุรุสภาดิจิทัล

มติการศึกษา

การเกิดขึ้นเองของ
การศึกษานอกโรงเรียน

11 กรกฎาคม วันประชากรโลก (World Population Day)

เพื่อให้เกิดความตระหนัก
ในประเด็นปัญหาของประชากรโลก

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 67 พรรษา

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชเดช

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10

28 กรกฎาคม 2562

ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมพรรษายั่งยืนนาน

สถิตเป็นมิ่งขวัญแห่งปวงประชาสถาพร ตราบกาลนาน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า กองบรรณาธิการวารสารวิทยากร

บทบรรณาธิการ

สวัสดีค่ะผู้อ่านทุกท่าน วารสารวิทยากรฉบับเดือนกรกฎาคมนี้ขอเชิญชวนทุกท่านร่วมกันอนุรักษ์ภาษาไทย เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ วันที่ 29 กรกฎาคม ซึ่งในปี 2562 นี้ครบรอบ 20 ปี กล่าวได้ว่าเป็นเวลา 2 ทศวรรษแล้ว ที่คนไทยต่างตระหนักและห่วงหาพันการใช้อย่างถูกต้องของภาษาไทยของเรา ที่ใช้กันมายาวนานกว่า 700 ปี นับแต่ในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ดิฉันเห็นว่า “ครู” ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ศิษย์ ควรเน้นและระมัดระวังในการใช้ภาษาไทยอย่างเป็นพิเศษ ต้องใช้ให้ถูกต้อง ทั้งการใช้ถ้อยคำ การออกเสียง และการเลือกใช้ให้ถูกที่ถูกลเวลา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ แม้ว่าเทคโนโลยีและเครื่องมือสนับสนุนด้านการศึกษาจะพัฒนาไปมากเพียงใดก็ตาม แต่หากทักษะด้านการสื่อสารบกพร่อง ก็ไม่อาจประสบความสำเร็จได้ จึงจำเป็นที่พวกเราทุกคนจะต้องช่วยกันเน้นย้ำเรื่องนี้ในทุกระดับชั้นเรียน รวมถึงการใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งร่วมกันกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกให้ร่วมกันอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป กองบรรณาธิการขอเสนอ “2 ทศวรรษ วันภาษาไทยแห่งชาติ” มาให้ท่านผู้อ่านได้ศึกษาเรื่องราวของวันภาษาไทยแห่งชาติกันค่ะ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบอย่างอันดีงามของท่านบูรพาจารย์ในด้านการใช้ภาษาไทยนั้น จะเป็นต้นแบบสำคัญที่ทำให้เราทุกคนตระหนักถึงการใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม และนำไปสู่การประสบความสำเร็จในที่สุด ขอให้ทุกท่านมีพลังกายและพลังใจที่เข้มแข็งในการสืบทอดสิ่งดีงามในอดีตเพื่อความสำเร็จของวันนี้และในอนาคตค่ะ

(ดร.วัฒนาพร ระวังบุทกซ์)

บรรณาธิการ

ขอเชิญร่วมส่ง

บทความเรื่องสั้น บทกวี

เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยากร โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. e-mail : withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ : กองบรรณาธิการวารสารวิทยากร สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
3. โทร. / โทรสาร : 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น ต้องมิได้ลอกเลียน ดัดแปลงงานของผู้อื่น
ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

01 บทบรรณาธิการ

04 สก๊อปพิเศษ

2 ทศวรรษ วันภาษาไทยแห่งชาติ

10 รอบรู้ครูสภา

ครูสภาดิจิทัล

14 ยุทธศาสตร์การศึกษา

ทำอย่างไรประเทศของเราจึงจะได้ครู
ที่ใช้ความรู้ที่พีซีเค (TPCK)
ในการประกอบวิชาชีพ? ตอนที่ 2

21 ห้องเรียนวิชาการ

ข้อตกลงในการพัฒนางาน

25 Open Eyes

อาชีพะเร่งผลิตช่างฟรีเมียม ไทยแลนด์ 4.0

28 Knowledge all around

“พื้นที่การเรียนรู้” ใคร?? ว่าอยู่ได้แค่ใน “ห้อง”

32 Read UP Zone

ส่งเสริมการอ่านบนพื้นฐานของวิถีชีวิตและ
ภูมิปัญญา ณ บ้านหนังสือชุมชนบ้านทุ่งเจริญ
อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

32

36 โรงเรียนดี โครงการเด่น

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โดย N.V. CARE YOU MODEL
โรงเรียนน้ำริดวิทยา

40 การศึกษารอบทิศ

การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา โดย ก.ค.ศ. และสำนักงาน
ก.ค.ศ.

44 เรียนรอบตัว

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่โรงเรียนสระบุรี
วิทยาคม Professional Learning Community
at Saraburiwitthayakhom School ตอนที่ 2

49 ประสบการณ์

“แสนฝันล้านละเมอ”

53 ยุทธศาสตร์ศึกษา

การแสวงหาโอกาส :
สิ่งจำเป็นในชีวิตของผู้บริหาร ตอนที่ 3

59 มิติการศึกษา

การเกิดขึ้นของการศึกษานอกโรงเรียน

25

65 บริหารการศึกษา

วรรณคดีกับชีวิตประจำวัน

67 วิชาการบันเทิง

INPUT

72 ตะเวนเที่ยว

ชวนชม...พนมเปญ

78 Full Frame

กองทุนส่งเสริมการศึกษา การสร้างสรรค์ศิลปะ
มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

83 ย่ำสามกรอบ

"เรือนครุชน" ความทรงจำ และจินตนาการ

89 หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

- เครื่องดำน้ำกล้ำถาด วิทยาลัยการอาชีพบรรพตพิสัย
- ตลาดนัดโครงการอาชีพ Shopping Idea by Sakornpittayakan
โรงเรียนสาครพิทยาคาร
- การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาด้วยรูปแบบ STUDENT
โรงเรียนบ้านใหม่ (วันครู 2503)

100 ครุฑกฎหมาย

- กรณีศึกษาผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา
ประพจน์นิติธรรมยาบรรณของวิชาชีพกรณีล่องละเมิดทางเพศ
นักเรียนซึ่งเป็นศิษย์ในความดูแล
- กรณีศึกษาเกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา
ประพจน์นิติธรรมยาบรรณของวิชาชีพ กรณีปลอมแปลง
เอกสารและการรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ

105 นานาน่ารู้

ปฏิรูปการศึกษาอย่างไร ในยุค "โลกป่วน"

108 EDU Classroom

การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ตอนที่ 1

วารสารวิทยากร

กองบรรณาธิการ/ฝ่ายสมาชิก โทร./โทรสาร 0 2282 1308

ที่อยู่ 128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑ 10300

e-mail : withayajarn@gmail.com

www.withayajarnksp.com

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา :

คณะกรรมการครูสภา

คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ

นายยุทธชัย อุดม

ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการประจำ :

ศ.กิตติคุณสุนน อมรวิวัฒน์

รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รศ.ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง

รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล

รศ.ดร.กล้า ทองขาว

รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์

รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ

ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์

ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ

ดร.จักรพรรดิ วัฒนา

ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง

บรรณาธิการ : ดร.วัฒนาพร ระจัญญ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

ดร.ราณี จินสุทธิ

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นายจันทร์ยงยุทธ บุญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน

นางจิรภา ทงขาว

นางสาววิณา รังสิวรักษ์

นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมฆา

นางสาววรรณพร พิพัฒน์

นายวัชรพล เหมือนจา

นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน

นางจิรภา ทงขาว

ศิลปกรรม/รูปเล่ม/จัดพิมพ์ :

บริษัท ออนป้า จำกัด

111/1 อาคารนวมสร ถนนพระรามที่ 3

แขวงบางคอกแหลม เขตบางคอกแหลม

กรุงเทพฯ ๑ 10120

โทร. 0 2689 1056

โทรสาร 0 2689 1081

www.onpa.co.th

2 ทศวรรษ

วันภาษาไทย แห่งชาติ

ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์มาก เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแล้ว ยังเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้และการพัฒนาความคิดของมนุษย์และเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมและการประกอบอาชีพ ที่สำคัญ ภาษาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติอีกด้วย เพราะภาษาเป็นถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารสร้างความเข้าใจกันในสังคม

คนไทยนั้นโชคดีที่มีภาษาของตนเอง และมีอักษรไทยเป็นตัวอักษรประจำชาติ อันเป็นมรดกล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่าไทยเราเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมสูงส่งมาแต่โบราณกาล และยั่งยืนมาจนปัจจุบันคนไทยผู้เป็นเจ้าของภาษา ควรภาคภูมิใจที่ชาติไทยใช้ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติมากกว่า 700 ปีแล้ว นับตั้งแต่รัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และจะยั่งยืนตลอดไปถ้าทุกคนตระหนักในสำคัญของภาษาไทย ดังความตอนหนึ่งในพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9

เกร็ดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษาไทย

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น

เมื่อปี พ.ศ. 1826 (ค.ศ.1283)

มีพยัญชนะ 44 ตัว (21 เสียง)

สระ 21 รูป (32 เสียง)

วรรณยุกต์ 5 เสียง

คือ เสียง สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

“เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควร
อย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มี
หลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง
คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษา
ให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบประโยค
นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำ
ของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติ
ศัพท์ใหม่มาใช้...สำหรับคำใหม่ ที่ตั้งขึ้นมีความจำเป็นในทาง
วิชาการไม่น้อย แต่บางคำที่ง่าย ๆ ก็ควรมี ควรจะใช้คำเก่า ๆ
ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก ...”

พระราชดำรัสตอนหนึ่งใน
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9
ที่ทรงอภิปรายเรื่อง “ปัญหาการใช้คำไทย”
ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2505

ภาษาไทยดำรงคงอยู่คู่กับประเทศไทยสืบมาอย่างยาวนาน เป็นหนึ่งในเครื่องหมายที่แสดงถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรมไทยที่สามารถย้อนรอยไปได้ยาวนานนับพันปี แสดงถึงความเป็นรัฐเอกราชที่สามารถดำรงความภาคภูมิใจในภาษาของตนได้อย่างเหนียวแน่น และเป็นสื่อกลางให้คนไทยทุกเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศสามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจถูกต้องตรงกัน ภาษาไทยจึงเป็นมากกว่าแค่ตัวกลางในการสื่อสาร แต่เป็นหนึ่งในเอกลักษณ์ของชาติที่มีความสำคัญยิ่ง ดังความตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง “ความเป็นชาติโดยแท้จริง” ว่า “ภาษาเป็นเครื่องผูกพันมนุษย์ต่อมนุษย์แน่นแฟ้นกว่าสิ่งอื่นและไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกันหรือแนบเนียนยิ่งไปกว่าภาษาเดียวกัน รัฐบาลทั้งปวงย่อมรู้สึกในข้อนี้อยู่ดี เพราะฉะนั้น รัฐบาลใดที่ต้องปกครองคนต่างชาติต่างภาษา จึงต้องพยายามตั้งโรงเรียนและออกบัญญัติบังคับ ให้ชนต่างภาษาเรียนภาษาของผู้ปกครอง แต่ความคิดเห็นเช่นนี้ จะสำเร็จตามปรารถนาของรัฐบาลเลมอกก็หาไม่ได้ แต่ถ้ายังจัดการแปลงภาษาไม่สำเร็จอยู่ตราบใด ก็แปลว่า ผู้พูดภาษากับผู้ปกครองนั้นยังไม่เชื่ออยู่ตราบนั้น และ仍将เรียกว่าเป็นชาติเดียวกันกับมหาชนพื้นเมืองไม่ได้ อยู่ตราบนั้น ภาษาเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในใจมนุษย์แน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่น”

พระมหากษัตริย์ไทย ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ยังเป็นผู้อุปถัมภ์ภาษาไทย ในทุกมิติ ทั้งด้านการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย การเป็นแบบอย่างที่ดีของการใช้ ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และหลายพระองค์ยังทรงเป็นปราชญ์ทางภาษาที่ทรงพระปรีชาสามารถ เป็นล้นพ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ที่ทรงห่วงใยในการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก ในรัชสมัยของพระองค์เป็นยุคสมัยที่ประเทศไทยเปิดรับการพัฒนานานใหญ่จากต่างประเทศ ประกอบกับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่เริ่มไหลบ่าเข้าสู่ประเทศไทยอย่างรวดเร็วตามการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจ และตามความก้าวหน้าของระบบการสื่อสาร

ในวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธาน และทรงอภิปรายเรื่อง “ปัญหาการใช้คำไทย” ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมทางวิชาการ ของชุมนุมภาษาไทย ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วยเหตุนี้เอง คณะกรรมการรณรงค์เพื่อภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทย และมีความห่วงใยในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ต่อภาษาไทย รวมถึงเพื่อกระตุ้นและปลุกจิตสำนึกให้คนไทยทั้งชาติได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทย ตลอดจนร่วมมือกันทำนุบำรุง ส่งเสริม และอนุรักษ์ภาษาไทย ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป จึงได้เสนอขอให้รัฐบาลประกาศให้วันที่ 29 กรกฎาคมของทุกปี เป็น วันภาษาไทยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันอังคารที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 เห็นชอบให้วันที่ 29 กรกฎาคมของทุกปี เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ

วันภาษาไทยแห่งชาติ 29 กรกฎาคม 2562 นี้ เป็นวันที่ครบรอบ 2 ทศวรรษ หรือ 20 ปี ของวันภาษาไทยแห่งชาติ ที่ทุกภาคส่วนต่างร่วมกันอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง อันเป็นการ สืบสานเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยให้คงอยู่อย่างงดงามต่อไป

กิจกรรมในวันภาษาไทยแห่งชาติ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ฯ และเอกชน จะมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเตือน เผยแพร่ และเน้นย้ำให้ประชาชน เห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะ “ภาษาประจำชาติ” และกระตุ้นเตือนให้ทุกภาคส่วน ร่วมมือกันอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยให้มีความถูกต้องงดงามอยู่เสมอ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปรายทางวิชาการ การประกวดแต่งคำประพันธ์ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง การขับเสภา การเล่านิทาน นอกจากนี้ยังมีการสรรหาและคัดเลือกผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นเพื่อเป็นแบบอย่าง แก่เยาวชนและสังคม เป็นต้น

ข้อมูล:

<http://www.finearts.go.th/chantaburilibrary/parameters/km/item/29-กรกฎาคม-วันภาษาไทยแห่งชาติ.html>

https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/78/วันภาษาไทยแห่งชาติ

<https://lifestyle.campus-star.com/knowledge/127669.html>

<http://education.kapook.com/view94223.html>

<https://teen.mthai.com/education/61322.html>

<http://www.mwit.ac.th/~saktong/learn6/68.pdf>

คุรุสภาดิจิทัล

คุรุสภา ในฐานะสภาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มีบทบาทหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ การกำกับ ดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ การออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการยกย่อง ส่งเสริม พัฒนาวิชาชีพ โดยมีเป้าหมาย **“มุ่งสร้างมาตรฐานและจิตวิญญาณความเป็นครู”** พร้อมทั้งขับเคลื่อนการปฏิรูป **“ครู”** และ **“บุคลากรทางการศึกษา”** เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานตามฐานสมรรถนะและจรรยาบรรณของวิชาชีพภายใต้กรอบ**มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาสู่คุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน**สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศ

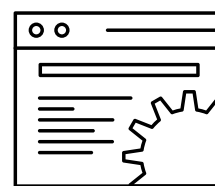
เครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ครูสุภาพรรลุเป้าหมายในการให้บริการแก่สมาชิกครูสุภาพที่มีจำนวนมากกว่าเก้าแสนรายทั่วประเทศได้อย่างทั่วถึง คือ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริการให้กับครูสุภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มประสิทธิภาพด้านความสะดวก รวดเร็ว ความแม่นยำในการประมวลผลข้อมูล การประหยัดการลดต้นทุน ด้วยระบบที่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทั้งจากหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ก่อให้เกิดความร่วมมือและความเชื่อมโยงด้วยรูปแบบดิจิทัลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดขั้นตอนการทำงาน ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ลดการใช้กระดาษ และสามารถให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

เพื่อมุ่งสู่การเป็นครูสุภาคิjitล สำนักงานเลขาธิการครูสุภาพจึงได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ดังนี้

1

จัดทำระบบลดสำเนาเอกสาร

เพื่อการให้บริการแก่ผู้ยื่นคำขอรับบริการในงานใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ณ จุดบริการงานของครูสุภาพทั้งในส่วนกลางและจุดบริการงานครูสุภาพในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ด้วยระบบที่สามารถให้บริการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลผ่าน Linkage Center ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ด้วยเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

2

พัฒนาระบบเว็บเซอร์วิส (Web Service)

รองรับการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลกับสำนักบริหาร
การทะเบียน กรมการปกครอง ผ่าน Linkage Center

3

จัดทำระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)

โดยเปิดให้บริการแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพและบุคคลทั่วไป คือ
KSP Bundit , KSP School และ Self Service ดังต่อไปนี้

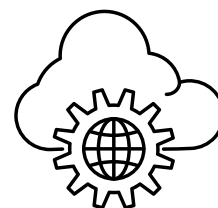
3.1 KSP Bundit คือ ระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์สำหรับสถาบันผลิตครู

ให้ยื่นคำขอแบบออนไลน์ โดยให้บริการดังต่อไปนี้

1. การยื่นคำขอรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา
2. การบันทึกและส่งข้อมูลผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตร
ที่ครูสภาให้การรับรอง
3. การส่งข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่ครูสภาให้การรับรอง

3.2 KSP School คือ ระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์สำหรับหน่วยงาน/สถานศึกษา
เพื่อดำเนินการยื่นคำขอแบบออนไลน์ที่จำเป็นจะต้องยื่นผ่านสถานศึกษา หรือ
ต้นสังกัดเท่านั้น เช่น การยื่นคำขอต่ออายุออนไลน์ (นำมาใช้แทนโปรแกรม
KSP Renew) การยื่นคำขออนุญาตให้ประกอบวิชาชีพครู โดยไม่มี
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การยื่นคำขอรับรองคุณวุฒิ เป็นต้น

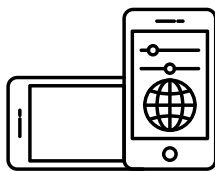
3.3 KSP e-Service คือ ระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการสมัครสมาชิกเพื่อใช้งาน
ด้วยตนเอง เช่น การยื่นคำขอต่างๆ การตรวจสอบข้อมูลของตนเอง และข่าวสาร
เกี่ยวกับครูสภา

4

จัดทำ Application

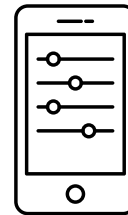
เพื่อให้บริการตรวจสอบข้อมูลการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งในระยะเริ่มแรกจะให้บริการติดตามสถานะการยื่นคำขอมิใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของคุรุสภา

5

ปรับปรุงฟังก์ชันการทำงานของระบบค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

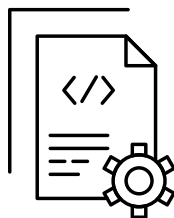
รองรับค่าปรับในกรณีต่ออายุใบอนุญาตฯ ล่าช้า

6

ปรับปรุงฟังก์ชันการทำงานของระบบครูอาวุโส ฯ

ให้มีประสิทธิภาพรองรับลงทะเบียนเข้ารับเครื่องหมาย ฯ มากยิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาในฐานะหน่วยปฏิบัติงานของคุรุสภา มีแนวคิดพัฒนาระบบบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ยื่นคำขอประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้สามารถยื่นคำขอต่าง ๆ และสามารถชำระค่าธรรมเนียมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาบน Application (KSP Service) ผ่านโทรศัพท์มือถือได้ และจัดทำคลังข้อมูลการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (Big Data) ที่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนประเทศไทย Thailand 4.0

ทำอย่างไร ประเทศของเราจึงจะได้ครู ที่ใช้**ความรู้ที่พิชิต (TPCK)** ในการประกอบวิชาชีพ? ตอนที่ 2

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ครู TPCK หรือ ETPCK ก่อให้เกิดผลดีแก่โรงเรียนอย่างไร?

ศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษของการเปลี่ยนแปลง CK, PK, TK ตลอดจน EK ก็เปลี่ยนแปลง ความรู้ที่อยู่ในรูปทฤษฎี หลักการ ข้อค้นพบจากการวิจัย กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง คู่มือปฏิบัติ หรือ กรณีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่พวกเราเคยเชื่อว่าเพียงพอแก่การใช้งานในชีวิตประจำวัน พอมาถึง ศ.ว.ที่ 21 ความรู้ดังกล่าวไม่เพียงพอแล้ว นักเรียนใน ศ.ว. ที่ 21 ต้องสามารถดัดแปลงความรู้ สร้างความรู้เพิ่มเติม หรือสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมาใช้ นอกจากนั้น นักเรียนใน ศ.ว.ที่ 21 ต้องมี ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม การเรียนและ การทำงานร่วมกันเป็นทีม การมีภาวะผู้นำ การสื่อสาร การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร ทางไกล การใช้คอมพิวเตอร์และปัญญาประดิษฐ์ การคิดคำนวณ การสร้างอาชีพและการเรียนรู้ ด้วยตนเอง หรือที่พวกเราเรียกกันว่า “7Cs” และนอกจากนั้น ต้องมีทักษะทางสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม สามารถสร้างเสริมสุขภาพอนามัยให้ตนเอง เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ และของโลก สามารถจัดการเกี่ยวกับเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว สามารถพัฒนาตนเอง เป็นผู้ประกอบการใหม่ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป้องกัน ภาวะโลกร้อน และยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีงาม ฯลฯ

ครู TPCK เป็นครูที่สอนเพื่อให้นักเรียนรู้ความจริง กระบวนการในการค้นหาความจริง ข้อที่ควรสงสัยเกี่ยวกับความจริง และกระบวนการในการค้นหาความจริงที่ดำเนินการมาในอดีต การคิดค้นกระบวนการใหม่ในการค้นหาความจริง การค้นหาความจริงใหม่ และ**ความจริงใหม่**ที่ค้นพบในขณะใดขณะหนึ่ง ทั้งความจริงที่อยู่ในรูปของทฤษฎี หลักการ ข้อค้นพบจากการวิจัย กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง คู่มือปฏิบัติ กรณีตัวอย่าง หรือกรณีศึกษาไม่ว่าจะเป็นความจริงเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา หรือวิชาอื่นๆ และรวมทั้งวิชาที่พวกเรายังไม่เคยรู้จัก ณ วันนี้ด้วย

ถ้าโรงเรียนมีครู TPCK หรือ ETPCK โรงเรียนก็จะสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับคุณลักษณะของคนใน ศว. ที่ 21 ได้

เราจะผลิตครู TPCK หรือผลิตครูให้มีความรู้ TPCK ได้อย่างไร ?

ถามว่า ณ วันนี้ประเทศไทยของเรามีระบบหรือวิธีการผลิตครูอย่างไร จะทำให้เราได้ครู TPCK หรือยัง?

คำตอบคือ นักศึกษาครูของเราเรียน (1) เนื้อหาวิชา (2) แนวทางการจัดการเรียนการสอน และ (3) เทคโนโลยี **แบบแยกส่วน** นักศึกษาครู (ยกเว้นสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา พละศึกษา นาฏศิลป์ไทย) เรียนเนื้อหาวิชา - Content Knowledge (CK) จากคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (Content Expert - **สมมติว่าเชี่ยวชาญจริง**) ที่สังกัดตามคณะต่างๆ เรียนวิชาที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน (Pedagogy Knowledge - PK) จากคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน (Pedagogy Expert - **สมมติว่าเชี่ยวชาญจริง**) จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และส่วนใหญ่เรียนวิชาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Technology Knowledge - TK) จากคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี (Technology Expert - **สมมติว่าเชี่ยวชาญจริง**)

คณาจารย์ผู้มีความเชี่ยวชาญเหล่านี้ต่างคนต่างเชี่ยวชาญในวิชาที่ตนสอน แม้แต่คณาจารย์ที่สอนวิชาเนื้อหาหรือวิชาเอก หรือวิชาที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน หรือวิชาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีด้วยกันก็ไม่มีเวลาวางแผนการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาครูร่วมกัน หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นักศึกษาครูจึงรับเอาความรู้ทั้งในส่วนที่เป็น CK, PK และ TK ไปแบบแยกส่วน ไม่มีเวลาให้นักศึกษาครูได้ฝึกนำเอา CK, PK, และ TK มาปฏิสัมพันธ์ ผสมผสาน หรือถักทอเข้าด้วยกันก่อนนำไปใช้จริงในห้องเรียน หรือก่อนการออกไปปฏิบัติการสอน

นักศึกษาครูของสถาบันผลิตครูบางแห่งอาจโชคดี มีโอกาสฝึกสอนในห้องเรียนสมมติ (Micro - Teaching) ได้ฝึกนำเอา CK, PK, และ TK มาผสมผสานกันและนำไปทดลองใช้กับเพื่อนในชั้น ได้รับฟังคำวิพากษ์ และข้อเสนอแนะทั้งจากเพื่อนนักศึกษาและคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน (PK) ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะมีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา (CK Expert) และด้านเทคโนโลยี (TK - Expert) มาร่วมวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะด้วย และอาจเป็นเพียงการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบางองค์ประกอบย่อยของ PK

บัณฑิตครูของไทยส่วนใหญ่จึงต้องออกไปลองผิดลองถูกในการสร้าง TPACK ด้วยตนเอง ความสามารถในการแข่งขันทางการศึกษาของเยาวชนไทย คนไทย และประเทศไทยเมื่อเทียบกับนานาชาติประเทศจึงปรากฏผลอย่างที่เราทราบกัน

ประเทศหรือรัฐที่ประสบความสำเร็จสูงทางการฝึกหัดครูผลิตครู TPACK อย่างไร

ประเทศหรือมลรัฐชั้นนำบางประเทศจัดให้คณาจารย์ที่สอนวิชาเอก (Content Expert) วิชาที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน (Pedagogy Expert) วิชาเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (Technology Expert) และวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education Expert = GE Expert) แก่นักศึกษาครูกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง วิชาเอกใดวิชาเอกหนึ่ง ชั้นปีใดปีหนึ่งนำแผนการเรียนการสอนของตน (คล้าย ๆ กับ มคอ.3 ของไทย) มาสัมมนากันก่อนเปิดภาคเรียน จากการสัมมนา คณาจารย์ที่สอนวิชาเอก (CK) แก่นักศึกษาครูกลุ่มหนึ่งจะรู้ว่าคณาจารย์คนอื่นที่สอน PK, TK และวิชา GE แก่นักศึกษาครูกลุ่มเดียวกันจะให้ความรู้ทักษะ และสมรรถใดแก่นักศึกษาครูในสัปดาห์ใดสัปดาห์หนึ่ง และตนเองซึ่งรับผิดชอบ CK จะนำ CK ของตนไปถักทอเข้ากับ PK, TK และ GE ของคณาจารย์คนอื่นได้อย่างไร

ในการทำงานเดียวกัน คณาจารย์ที่สอนวิชา PK แก่นักศึกษาครูกลุ่มเดียวกันก็จะรู้ว่า คณาจารย์คนอื่นที่สอน CK, TK และวิชา GE แก่นักศึกษาครูกลุ่มเดียวกันจะให้ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะแก่นักศึกษาครูในสัปดาห์ใด และตนเองซึ่งรับผิดชอบ PK จะนำ PK ของตนไปถ่ายทอดเข้ากับ CK, TK และ GE ของคณาจารย์คนอื่นได้อย่างไร

คณาจารย์แต่ละคนจึงพยายามถ่ายทอดผสมผสานความรู้ของตนเองเข้ากับความรู้ ด้านอื่น ๆ ทั้งด้าน CK, PK, TK และ GE ที่คณาจารย์ในคณะหรือสาขาวิชาอื่น ๆ รับผิดชอบ

นอกจากนั้น ในทุก ๆ เดือนที่เปิดการเรียนการสอน คณาจารย์ที่สอน CK, PK, TK, และ GE ของนักศึกษาครูกลุ่มเดียวกัน ชั้นเดียวกัน จะจัดให้มีการสัมมนาประจำเดือน มีการนำปัญหาและความสำเร็จในการสร้าง TPCK ให้แก่นักศึกษาครูมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จนกลายเป็นงานประจำอย่างหนึ่งของคณาจารย์ที่สอนนักศึกษาครูโดยที่ผู้บริหาร ไม่ต้องลงไปบริหารจัดการ เมื่อสิ้นภาคเรียน คณาจารย์เหล่านี้ก็นำบทเรียนที่ได้มาสรุปเป็น บทเรียนที่สามารถนำไปใช้ในการสร้าง TPCK ให้แก่นักศึกษาครูที่ตนเองจะเข้าไปมีส่วนร่วม ในการสอนในภาคการศึกษาต่อไปได้

ที่สำคัญอย่างยิ่ง สถาบันผลิตครูให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการสอน แม้ว่า คณาจารย์ที่สอน CK, PK, TK และ GE จะผสมผสานและถ่ายทอดความรู้ในส่วนที่คณาจารย์ แต่ละคนรับผิดชอบเข้าด้วยกันแล้ว แต่สถาบันผลิตครูก็ยังคงให้ความสำคัญกับการฝึก ปฏิบัติการสอนของนักศึกษาครู นักศึกษาต้องจัดทำแผนการสอนที่ตนเองจะใช้สอนแต่ละวัน ล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ ส่งแผนการสอนให้ศึกษานิเทศก์ประจำเขต ครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่จะไปฝึกปฏิบัติการสอน ครูผู้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ การสอนในวิชานั้นจนเป็นที่ยอมรับ (Mentor) และส่งให้อาจารย์นิเทศก์ ทั้งอาจารย์นิเทศก์ ที่เป็น Content Expert, Pedagogy Expert และ Technology Expert เพื่อให้ตรวจสอบว่า นักศึกษาครูได้ใช้ความรู้ TPCK อย่างผสมผสาน สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนและ โรงเรียนแล้ว จึงจะอนุญาตให้นักศึกษาครูฝึกปฏิบัติการสอนได้

ในระหว่างฝึกปฏิบัติการสอน ทั้งศึกษานิเทศก์ประจำเขต ครูพี่เลี้ยงของโรงเรียน ที่นักศึกษาครูไปฝึกปฏิบัติการสอน ครูผู้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์การสอน ในวิชานั้นจนเป็นที่ยอมรับ (Mentor) อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูคนอื่น ๆ ที่ไปฝึกปฏิบัติ การสอนที่โรงเรียนเดียวกันจะเฝ้าสังเกตการฝึกปฏิบัติการสอนในห้องที่วีวงจรปิด อย่างใกล้ชิด

ภายหลังชั่วโมงการฝึกปฏิบัติการสอน ทั้งศึกษานิเทศก์ประจำเขต ครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนที่นักศึกษาครูไปฝึกปฏิบัติการสอน ครูผู้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์การสอนในวิชานั้นจนเป็นที่ยอมรับ อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูคนอื่นที่ร่วมสังเกตการฝึกปฏิบัติการสอนจะร่วมกันให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่นักศึกษาครูที่ฝึกปฏิบัติการสอนว่า มีประเด็นย่อยอะไรเกี่ยวกับ CK, PK, TK และ EK ที่ทำได้ดีแล้วและที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

นักศึกษาครูจึงต้องใช้เวลาระหว่างฝึกปฏิบัติการสอนในการนำองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ของ CK, PK, TK และ EK มาผสมผสานและถักทอเข้าด้วยกันให้เป็นความรู้ TPCK หรือ ETPCK ซึ่งต้องใช้เวลาที่ยาวนาน เพียงพอ จึงจะเกิดความชำนาญ

การฝึกปฏิบัติการสอนจึงเป็นเครื่องมือตรวจสอบความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการใช้ TPCK หรือ ETPCK ของนักศึกษาครูก่อนการสำเร็จการศึกษา

สถาบันผลิตครูบางประเทศใช้กระบวนการฝึกสอน (Internship) และการเตรียมการก่อนการฝึกสอน (Pre - Internship) เป็นเครื่องมือในการพัฒนา TPCK ให้แก่นักศึกษาครู

ในระหว่างเรียน นอกจากจัดให้คณาจารย์ที่สอน CK, PK, TK และ GE เข้าสัมมนา ร่วมกันเป็นระยะแล้ว สถาบันผลิตครูหลายแห่งจ้างนักศึกษาปริญญาโท หรือปริญญาเอก ทางด้านหลักสูตรและการสอนให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอน (Teaching Assistant = TA) สำหรับนักศึกษาครู โดยเฉพาะในภาคเรียนที่นักศึกษาครูต้องฝึกการสอนในสถานการณ์สมมติ (Micro - Teaching) ผู้ช่วยสอนจะให้คำแนะนำ ตรวจสอบการจัดทำแผนการสอน ก่อนการสอนในสถานการณ์สมมติ ภายหลังการสอนในสถานการณ์สมมติ ผู้ช่วยสอนจะให้ข้อคิดเห็น วิพากษ์การทดลองสอนร่วมกับเพื่อนนักศึกษาและคณาจารย์ผู้รับผิดชอบประจำวิชา

เมื่อถึงเวลาที่ต้องออกไปปฏิบัติการฝึกสอนจริงที่โรงเรียน ผู้ช่วยสอนจากสถาบันผลิตครู ครูพี่เลี้ยงซึ่งต้องคัดเลือกจากครูผู้มีความเชี่ยวชาญและมีความเชี่ยวชาญทางการสอนสูง (อาจเป็น Master Teacher หรือ Mentor) และอาจารย์นิเทศก์ด้าน CK, PK และ TK จะช่วยกันตรวจสอบแผนการสอน แนะนำให้นักศึกษาครูใช้ TPCK ในการปฏิบัติการสอนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผล

สถาบันผลิตครูจะดำเนินการฝึกนักศึกษาครูในการพัฒนาการใช้ TPCK อย่างนี้ จนกระทั่งนักศึกษาครูแต่ละคนเกิดความรู้ มีทักษะ และมีสมรรถนะในการใช้ TPCK จึงจะให้สำเร็จการศึกษา

จากการสอบถามคณาจารย์ของสถาบันผลิตครู พบว่าใน 2 - 3 สัปดาห์แรก นักศึกษาครูจะให้ความสำคัญกับการถ่ายทอด Content Knowledge ในส่วนที่เป็นทฤษฎี หลักการ ข้อค้นพบจากการวิจัย กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง คู่มือปฏิบัติ กระบวนการหรือกรณีศึกษา และวิธีสอนหรือยุทธศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการสอน แต่ลืมให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการชั้นเรียน การประเมินผล และการให้ผลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนกระบวนการค้นหาความจริง ข้อสงสัยเกี่ยวกับกระบวนการค้นหาความจริงที่เคยใช้ในอดีต กระบวนการค้นหาความจริงใหม่ ตลอดจนวัตถุประสงค์ในการเรียนวิชานี้ว่าเรียนไปเพื่ออะไรแทบไม่มีการกล่าวถึงในระหว่างที่ฝึกปฏิบัติการสอนในช่วง 2 - 3 สัปดาห์แรก

เมื่อก้าวเข้าสู่สัปดาห์ที่ 4, 5, 6, ... นักศึกษาครูจะเริ่มใช้องค์ประกอบย่อยอื่น ๆ ของ CK, PK, และ TK มากขึ้น ๆ กว่าที่นักศึกษาครูจะพัฒนาและสามารถจะใช้ TPCK หรือ ETPCK ได้อย่างชำนาญ คือใช้องค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ของ CK, PK และ TK ได้ครบถ้วน นักศึกษาครูต้องใช้เวลาฝึกปฏิบัติการสอนประมาณ 1 ปีการศึกษา

เพื่อให้การพัฒนา TPCK ของนักศึกษาครูประสบความสำเร็จ สถาบันผลิตครู ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการของประเทศ หรือของมลรัฐหลายแห่งจึงกำหนดให้ตั้งโรงเรียนผลิตครู (Teacher Training School = TTS หรือ Professional Development School = PDS หรือ Teaching School = TS) และให้มีคณาจารย์จากสถาบันผลิตครูไปปฏิบัติหน้าที่ประจำที่โรงเรียนผลิตครู และมีคณาจารย์ที่เป็น Content Expert และ Technology Expert จากสถาบันผลิตครู และ Mentor หรือ Master Teacher ไปประจำที่ TTS และให้ครูจาก TTS มาเป็นคณาจารย์สอน หรือมาเป็น Mentor ให้นักศึกษาครูในภาคเรียนที่ต้องฝึกปฏิบัติการสอนในสถานการณ์สมมติ

การผลิตครูเพื่อให้ได้ครู TPCK และให้ครู TPCK เหล่านี้ นำ TPCK ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพจึงเป็นกระบวนการที่ต้องลงทุนและกระทำอย่างจริงจัง ต้องใช้คณาจารย์ที่เป็น CK Expert, PK Expert และ TK Expert จึงจะประสบความสำเร็จ และยังถ้าต้องการให้ครูมีและใช้ความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethical Knowledge = EK) ในการประกอบวิชาชีพ คือให้มีครู Ethical Technological Pedagogical Content Knowledge = ETPCK ในโรงเรียนด้วยแล้ว คณาจารย์แต่ละคน ทั้ง CK Expert, PK Expert และ TK Expert ต้องผสมผสาน ถักทอความรู้ EK เข้าไปในบทเรียนของตนอย่างลงตัวและเหมาะสม

ที่สำคัญ เราจะต้องสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษาครู อย่างน้อยต้องให้หลักประกันการทำงานแก่นักศึกษาครูที่ผ่านการประเมินว่ามี TPCK หรือ ETPCK และต้องผลิตครูตามปริมาณและคุณภาพที่หน่วยงานผู้ใช้ครูต้องการ

ที่สำคัญไม่แพ้กัน เราต้องได้ผู้กำหนดนโยบาย ทิศทาง และมาตรฐานวิชาชีพครูที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตครู TPCK หรือ ETPCK การผลิตครู TPCK หรือ ETPCK จึงจะประสบความสำเร็จ ไม่ใช่กำหนดนโยบายทิ้งไว้แล้วก็ลอยแพสถาบันผลิตครู

ประเทศของเราอยากได้ครูที่มี TPCK หรือ ETPCK ให้มาสอนลูกหลานของพวกเราไหมครับ สถาบันผลิตครูทั้งหลายพร้อมที่จะผลิตครู TPCK หรือ ETPCK ให้ประเทศหรือยังครับ

References:

- Ayden, S., Demirdogen, B., and Akin, F.N. (2014), "The nature and development of interaction among components of pedagogical content knowledge in practicum," Science Education, Volume 98, Number 10
- Mishra, P. and Koehler, M.J. (2006), "Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge," Teacher College Record, Volume 108, Number 6
- Piaget, Jean, (1987), "Development and Learning," in Development and Learning: Conflict or Congruence?
- Lynn S. Liben (editor), Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers, Hillsdale, NJ. Shulman, L.S., (1986), "Those who understand: knowledge growth in teaching," Educational Researcher, Volume 15, Number 2
- คุรุสภา (2556) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง วันที่ 4 ตุลาคม 2556

ข้อตกลง ในการพัฒนางาน

ความเป็นมาและหลักการ

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ เป็นตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ การกำหนดให้ตำแหน่งดังกล่าวมีวิทยฐานะใด และเลื่อนเป็นวิทยฐานะใด ต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะ ซึ่งต้องผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนดโดยคำนึงถึงความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ประสิทธิภาพ คุณภาพการปฏิบัติ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อให้มีการเลื่อนวิทยฐานะนี้ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดมาแล้วหลายรูปแบบ ต่อมา ในการประชุมคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2558 ได้มีมติให้มีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ตาม**ข้อตกลงในการพัฒนางาน** ซึ่งเป็นนโยบายในการปรับระบบประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีมาตรฐานระดับสากล สามารถเพิ่มศักยภาพในการให้การศึกษา ลดภาระงาน

ที่ไม่จำเป็น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามภารกิจหลัก และส่งผลถึงผู้เรียนอย่างแท้จริง มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญดังนี้

1. การประเมินตามหลักเกณฑ์นี้ เน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยประเมินจากการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่เน้นคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
2. ต้องสามารถขับเคลื่อนยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม
3. ใช้ห้องเรียนและนักเรียนเป็นฐาน โดยให้มีการประเมินการปฏิบัติงานจริง ณ สถานศึกษา ซึ่งจะทำให้ครูไม่ทิ้งห้องเรียน
4. ผู้ที่ขอรับการประเมินต้องมีความรู้ในวิชาที่สอน โดยต้องผ่านการทดสอบความรู้ ความสามารถ เชิงทฤษฎี และประเมินประสิทธิภาพวิชาชีพ จากส่วนราชการต้นสังกัดก่อนยื่นคำขอรับการประเมิน
5. เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามข้อตกลงในการพัฒนางานที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่งและคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิทยฐานะที่คณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด
6. หลักเกณฑ์การประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินเพื่อให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและเชี่ยวชาญทุกตำแหน่ง

ความหมายและองค์ประกอบ

ข้อตกลงในการพัฒนา หรือ Performance Agreement เรียกว่า PA หมายถึง ข้อตกลงในการพัฒนางานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขอรับการประเมินที่ได้จัดทำไว้กับคณะกรรมการประเมิน (**คณะกรรมการ ข้อที่ 1**) และได้รับความเห็นชอบจาก คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) หรือคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) และแต่กรณี ให้เป็น **ข้อตกลง** เพื่อแสดงว่าภายในระยะเวลาที่กำหนดผู้ขอรับการประเมินจะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ดีขึ้น ปรากฏผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์และสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาได้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีระยะเวลาในการพัฒนาไม่น้อยกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี

ข้อเสนอในการพัฒนางานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติงาน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1 ประเด็นการพัฒนา
- 1.2 เหตุผลและความจำเป็น
- 1.3 วัตถุประสงค์ในการพัฒนา
- 1.4 เป้าหมายการพัฒนา
- 1.5 กระบวนการพัฒนา
- 1.6 วิธีการตรวจสอบและประเมินผล
- 1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2. ด้านการพัฒนาตนเอง พิจารณาจาก แผนการพัฒนาด้านตนเอง ซึ่งต้องสอดคล้องกับข้อเสนอ ฯ ด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 2.1 เรื่องที่จะพัฒนา
- 2.2 เหตุผลและความจำเป็น
- 2.3 วิธีการหรือรูปแบบการพัฒนา
- 2.4 ระยะเวลาการดำเนินการ
- 2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอในการพัฒนางานให้มีการปรับปรุงได้ ไม่เกิน 30 วัน หากคณะกรรมการข้อที่ 1 เห็นสมควร ให้ปรับปรุง และข้อเสนอในการพัฒนางานที่ผ่านความเห็นชอบให้เป็นข้อตกลงแล้ว ต้องมีการเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้โดยทั่วกัน

หลักเกณฑ์การประเมิน

1. กำหนดคุณสมบัติของผู้รับการประเมิน ดังนี้

1.1 คุณสมบัติด้านการดำรงวิทยฐานะ ให้ยื่นคำขอได้ก่อนที่จะดำรงวิทยฐานะครบตามที่กำหนดในมาตรฐานวิทยฐานะ โดยให้ยื่นขอก่อนไม่เกิน 2 ปี

1.2 มีภาระงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ส่วนราชการกำหนดโดยความเห็นชอบของ ก.ค.ศ. ทั้งนี้ ภาระงานการสอน ต้องมีชั่วโมงสอนในสาขาวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เสนอขอตามที่กำหนดในหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้ที่มีชั่วโมงสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เสนอขอตามที่กำหนดในหลักสูตร น้อยกว่า 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้นซึ่งสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้เสนอขอในลักษณะบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 ผ่านการทดสอบและประเมินจากส่วนราชการ 2 ส่วน ดังนี้ (ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ค.ศ. ก่อน)

ส่วนที่ 1 การทดสอบความรู้และความสามารถเชิงทฤษฎี

ส่วนที่ 2 การประเมินประสบการณ์วิชาชีพ

ทั้งนี้ ผลการทดสอบและประเมินดังกล่าว ให้ใช้เป็นคุณสมบัติในการขอเลื่อนวิทยฐานะไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันที่ประกาศผลการทดสอบและประเมิน

1.4 มีข้อเสนอในการพัฒนางานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยต้องมีระยะเวลาในการพัฒนางาน ไม่น้อยกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี

1.5 ต้องผ่านการรับรองว่าเป็นผู้มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

ทั้งนี้ ผู้ที่จะยื่นคำขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ หากยื่นคำขอมิหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ได้

2. ผู้ขอรับการประเมินต้องผ่านการประเมิน 2 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ด้านที่ 2 การพัฒนางานตามข้อตกลง ซึ่งประกอบด้วย

1) การพัฒนางานและผลการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน พิจารณาจากความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่

2) การพัฒนาตนเอง พิจารณาจากแผนการพัฒนาร่างที่สอดคล้องกับงานหรือเรื่องที่จะทำการพัฒนา

3. ให้มีการประเมิน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านวินัยคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นผู้ประเมิน

ด้านที่ 2 การพัฒนางานตามข้อตกลง ให้มีคณะกรรมการประเมิน 2 ชุด ดังนี้

1) **คณะกรรมการชุดที่ 1** ทำหน้าที่พิจารณาข้อเสนอในการพัฒนางานของผู้ขอรับการประเมิน เพื่อเป็นข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement) และประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลง ครั้งที่ 3 เมื่อผู้ขอรับการประเมินได้พัฒนางานแล้ว 2 ภาคเรียน และครั้งที่ 2 ประเมินสรุปผลการพัฒนางานตามข้อตกลง (Summative Assessment) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดตามข้อตกลง

2) **คณะกรรมการชุดที่ 2** ทำหน้าที่ประเมินเป็นระยะ ๆ (Formative Assessment) ต่อเนื่องทุกภาคเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และเป็นพี่เลี้ยงตลอดระยะเวลาของการพัฒนางานตามข้อตกลงด้วย ทั้งนี้ ในการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลง ให้คณะกรรมการชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ใช้ข้อมูลของผู้ขอรับการประเมินร่วมกัน

4. เกณฑ์การตัดสิน

ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนแต่ละด้าน ดังนี้

1) **ด้านที่ 1** ด้านวินัย คุณธรรม ฯ ต้องได้คะแนนจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้น วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 วิทยฐานะเชี่ยวชาญ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

2) **ด้านที่ 2** การพัฒนางานตามข้อตกลง ต้องได้คะแนนจากกรรมการชุดที่ 1 แต่ละคน ดังนี้ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 วิทยฐานะเชี่ยวชาญ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

5. การพิจารณาอนุมัติผลการประเมิน ให้อนุมัติได้ก่อนวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้รับเอกสารรายงานผลการพัฒนางานตามข้อตกลงและเอกสารรายงานการพัฒนาดตนเองครบถ้วนสมบูรณ์

ที่มา: สารานุกรมการศึกษาร่วมสมัย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558

อาชีพะแรง ผลิตช่างฟรีมียม ไทยแลนด์ 4.0

ปัจจุบันทรัพยากรบุคคลที่มีทักษะวิชาชีพ เป็นที่ต้องการของตลาดงานในภาคอุตสาหกรรม และสถานประกอบการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นซึ่งก็คือ **เด็กช่างอาชีพ** ที่มีทักษะในการทำงาน มีสมรรถนะอาชีพ มีคุณธรรม และมีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่เข้ากับยุคสมัย มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

และนี่ก็เป็นอีกหนึ่งเหตุผลสำคัญที่ทำให้รัฐบาลมีการปรับเปลี่ยน
การเรียนการสอนสายอาชีพศึกษาให้ก้าวทันยุคไทยแลนด์ 4.0 หรือ
ยุคดิจิทัล เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการที่ต้องการ
ผู้เรียนสายอาชีพศึกษาเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ด้านสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบาย 4.0 ผลิदनักศึกษาให้สอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมหลัก โดยได้มีการพัฒนาหลักสูตรอาชีวะพรีเมียม หรือโครงการเพื่อยกระดับคุณภาพหลักสูตรอาชีวศึกษาตามนโยบายรัฐในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาระบบขนส่งทางราง สาขาเม็คคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ สาขาช่างอากาศยาน สาขาหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม สาขาโลจิสติกส์ และสาขาเกษตรสมัยใหม่ (สมาร์ทฟาร์มมิ่ง) ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร่วมกับวิทยาลัยจากต่างประเทศ โดยผู้จบการศึกษาจะได้รับทวิวุฒิ และมี 2 สาขา คือ สาขาระบบขนส่งทางราง สาขาเม็คคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ ซึ่งมีนักเรียนรุ่นแรกเข้าเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งแต่ละสาขาก็ได้มีการร่วมมือกับต่างประเทศด้วย เช่น สาขาระบบขนส่งทางราง ร่วมมือกับประเทศจีน สาขาช่างอากาศยาน ร่วมมือกับบริษัทในต่างประเทศ อย่างเยอรมนี สายการบินในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อพัฒนากำลังคนให้ตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ

———— “ ————

ปัจจุบันผู้ที่จบสายอาชีพจะมีงานทำ **100%**
แต่ละปีมีผู้จบอาชีวศึกษา **ประมาณ 2.3 แสนคน**
แต่ตลาดแรงงานต้องการ**ไม่น้อยกว่า 5 แสนคน**

———— ” ————

อาชีวศึกษาได้ปรับกระบวนการบริหารให้วิทยาลัยทุกแห่ง มีระบบฐานข้อมูลเชิงดิจิทัล และจัดทำฐานข้อมูล หรือ Big Data ขึ้นมา เพื่อให้วิทยาลัยแต่ละแห่งได้เห็นถึงทิศทางการพัฒนากำลังคนและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

เนื่องจากในปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงจากภาคการผลิตไปสู่การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ **เรียนรู้นวัตกรรมเพื่อนำพาประเทศไทยแลนด์ 4.0** ซึ่งการทำเช่นนั้นนอกจากจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ครู และสถาบันการศึกษาแล้ว ยังมีประโยชน์ในระดับภูมิภาค ด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ตอบสนองนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ทั้งนี้ **มีวิทยาลัยที่เป็นโครงการนำร่องทั้งหมด 5 แห่งด้วยกัน** ได้แก่ จังหวัดพังงา จะเน้นด้านอุตสาหกรรมบริการ คือ ด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม และอีก 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (ชลบุรี) เน้นด้านช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน เน้นด้านเกษตรกรรม (เทคโนโลยีชีวภาพการเกษตร) และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี เน้นด้านเทคโนโลยีอาหาร

โดยจะใช้โครงการเป็นฐานในการเรียนการสอน และมี**แนวทางการศึกษาที่บูรณาการความรู้ใน 4 สหวิทยาการ** ที่เรียกว่า **สะเต็ม** เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งจะคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ

อาชีวศึกษาถือว่า ครูเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา โดยในปัจจุบัน อาชีวจะมีหลักสูตรพัฒนาครู 84 หลักสูตรการเรียนรู้ และมีครูอาชีวะตามเกณฑ์ 33,000 คน จึงได้มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษา ครูได้มีโอกาสในการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ได้อยู่ตลอดเวลา

โดยได้มีการทำทวิภาคีร่วมกับบริษัท ซึ่งดำเนินธุรกิจด้านร้านอาหารเกาหลี ญี่ปุ่น จีน มีครูฝึกที่มีความชำนาญ โดยรับสมัครนักเรียน - นักศึกษา ระดับชั้น ปวช. และ ปวส. สาขาอาหารและโภชนาการ ด้านธุรกิจค้าปลีกและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท เพื่อเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทำงานพาร์ทไทม์ รวมไปถึงการทำทวิภาคีกับสาขาช่างอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งช่างยนต์ ช่างเชื่อม ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า ซึ่งการทำความร่วมมือในรูปแบบทวิภาคี จะสามารถผลิตกำลังคนสายอาชีพให้ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิตได้อย่างตรงเป้าหมาย ทำให้ส่งผลถึงการพัฒนาประเทศอย่างชัดเจน เป็นการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ปัจจุบัน**ผู้ที่จบสายอาชีวะมีงานทำ 100% แต่ละปีมีผู้จบอาชีวศึกษาประมาณ 2.3 แสนคน แต่ตลาดแรงงานต้องการไม่น้อยกว่า 5 แสนคน** อีกทั้งสายอาชีวศึกษาได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยปี 2562 มีสัดส่วนผู้สมัครเข้าเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 45 % ซึ่งในอนาคตคาดว่าจะได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองหรือพ่อแม่ได้มองเห็นถึงความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น

“พื้นที่การเรียนรู้” ใคร?? ว่าอยู่ได้แค่ใน “ห้อง”

เมื่อพูดถึงคำว่า “พื้นที่การเรียนรู้” หลายคนน่าจะ
มุ่งประเด็นไปที่ห้องเรียน หรือห้องสมุด แต่ในความเป็นจริง
พื้นที่การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแค่เพียงในห้องสี่เหลี่ยมแคบแคบ...
ที่มีผู้สอน หรือครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน...
ห้องหรือสถานที่ซึ่งมีบรรยากาศเอื้อยงันอุดมไปด้วยหนังสือ
หรือสิ่งพิมพ์ตรงหน้า จนสามารถได้ยืมแม้กระทั่งเสียง
ลมหายใจและพลิกหน้าหนังสือ

แต่ “**พื้นที่การเรียนรู้**” ตามความหมายของโลก ณ วันนี้ ก็คือ สถานที่ที่หรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พื้นที่เรียนรู้เสมือนจริงและ/หรือผสมผสานที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งไม่จำกัดอยู่เพียงภายในห้องเรียนเท่านั้น พุดง่าย ๆ ว่า “**ที่ไหนก็ได้ซึ่งเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ จัดว่าเป็นพื้นที่การเรียนรู้ทั้งสิ้น**”

แล้วพื้นที่การเรียนรู้ สำคัญอย่างไร? คำตอบ คือ เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญของการใช้เทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนสถาบันการศึกษา พื้นที่การเรียนรู้มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา การออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ใหม่ภายในสถาบันการศึกษา สามารถลดการออกกลางคันของนักศึกษา และการสร้างสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาเป็นหนึ่งในการลงทุนที่เป็นสินทรัพย์ราคาแพง (Expensive Assets) แต่สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ

ความสำคัญของ “**พื้นที่การเรียนรู้**” ทำให้ ณ วันนี้ สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้การออกแบบพื้นที่ต่าง ๆ ภายในสถาบัน โดยหลักการออกแบบพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทาง ดังต่อไปนี้ สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เน้นความสะดวกสบาย ความปลอดภัยและบรรยากาศการเรียนรู้ ดึงดูดความสนใจ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ทำทั่วทั้งสถาบัน เช่น ระเบียงทางเดิน พื้นที่นอกอาคาร ตอบสนองการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน และจัดคอมพิวเตอร์ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และเครือข่ายสารสนเทศที่มีคุณภาพสูง

ประโยชน์ของพื้นที่การเรียนรู้ นอกจากเป็นสถานที่เอื้อต่อการทำให้เกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้ว ยังมีประโยชน์ในมิติอื่น ๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นทำให้เกิดการบูรณาการทางสังคม (Socially Integrated) เอื้อต่อการบูรณาการทางปัญญา (Cognitively Integrated) เป็นสถานที่พบปะสมาคม (Associative) ทำให้เกิดการกระตุ้นความคิด (Stimulating) และเป็นสถานที่ซึ่งเอื้อต่อการระดมสมองเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

นี่คือ ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของ “**พื้นที่การเรียนรู้**” ในมิติทฤษฎี ซึ่งแม้จะทำให้เกิดการรับรู้ และรู้จักได้ในระดับหนึ่ง แต่ถ้าจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ “**พื้นที่การเรียนรู้**” อย่างถ่องแท้แล้ว การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา : ร้าน Steam Café@MIT ของสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (MIT) น่าจะทำให้เกิดสะท้อนภาพความสำเร็จที่มีต่อการประยุกต์ใช้พื้นที่การเรียนรู้ได้ไม่มากนักน้อย

ร้าน Steam Café (สตีมคาเฟ่) ที่ MIT หรือสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ เป็นพื้นที่ทดลองทั้งเชิงกายภาพและเสมือนจริง เป็นศูนย์รวมอาหารที่ยอดเยี่ยมาจากทั่วโลกและเป็นสถานที่สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของชุมชน สตีมคาเฟ่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของนักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการวางแผนกับ MIT Dining & Sodexo Corporation

สตีมคาเฟ่เป็นคาเฟ่ที่มีเมนูอาหารที่ใช้วัตถุดิบแบบ “โอเพ่นซอร์ส” ผู้คนมารวมตัวกันเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนและช่วยปรับปรุงกิจการร่วมกัน ให้บริการอาหารและพื้นที่สำหรับสร้างแรงบันดาลใจและการสะท้อนคิด สตีมคาเฟ่เปิดทุกวัน มีพื้นที่ 300 ตารางฟุต โดยอาหารมีให้บริการตั้งแต่ 8 โมงเช้า ถึง 5 โมงเย็น แต่ผู้ใช้บริการสามารถมานั่งอยู่ที่ร้านได้ตลอด 24 ชั่วโมง และมีเว็บไซต์ของร้านที่ใช้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนะนำอาหารเมนูใหม่ ๆ

ในส่วนของการใช้เมนูอาหารโมเดล “โอเพ่นซอร์ส” ที่เรียบง่ายก็เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ได้รับความสะดวกสบาย และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรายการอาหารเย็นพื้นของทางร้านคือ ข้าวกล้องอินทรีย์นึ่งกับ Ragout สตูว์ และซอสต่าง ๆ อาหารมังสวิรัตินี้และเนื้อสัตว์จะเปลี่ยนแปลงเป็นประจำ ซึ่งทางร้านจะกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการแนะนำรายการอาหารผ่านทางเว็บไซต์ของร้าน สำหรับอาหารจานพิเศษของร้านคือ อาหารเช้าที่ทำจากข้าวโอ๊ตออร์แกนิกและไข่ต้มกับเบบี้สปินแนช (Irish Steel - Cut Oats and Boiled Egg with Baby Spinach) สลัดต่าง ๆ แชนดิวซ์ อาหารว่างออร์แกนิก น้ำผลไม้ โยเกิร์ต และผลไม้สด

แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่ร้านสตีมคาเฟ่ ประกอบด้วย 1) การดึงดูดผู้ใช้บริการ (Magnetism) ด้วยอาหารและการออกแบบพื้นที่ “ที่เป็นมากกว่าร้านอาหาร” 2) ความหนาแน่น & การทำงานร่วมกัน (Density & Collaboration) การออกแบบพื้นที่ให้ผู้ใช้บริการใกล้ชิดกันที่นั่นไม่มีพนักงานเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โต๊ะและที่นั่งทำให้สูงขึ้น 10 ฟุต เพื่อการมองเห็นไปรอบ ๆ และ 3) โอเพ่นซอร์ส & ภาวะผู้นำ (Open Source & Leadership) การมีส่วนร่วมในการออกแบบใช้โมเดลโอเพ่นซอร์สให้ความสำคัญเรื่องภาวะผู้นำ เช่น ความคิดส่วนตัว ความเชี่ยวชาญ และการกำกับดูแล

จากแนวคิดดังกล่าว ซึ่งเป็นฐานของการขับเคลื่อน ทำให้ปัจจุบันสตีมคาเฟ่ มีผู้มาใช้บริการในแต่ละวันจำนวนไม่น้อย โดยผู้ใช้บริการจะมีจำนวนที่แตกต่างกัน และมีหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่มาใช้บริการ สำหรับรูปแบบหรือลักษณะการให้บริการ ได้แก่ การรับประทานอาหารเช้ากลุ่มเล็ก (Small Group Dining) การประชุมกลุ่มย่อยและการอภิปราย (Small Group Meeting and Discussions)

การทำงานส่วนตัว แบบสั่งอาหารหรือไม่สั่งอาหาร (Individual concentrative work – with or without food) การประชุมและอภิปรายอย่างกะทันหัน ส่วนใหญ่ใช้เวลา 5 นาที หรือน้อยกว่านั้น (Impromptu Meetings and Discussions – Often 5 Minutes or Less) งานเลี้ยงตอนเย็น (Evening receptions) และการใช้บริการในวันหยุดสุดสัปดาห์ของโรงเรียนต่าง ๆ ที่มาดูลาน (Weekend used by Visiting School Groups)

บทสรุปสุดท้ายของสังเคราะห์กรณีศึกษา : ร้าน Steam Café@MIT นอกจากจะทำให้พบปัจจัยความสำเร็จ อันได้แก่ ผู้ให้บริการและพนักงานที่กระตือรือร้น อาหารเพื่อสุขภาพที่อร่อยจากทั่วโลก นวัตกรรมและการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ตามอัธยาศัยอย่างพิถีพิถัน และความคิดริเริ่มและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องแล้ว สิ่งหนึ่งที่จะทำให้ “พื้นที่การเรียนรู้” ประสบความสำเร็จ ก็คือ การที่สถาบันการศึกษาลักคั่นให้ผู้สอนออกแบบวิธีการสอนที่กระตุ้นผู้เรียนให้รักการเรียนรู้ สร้างทักษะให้ผู้เรียนสามารถมีวิธีการที่จะเรียนรู้ (Learning How to Learn) และมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

“พื้นที่การเรียนรู้” จะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้หรือไม่? คงไม่ได้อาศัยแค่การออกแบบพื้นที่การเรียนรู้เท่านั้น แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การทำให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต...นั่นเอง

เมื่อเกิด Lifelong Learning ได้เมื่อใด? การทำให้ “พื้นที่การเรียนรู้” ไม่ถูกจำกัดแค่นั้น “ห้อง” ย่อมสามารถเกิดขึ้นได้แบบไม่ยากเลย...!!

เอกสารอ้างอิง:

- อภิภา ปรัชญพฤทธิ. (2560). การออกแบบพื้นที่การเรียนรู้สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารดุสิตธานี*. 11,2 (พ.ค.-ส.ค.): 379-392. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.tci-thaijo.org/index.php/journaldtc/article/download/120461/91964/+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=th [3 เมษายน 2562]
- Elkington, S. & Bligh, B. (2019). *Future learning spaces: Space, Technology and Pedagogy – A case study series*. [Online]. Available from: <https://www.heacademy.ac.uk/knowledge-hub/future-learning-spaces-space-technology-and-pedagogy> [3 April 2019]
- Kulkarni, K. & Bahadure, S. (2012). *College café: A place for informal learning*. [Online]. Available from: http://www.conference.bonfring.org/papers/MSR_AARCV2012/AR46AP.pdf [3 April 2019]
- Francisco, S. (2006). Steam café. In *Learning spaces*. 284-290, Diana G. Oblinger, editor. [Online]. Available from: <https://www.educause.edu/ir/library/pdf/pub7102.pdf> [3 April 2019]

ส่งเสริมการอ่านบนพื้นฐาน ของวิถีชีวิตและภูมิปัญญา

ณ บ้านหนังสือชุมชนบ้านทุ่งเจริญ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร
มนุษย์ เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนค่านิยมและ
วัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการ
เปลี่ยนแปลง โดยพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต
และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและ
เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์โดยมีการปลูกฝัง
และพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน มีการเสริมสร้าง
พลังทางสังคม โดยสนับสนุนการพัฒนามาตรฐาน
คุณทางสังคมและวัฒนธรรม

นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ด้านยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดให้มีการเพิ่มอัตราการอ่าน โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ ตามนโยบายในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในระดับตำบล เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน พัฒนาการอ่านและศักยภาพการเรียนรู้ของประชาชน โดยสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่านและสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและบริบทของชุมชน

บ้านหนังสือชุมชน เป็นภารกิจหนึ่งในการส่งเสริมสนับสนุนนโยบายด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นแหล่งการอ่านที่ใกล้ชิดตัวทุกคนในชุมชน และเป็นแหล่งพบปะพูดคุยทำกิจกรรมต่าง ๆ ถือเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยมีเจ้าของบ้านหนังสือหรืออาสาสมัครส่งเสริมการอ่านเป็นผู้ดูแลและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

บ้านหนังสือบ้านทุ่งเจริญ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา เป็นแหล่งการอ่านในชุมชนภายใต้บริบทชาวไทลื้อ ที่มีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมเป็นของตนเอง แม้ในสังคมยุคดิจิทัลจะมีช่องทางการสื่อสารหลากหลาย แต่ในบางพื้นที่ยังคงต้องอาศัยการอ่านหนังสือ เพื่อรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์

การบริหารจัดการของบ้านหนังสือชุมชนบ้านทุ่งเจริญ ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ ฯ ประกอบด้วย บุคลากร กศน. อำเภอเชียงใหม่ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาสาสมัคร ฯ ครู กศน. ตำบล และ บรรณารักษ์ เจ้าของบ้านหนังสือชุมชน อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ภูมิปัญญา ผู้นำชุมชน และผู้แทน ครูในชุมชน ร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายและครอบคลุม อาทิ

1. การบริการหนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์ โดยหมุนเวียนสื่อจากห้องสมุดประชาชน อำเภอเชียงใหม่ การรับบริจาค ทอดผ้าป่าหนังสือ โครงการหนังสือที่ฉันชอบมอบผู้อ่าน และสื่อ สนับสนุนจาก TK Park
2. จัดกิจกรรมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สอนโดยเจ้าของบ้านหนังสือชุมชนเป็นผู้สอน โดยไม่คิดค่าตอบแทน อาทิ การสอนอักษรล้านนา การตัดตุ้มไล่หนู ต่อมา กศน. อำเภอเชียงใหม่ ได้คิดค้นสื่อนวัตกรรมตัวอักษรล้านนาเพื่อให้ผู้สนใจสามารถศึกษาด้วยตนเองได้
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วย การเล่านิทาน การวาดภาพระบายสี เป็นต้น
4. จัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้กล่องความรู้ ผู้อ่านสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ได้แก่ การพับเหรียญไปรษณียบัตร การตัดตุ้มไล่หนู การพับดอกไม้ใบเตย การปักพุ่มดอก การทำบายศรี ดอกกำลังกาย เป็นต้น
5. จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ การฉายหนังกลางแปลง การจัดกิจกรรมร่วมนันทนาการ
6. บริการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทลื้อ แหล่งเก็บรวบรวมอุปกรณ์การทอผ้าและเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของชาวไทลื้อ
7. บริการกระเป๋าน้ำดื่มชุมชน ชื่อ “อ่านตาม (อำเภอ) ใจ” ผู้อ่านสามารถยืมกลับไปอ่านที่บ้านได้

บ้านหนังสือชุมชนบ้านทุ่งเจริญ เน้นการบริการที่เป็นมิตรของ นายคำรณ มูลศรี และนางประนอม มูลศรี ซึ่งทั้ง 2 ท่านเป็นอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน โดยอุทิศบ้านของตนเองให้เป็นบ้านหนังสือชุมชนสำหรับ กศน. อำเภอเชียงม่วน ส่งเสริมการอ่านในชุมชนโดยใช้หลักการ Active Learning ในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย พัฒนานวัตกรรมโดยทำเป็นกล่องความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่ผู้รับบริการสามารถเลือกเรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ ในกล่องความรู้จะมีใบความรู้ ตัวอย่างชิ้นงาน วัสดุ และแบบประเมินอยู่ในกล่องทั้งหมด โดยมีเจ้าของบ้านหนังสือเป็นผู้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก

ผลการดำเนินงานบ้านหนังสือชุมชนดังกล่าว ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจจากการเลือกเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ เกิดความผูกพันระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นตัวขับเคลื่อน เน้นการสืบทอดภูมิปัญญาเพื่อเป็นการสืบสาน อนุรักษ์ เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และรักษาให้คงอยู่ โดยใช้ฐานทุนจากพ่อคำรณ มูลศรี เจ้าของบ้านหนังสือที่ปวารณาตนเองในการสืบสาน และส่งเสริมการอ่าน ซึ่งท่านได้กล่าวไว้ว่า “การที่จะให้ผู้อื่นอ่านหนังสือ เจ้าของบ้านหนังสือจะต้องรักในการอ่านก่อน”

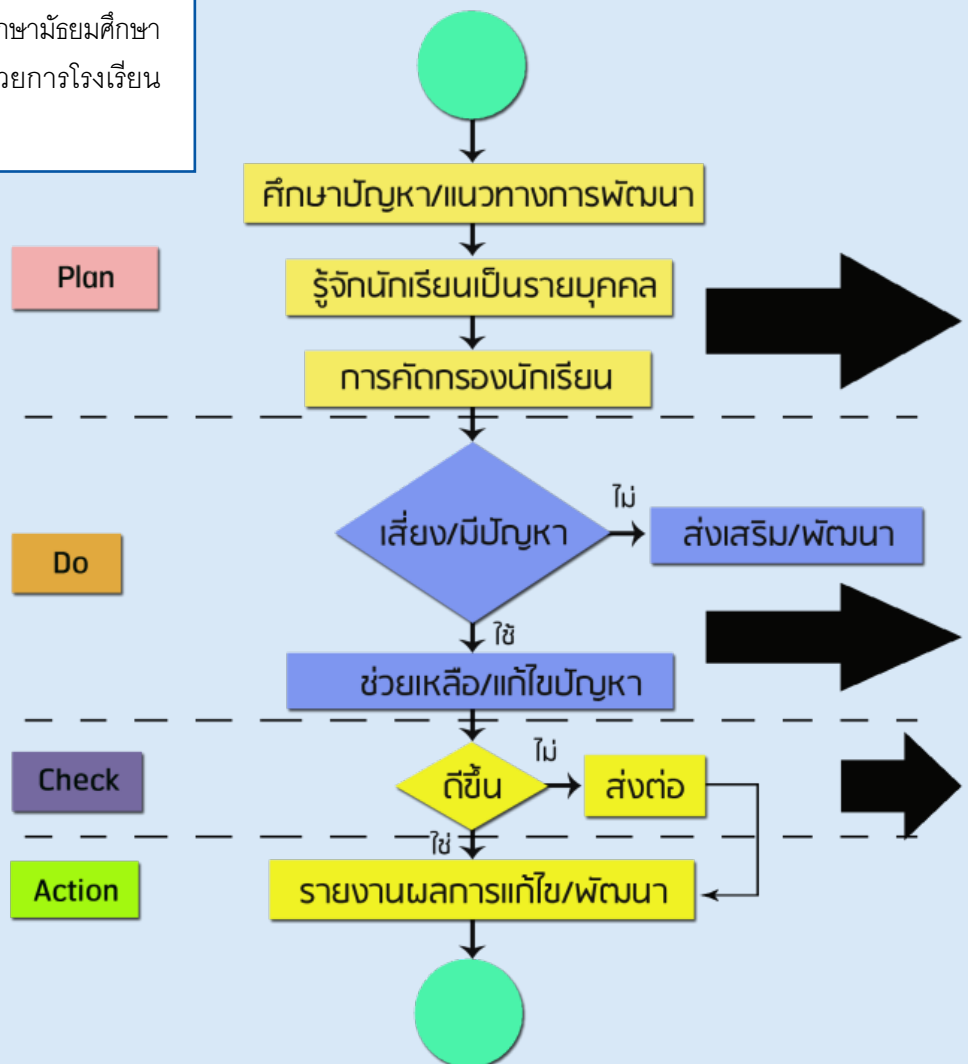

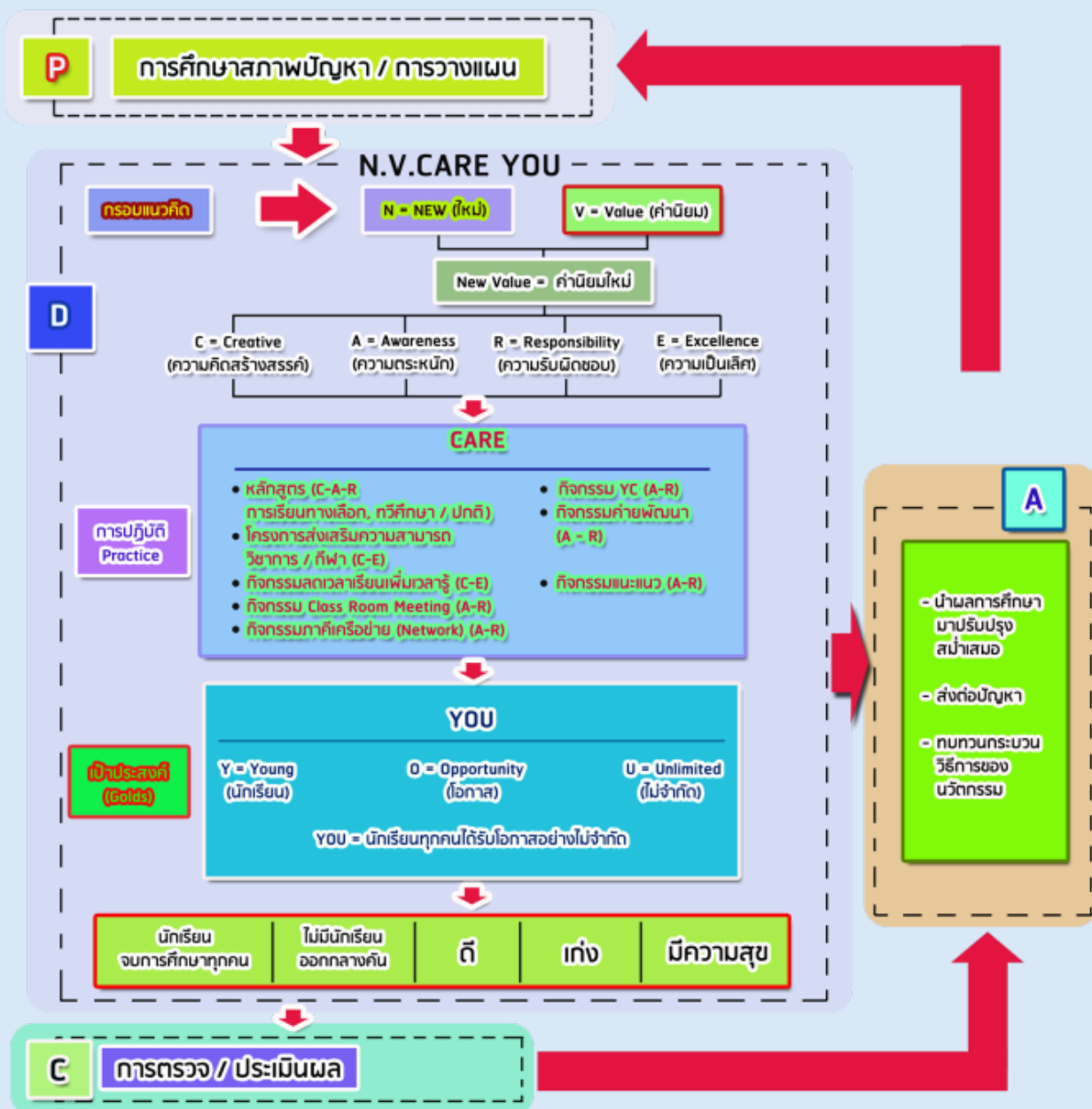
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดย N.V. CARE YOU MODEL

โรงเรียนน้ำริดวิทยา

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่รัก โรงเรียนดี โครงการเด่น
ฉบับนี้ เสนอนวัตกรรมเรื่อง “ระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โดย N.V. CARE YOU MODEL” ของโรงเรียน
น้ำริดวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 39 จังหวัดอุดรธานี นำโดยผู้อำนวยการโรงเรียน
นายวิเชียร บั่นม่วง และคณะครู

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดย N.V. CARE YOU MODEL มีจุดประสงค์ (1) เพื่อสร้างรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนาริวัตวิทยา (2) เพื่อนำรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (3) เพื่อให้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและประสิทธิภาพจากวัตถุประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนนาริวัตวิทยาได้มุ่งพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างคณะผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัดและชุมชน ด้วยการนำแนวคิดจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 นโยบายของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีนวัตกรรมดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวคิด โดยใช้วงจรคุณภาพในการดำเนินงาน

“

มุ่งสู่การพัฒนา
คุณภาพของโรงเรียน
อย่างสมดุลรอบด้าน
เพื่อให้นักเรียนที่เป็นผลผลิต
เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี
มีความสามารถและมีความสุข

”

นวัตกรรม N.V. CARE YOU MODEL เป็นนวัตกรรม การบริหารที่มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอย่างสมดุล รอบด้าน เพื่อให้ให้นักเรียนที่เป็นผลผลิต เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข เป็นรูปแบบ ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โรงเรียนได้ใช้ N.V. CARE YOU MODEL บริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มบริหาร ของโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป กลุ่มบริหารงบประมาณและงานบุคคล และกลุ่มบริหาร กิจกรรมนักเรียน ในการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ ด้วยการกำหนด โครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการรายงาน ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ มีการนำผลการประเมิน ข้อเสนอแนะ ไปใช้ปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง เกิดผลการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และสถานศึกษา มีผลงานเชิงประจักษ์ นักเรียน จบการศึกษาทุกคนไม่มีนักเรียนออกกลางคัน นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ลดลง นักเรียนเข้าศึกษาต่อเพิ่มขึ้น และผลงานที่ได้ส่งเสริม พัฒนา อาทิ ด้านผู้เรียน ได้รับรางวัลนานาชาติ รองชนะเลิศ อันดับ 2 จากการเข้าร่วมแข่งขันกีฬามวยปล้ำชิงแชมป์ อาเซียนรายการ Southeast Asian Junior & Cadet Wrestling Championships 2016 ได้รับโล่จากนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นเด็กและเยาวชนที่ชื่อเสียงมาสู่ ประเทศชาติ ประจำปี 2560 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1

การแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ ครั้งที่ 66 ประจำปีการศึกษา 2559 รายการประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง ระดับชั้น ม.1 – ม. 3 ด้านครู ได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. รางวัลผู้ปฏิบัติงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข จากกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2557 ได้รับเกียรติบัตรผู้ฝึกสอนนักเรียน ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ 66 ประจำปีการศึกษา 2559 ด้านผู้บริหาร ได้รับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้รับรางวัลสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข ประเภทผู้บริหาร จากกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2557 นางสาวอัคราภรณ์ เสวันนา รองผู้อำนวยการโรงเรียน ได้รับโล่ชนะเลิศและ

เกียรติบัตร อันดับ 1 OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการ ยอดเยี่ยม ประจำปี 2559 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ด้านสถานศึกษา ได้รับโล่ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น ระดับทอง จากสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2560 ได้รับโล่ เสมา ป.ป.ส. โล่สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข ประจำปี 2557 จากกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับโล่รางวัลทรงคุณค่า กระทรวงศึกษาธิการ MOE AWARDS สาขาเทิดทูนสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ประจำปี 2557 จาก กระทรวงศึกษาธิการ ความสำเร็จจากการใช้รูปแบบ การบริหาร N.V. CARE YOU MODEL ได้ส่งผลให้ เป็นสถานศึกษาสำหรับ การศึกษาดูงานของโรงเรียน ในเครือข่ายต่าง ๆ หวังว่าจะเป็นประโยชน์ไม่มากนักขอรับ สวัสดิ์ดีครับ....

การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา โดย ก.ค.ศ. และสำนักงาน ก.ค.ศ.

สวัสดีค่ะผู้อ่านทุกท่าน เป็นครั้งแรกที่มีโอกาสเขียนบทความให้กับวารสารวิทยาสาร
วารสารของวิชาชีพครูที่มีข้อมูลข่าวสารในแวดวงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ฉบับนี้จึงขอนำเรื่องระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
มาบอกกล่าวเป็นพื้นฐานให้ได้ทราบกันก่อน เนื่องจากมีหลายท่านยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับ
การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่คลาดเคลื่อนอยู่
จึงขออธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) คืออะไร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 54 กำหนดให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานการศึกษาระดับสถานศึกษาของรัฐและระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ก็ได้กำหนดให้มีองค์กรกลางซึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เรียกโดยย่อว่า “ก.ค.ศ.”

สำนักงาน ก.ค.ศ. คืออะไร

เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 7 กำหนดให้มีองค์กรกลางซึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้ว มาตรา 20 จึงได้กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ก.ค.ศ.” ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ ก.ค.ศ. หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็นฝ่ายเลขานุการของ ก.ค.ศ. นั่นเอง

ดังนั้น หากกล่าวถึง ก.ค.ศ. จะหมายถึง คณะกรรมการที่ทำหน้าที่พิจารณากำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่หากกล่าวถึง สำนักงาน ก.ค.ศ. ก็จะมีหมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.ค.ศ.

กลไกการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นอย่างไร

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 16/2560 เรื่อง การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลงวันที่ 21 มีนาคม 2560 ได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการใน ก.ค.ศ. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วย

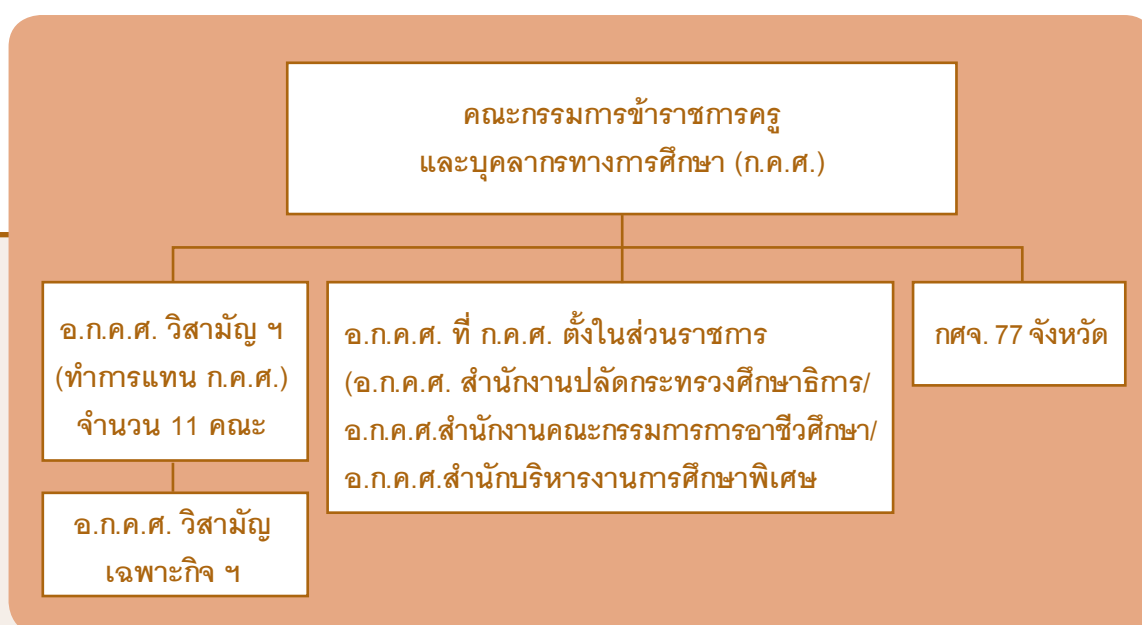
1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ

2. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเลขาธิการคุรุสภา

3. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการศึกษา และด้านกฎหมาย ด้านละ 1 คน

ให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน ก.ค.ศ. จำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

และจากการที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในรูปองค์คณะโดยกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมทั้งในหน่วยงานการศึกษาและส่วนราชการด้วยนั้น เพื่อให้มีความสอดคล้องกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 16/2560 ดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่องการปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยัง คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งในส่วนราชการ ในขณะเดียวกัน ก.ค.ศ. ก็ยังมีอำนาจหน้าที่ในการตั้ง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ เพื่อทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ. ในเรื่องต่าง ๆ ในส่วนกลางได้อีกระดับหนึ่งด้วย ดังนั้น กลไกการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงเป็นดังนี้

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจระบบของ
การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา จึงขออธิบายเพิ่มเติมให้เห็นกระบวนการ
ในการปฏิบัติงานในการออกกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และ
วิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ก.ค.ศ. มีมติให้มีการกำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือส่วนราชการ (สพฐ./สอศ./สป.) ขอให้ ก.ค.ศ. พิจารณา
กำหนดหรือปรับปรุง กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ต่าง ๆ
- 2) ก.ค.ศ. พิจารณามอบสำนักงาน ก.ค.ศ.และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตั้งคณะทำงานโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการศึกษา ผู้แทนจากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ร่วมเป็นคณะทำงาน
และทำการยกร่างหลักเกณฑ์ต่าง ๆ
- 3) นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ ฯ ที่เกี่ยวข้อง พิจารณาให้ความเห็นชอบรายละเอียดต่าง ๆ
ก่อนนำเสนอ ก.ค.ศ.
- 4) นำเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาและมีมติ
- 5) สำนักงาน ก.ค.ศ. จัดทำรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. พิจารณามติ เสนอต่อ อ.ก.ค.ศ.
วิสามัญเฉพาะกิจ ฯ พิจารณารายละเอียดและความถูกต้องทางกฎหมาย
- 6) สำนักงาน ก.ค.ศ. แจกเวียนไปยังส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่า ในการกำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาในแต่ละเรื่อง จะดำเนินการในรูปองค์คณะ และเป็นการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ
ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรอบคอบก่อนประกาศใช้ทุกครั้ง กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ก็จะมาจาก
การที่ได้นำไปสู่การปฏิบัติแล้วเกิดปัญหาอุปสรรค จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขให้เป็นไปตามสถานการณ์หรือตามนโยบาย
ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ นั้น คำนึงถึงความเสมอภาคและเป็นมาตรฐาน
เดียวกันกับทุกส่วนราชการ

ตามที่ได้เกริ่นมาในตอนต้น ฉบับนี้เป็นการปูพื้นฐานในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงาน
บุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทุกท่านได้เข้าใจระบบและกระบวนการทำงานก่อน ในโอกาสต่อไป
จะนำเรื่องเกี่ยวกับ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ ฯ ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ. มาอธิบายรายละเอียดให้ได้ทราบกันต่อไป

เรียนรอบตัว

จตุพร ตระกูลปาน

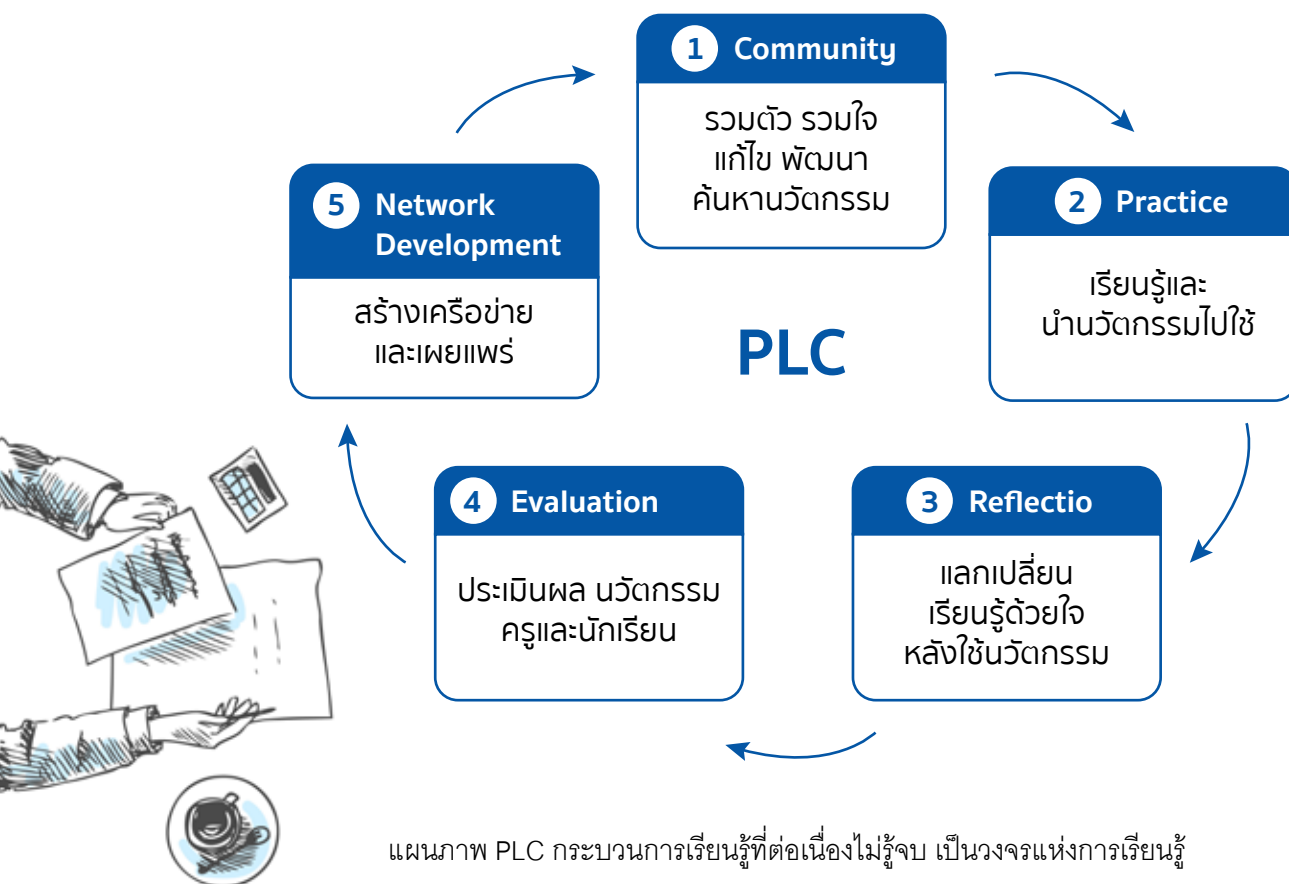

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม (ตอนที่ 2)

Professional Learning Community at Saraburiwitthayakhom School

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ผู้เขียนคิดว่ากระบวนการ PLC ที่ได้ดำเนินการ 7 สัปดาห์คงจบแล้ว แต่ผู้เขียนคิดผิดเพราะเมื่อเข้าสู่สัปดาห์ที่ 8 ผู้เข้าร่วมกระบวนการต่างถามผู้เขียนว่า “พฤษภาคมนี้มี PLC ใหม่” ผู้เขียนจึงได้ทบทวนความคิด ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแล้วพบว่า PLC เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องไม่รู้จบ เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพ PLC กระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องไม่รู้จบ เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้นัดหมายผู้เข้าร่วมกระบวนการ และได้เริ่มต้นขั้นตอนที่ 1 ของกระบวนการ PLC อีกครั้งคือ Community รวมตัว รวมใจ แก้ไข พัฒนา ค้นหา นวัตกรรม ค้นหาเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน

ในครั้งนี้ ผู้เขียนใช้เทคนิคการระดม (Brainstorming) เมื่อระดมสมองกัน ผู้เข้าร่วมต่างสนใจในเรื่องของการใช้สื่อเทคโนโลยี แต่มีข้อเสนอแนะคือจากประสบการณ์ การใช้สื่อเทคโนโลยี Kahoot นั้นมีความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องของความเร็วอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน ผู้เขียนในฐานะกระบวนการจึงได้ให้โจทย์แก่ผู้เข้าร่วมกระบวนการทุกคน ไปศึกษาค้นหาหาสื่อเทคโนโลยีที่ไม่ต้องใช้อินเทอร์เน็ตของผู้เรียน แล้วมานำเสนอในสัปดาห์หน้า ซึ่งเป็นการกลับเข้าสู่กระบวนการ PLC กันอีกครั้ง

ในสัปดาห์ต่อมา ผู้เข้าร่วมกระบวนการ PLC ทุกคนได้นำเสนอสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ซึ่งในครั้งนี้ได้ข้อสรุปคือ Plickers ซึ่งเป็นสื่อเทคโนโลยีที่ทางกลุ่มจะได้ร่วมกันเรียนรู้ในสัปดาห์ต่อไป จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่นี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องไม่รู้จักจบ เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ และเป็นการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง

กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

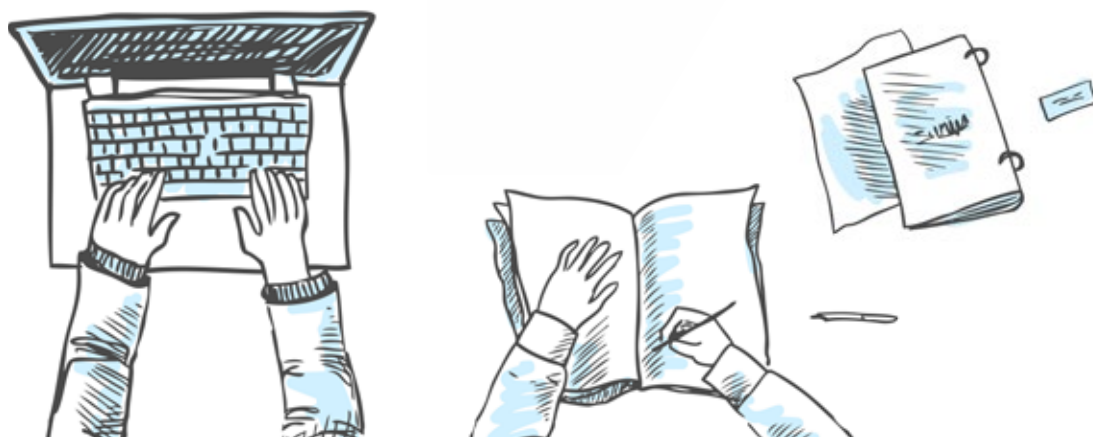
กระบวนการ PLC	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
1. Community รวมตัว รวมใจ แก้ไข พัฒนา ค้นหานวัตกรรม	สัปดาห์ที่ 1 รวมตัวกัน และทำความเข้าใจความหมายของคำว่า PLC	เกิดกลุ่มครูที่ต้องการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
	สัปดาห์ที่ 2 1. นำเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรม PLC 2. ระดมสมองในหัวข้อ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน 3. ให้ผู้เข้าร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหา มานำเสนอในสัปดาห์ถัดไป	1. ผู้เข้าร่วมทุกคนเข้าใจแนวทางในการจัดกิจกรรม PLC 2. ผู้เข้าร่วมทุกคนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายปัญหาการจัดการเรียนการสอน 3. ผู้เข้าร่วมทุกคนต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหา มานำเสนอในสัปดาห์ถัดไป
	สัปดาห์ที่ 3 ผู้เข้าร่วมนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และอภิปรายสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหา คือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทสื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจ ได้แก่ Kahoot	1. ผู้เข้าร่วมทุกคนมีส่วนร่วมด้วยการนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา 2. ได้แนวทางแก้ไขปัญหา

“

**เป็นการดำเนินการโดยใจ
ไม่มีคำสั่งของทางโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร
มีแต่ความต้องการภายในใจของครูที่มีเป้าหมายร่วมกัน
คือ ต้องการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน
เพื่อพัฒนาผู้เรียน**

”

กระบวนการ PLC	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
2. Practice เรียนรู้ และนำ นวัตกรรมไปใช้	สัปดาห์ที่ 4 1. กิจกรรมการจำลองสถานการณ์การเรียนการสอนที่ใช้สื่อเทคโนโลยี Kahoot 2. กิจกรรมการเรียนรู้การใช้สื่อเทคโนโลยี Kahoot สัปดาห์ที่ 5 - 6 นำไปใช้	1. ผู้เข้าร่วมทุกคนมีส่วนร่วมด้วยการทดลองใช้ Kahoot ในฐานะผู้เรียน 2. ผู้เข้าร่วมทุกคนได้เรียนรู้การใช้สื่อเทคโนโลยี Kahoot จนมีความสามารถและมีความพร้อมในการนำไปใช้ 3. ผู้เข้าร่วมทุกคนนำสื่อเทคโนโลยี Kahoot ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. Reflection แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยใจ หลังใช้ นวัตกรรม	สัปดาห์ที่ 7 1. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากนำสื่อเทคโนโลยี Kahoot ไปใช้ เป็นการสะท้อนผลการใช้ รวมทั้งปัญหาที่พบ 2. กิจกรรมประเมินผลการใช้ 3. สร้าง LINE กลุ่ม จัดทำวีดิทัศน์ กระบวนการทำ PLC แล้วเผยแพร่ใน Youtube และ Facebook	1. ผู้เข้าร่วมทุกคนมีส่วนร่วมผ่านการสะท้อนผลการใช้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากนำสื่อเทคโนโลยี Kahoot ไปใช้ 2. ได้ผลการประเมินการใช้สื่อเทคโนโลยี Kahoot 3. ได้เครือข่ายครู PLC 4. ได้เผยแพร่กระบวนการ PLC ใน Youtube และ Facebook
4. Evaluation ประเมินผล นวัตกรรม ครู และนักเรียน		
5. Network Development สร้างเครือข่าย และเผยแพร่		

unaรูป

กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่โรงเรียนสระบุรีวิทยาคมกำลังดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ของครูเพื่อผู้เรียน ทั้งนี้มีข้อสังเกตคือ เป็นการดำเนินการโดยสมัครใจ ไม่มีคำสั่งของทางโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร มีแต่ความต้องการภายในใจของครูที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือต้องการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ผลที่ได้รับจากการดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในครั้งนี้ นั้น สามารถจำแนกได้ดังนี้

- 1) ต่อตนเอง ผู้เข้าร่วมกระบวนการ PLC ทุกคนได้สะสมชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และที่สำคัญคือได้พัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ
- 2) ต่อผู้เรียน ผู้เรียนได้รับผลโดยตรงคือได้รับการพัฒนาด้วยนวัตกรรม ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งเกิดเจตคติที่ดี
- 3) ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ครูที่เข้าร่วมซึ่งถือว่าเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพได้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- 4) ต่อโรงเรียน โรงเรียนได้สนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 5) ต่อสังคม สังคมได้แบบอย่างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นนวัตกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพอื่นได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของชุมชนแห่งการเรียนรู้

ในฐานะของกระบวนการและผู้เข้าร่วมกระบวนการ PLC ผู้เขียนได้ข้อคิดที่จะนำไปสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืนคือ

- 1) ผู้เข้าร่วมต้องเปิดใจเพื่อที่จะเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน ทุกคน คือ วิทยากร ต้องยอมรับซึ่งกันและกันว่าทุกคนมีความรู้ ความสามารถ
- 2) ผู้เข้าร่วมต้องนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วม PLC ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่จะได้นำผลการใช้มาสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้
- 3) กระบวนการ PLC ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ยืดหยุ่น นั่นคือต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องตามกระบวนการ แต่มีความยืดหยุ่นได้ เช่น บางสัปดาห์ผู้เข้าร่วมบางคนไม่สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากต้องประชุมกลุ่มสาระฯ ก็สามารถมาเรียนรู้แบบรายบุคคลกับกระบวนการได้ หรือในบางสัปดาห์ตรงกับกิจกรรมของทางโรงเรียนก็ต้องยืดหยุ่นด้วยการงดการเข้าร่วม PLC ในสัปดาห์นั้นแล้วไปเข้าในสัปดาห์ถัดไป หรือยืดหยุ่นในเรื่องของรูปแบบหรือกระบวนการ แต่ละโรงเรียนอาจจะมีรูปแบบหรือกระบวนการในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปแต่มีหลักการเดียวกัน สิ่งสำคัญคือต้องจริงจังและต่อเนื่องเพื่อความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ผู้เขียนมั่นใจว่า แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นนวัตกรรมที่สามารถพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียน และพัฒนาประเทศได้หากครูทุกท่านลงมือปฏิบัติด้วยใจอย่างจริงจัง

Community รวมตัวรวมใจ
ค่านวัตกรรมนำสู่การพัฒนา
Practice คือเรียนรู้และฝึกฝน
นวัตกรรมนำไปใช้ทดลองดู
Reflection สะท้อนผลเพื่อแลกเปลี่ยน
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยหัวใจ
Evaluation ประเมินผล
ประเมินนวัตกรรมเพื่อนำข้อมูลมา
สร้างเครือข่าย Network Development
เผยแพร่ผ่าน Youtube เพื่อเพิ่มเติม

เพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นปัญหา
เชื่อมั่นในคุณค่าของเพื่อนครู
พัฒนาตนจนสำเร็จเสร็จสอยหรือ
แล้วจะรู้ว่าการเรียนนั้นเปลี่ยนไป
คิดการเรียนรู้สังเคราะห์สู่ความรู้ใหม่
หลังการใช้นวัตกรรมนำพัฒนา
ประเมินตนและผู้เรียนประเมินปัญหา
ปรับปรุงงานให้ก้าวหน้าไปกว่าเดิม
กลุ่ม LINE เป็นตัวช่วยด้วยส่งเสริม
PLC จะเพิ่มทั่วถิ่นไทย

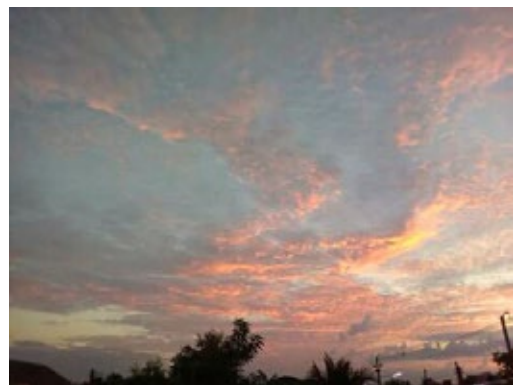
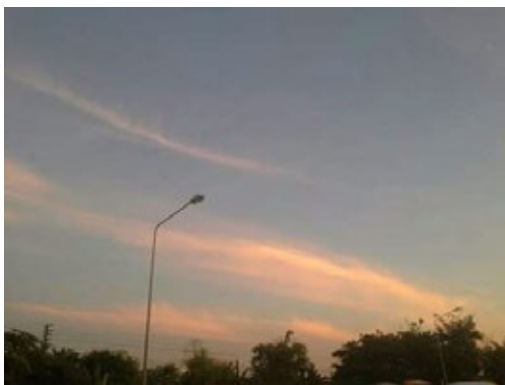
เอกสารอ้างอิง:

ชวลิต ชูกำแหง, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 23 (ธันวาคม 2560) : 1-5.

นัตยา หล้าทูนธิรกุล. PLC : Professional Learning Community กับการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ยุค Thailand 4.0. [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา : <https://drive.google.com/file/d/0B3fd4SbfAxsgM1BzYkdpcVdXTFk/view> [11 กันยายน 2561]

“แสนฝันล้านละเมอ”

กระท่อมดาริกา
น้องดาวที่รัก

นับแสนล้านลายเส้นเรียงเล่นฟ้า
ยักย้ายไหววับทุกคืนวัน
แต่ความจริงเกิดจากฝันเพาสรรค์สร้าง
จกล้มเหลวหรือเสร็จสำเร็จดี

ลีลานาฏกรรมระบำฝัน
รูปทรงคงมั่นมีเคยมี
เพียรก่อร่างรูปเมฆเสกแสงสี
ยอมอยู่ที่ใจของเรา...สู่เท่านั้น

บางครั้งเรื่องบังเอิญในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต เราอาจได้พบสิ่งดี ๆ เรื่องดี ๆ หรือ คนดี ๆ ในทางกลับกันเรื่องบังเอิญก็อาจทำให้เราพบสิ่งตรงข้ามกับที่พี่กล่าวมาก็ได้ เช่น เมฆบนฟ้าที่ลอยเลื่อนไหลไม่เคยหยุดนิ่ง ในบางมุมบางจังหวะจะแสดงรูปร่างรูปทรงแสงสี งดงามตระการตาให้เราได้ชมอย่างตื่นตาตื่นใจได้

ความฝันหรือความหวังก็น่าจะคล้าย ๆ กัน เพราะบางเรื่องอาจเป็นจริง บางเรื่อง ก็เหมือนหมู่เมฆที่ก่อตัวเพื่อหยาดเป็นสายฝน ถูกกระแสลมพัดพาจนแผ่นฟ้าเหลือเพียง ความว่างเปล่า แต่ฉันเชื่อว่า “ชีวิต” การมีความหวังหรือความฝันอยู่เสมอขณะยังไม่สิ้นลมหายใจ ย่อมดีกว่าไม่มีเสียเลย พี่เชื่อว่าชีวิตที่ไร้ความฝันไม่ต่างอะไรกับผืนดินที่แห้งระแหงตากผืน รอคอยความเมตตาจากฟ้าโปรยเมล็ดฝนลงมาเท่านั้น

เช่นเดียวกันกับการเป็น “ครู” น้องดาวคิดว่า เป็นเรื่องบังเอิญหรือเปล่าที่ได้พบนักเรียน รุ่นแล้วรุ่นเล่า ผ่านมาแล้วผ่านไป แล้วเรื่องบังเอิญนี้เป็นความโชคดีหรือโชคร้ายกันแน่ แต่สำหรับพี่ พี่คิดว่าโชคดีเหลือเกินที่ได้พบเพราะเป็นโอกาสที่ “ครู” จะได้เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ส่วนให้อะไรบ้าง พี่คงไม่ต้องกล่าวถึง ณ ที่นี้

ชีวิตในโรงเรียนมีความเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งบริบทภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยตรงหรือโดยอ้อม จนบางครั้งความเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนไปนั้นจะทำให้ครูตั้งตัวรับ แทบไม่ทัน เช่น ช่วงเวลานี้วงการศึกษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงขยายขยายแน่นอนตามนโยบายของ รัฐบาลที่จะเข้ามาใหม่ ภาระงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ คงเดินทางมาเสนอให้ “ครู” สัมผัสชัดเจน ในไม่ช้า และครูไม่อาจหนีไปทางไหนได้ เพราะคือการ “ทำหน้าที่” และ “ที่นាំทำ” พร้อม ๆ กับ วรรณศิลป์ว่า

“จักล้มเหลวหรือเสร็จสำเร็จดี ย่อมอยู่ที่ใจของเรา...สู่เท่านั้น”
...น้องดาวคิดเห็นเช่นเดียวกับพี่ไหม

บันทึกฉบับที่ผ่านมาที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับ “การปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน” โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทยแห่งชาติ ว่าน่าจะมีกิจกรรมใหม่ ๆ เพิ่มเติมหรือไม่ซ้ำกับที่เคย ๆ จัด ปีนี้จึงคิดกิจกรรมให้นักเรียนเลือกทำ ดังนี้

1. **ประกวดการเขียน “ใช้ Message, Face, Line...ภาษาไทยงดงาม”** โดยส่งผลงานเกี่ยวกับแนวคิด - ข้อเสนอแนะการใช้สื่อดังกล่าว และทุกผลงานให้เลือกส่งประกวดได้ทั้ง 3 ช่องทาง
2. **ประกวดภาพปะติดจากกระดาษที่ใช้แล้ว (Mosaic) ตกแต่งเป็นภาพตัวละครในวรรณคดี** สำหรับนักเรียนที่ไม่ถนัดวาดภาพระบายสี นักเรียนที่ชอบกิจกรรมวาดภาพจะมีโอกาสในกิจกรรมวันสำคัญอื่น ๆ เช่น วันวิทยาศาสตร์ วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ รออยู่ข้างหน้า
3. **ประกวดคัดลายมือชื่อวรรณคดีและผู้แต่ง** มีจุดประสงค์คือสนับสนุนและส่งเสริมการคัดลายมือที่ถูกต้อง สวยงาม สะอาดและอ่านง่าย (เพราะปัจจุบันนี้ลายมือของนักเรียนหลาย ๆ คน อ่านแทบไม่ออกเลย)
4. **ประกวดอ่านทำนองเสนาะ** โดยบันทึกเสียงส่งทาง Message, Face, Line มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ให้เกิดประโยชน์ คัดเลือกผลงานที่เข้ารอบเพื่อประกวดรอบตัดสินต่อไป

ทั้งหมดเป็นกิจกรรมรายบุคคล นอกเหนือจากกิจกรรมของแต่ละห้องและบนเวทีในบริบทของวัตถุประสงค์สำคัญคือฝึกและปลูกฝังนักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง **“ถูกทั้งการใช้ภาษาไทยและถูกกาลเทศะ”** อันจะนำไปสู่ **“การเห็นคุณค่าและอนุรักษ์ภาษาของชาติ”** ให้คงอยู่อย่างมั่นคงตลอดไป

นี่คือส่วนหนึ่งของ “แผนผืนล้านละเมอ” ที่จะได้เห็นผลงานใหม่ ๆ ขยับหน้ากรอบการจัดแบบเดิม ๆ หากไม่มีอะไรผิดพลาด บันทึกฉบับต่อไป น้องดาวอาจได้เห็นผลงานนักเรียนของพี่ไม่รู้เหมือนกันว่าพี่ฝันมากเกินไปหรือเปล่า แต่คิดว่าดีกว่าไม่ทำอะไรใหม่ ๆ เลย แม้บางความฝันนั้นเหมือนการไปยื่นรอความสำเร็จ ณ หุบเหวสูงก็ตาม

พี่ยังเชื่อมั่นว่าเมฆมิอาจบังดวงจันทร์ได้ตลอดกาล

เกิด...จงเป็นจันทราสว่างาม
วาววามฉายหวังแผ่รังสี
รุ่งเรืองแจ่มจรัสรัชนี
แม้มีภัยพาลสันดานทราม
คอยเคลื่อนเปื้อนป้ายทำร้ายแสง
สูงก่าแพงจักฝากลับินข้าม
เขียนปลอบปลุกหัวใจไม่ครั่นคร้าม
เพื่อโมงยามเมขสยบ...พบเพ็ญจันทร์

**รักและคิดถึง
พี่ดิน**

การแสวงหาโอกาส : สิ่งจำเป็นในชีวิตของผู้บริหาร (ตอนที่ 3)

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

อุปสรรคในการแสวงหาโอกาส

อุปสรรคสำคัญของการแสวงหาโอกาส
เกิดจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือองค์การและ
บุคคล

อุปสรรคจากองค์การ

1. เรื่องด่วนต้องมาก่อนเสมอ

ไม่เคยอธิบายความแตกต่างระหว่างเรื่องด่วนและเรื่องสำคัญมาแล้ว เมื่อต้องทำแต่เรื่องด่วนจึงไม่มีเวลาคิด และทำเรื่องสำคัญ

2. สนใจแต่ปัญหาจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือพนักงาน

เมื่อกลัวว่าผู้ใต้บังคับบัญชาหรือพนักงานจะเรียกร้องหรือจะโยยวายขึ้นมาผู้บริหารก็ห่วงแต่ปัญหาของคนเหล่านี้ ยิ่งถ้าผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นผู้เลือกบริหารขึ้นมา ผู้บริหารจะต้องเอาใจมากขึ้นโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรในอนาคต

3. ไม่มีเวลาที่จะคิด

ผู้บริหารทำงานมากเกินไป ไม่มอบงานให้คนอื่นทำ จึงไม่มีเวลาคิดสิ่งใหม่ ๆ ต้องคิดในสนามกอล์ฟ ในวงไพ่ หรือ ในวงเหล้า

4. นายต้องรู้ทุกอย่าง

ถ้าผู้บริหารคิดว่าตนเองต้องรู้ทุกอย่าง จึงมักรวบรวมอำนาจ และใช้อำนาจ หรือใช้อำนาจ ไม่มีเวลาที่จะสร้างโอกาสหรือให้โอกาสแก่คนอื่นบ้าง

5. การสื่อสารจากบนลงล่างเท่านั้น

การสื่อสารภายในองค์กรมักเป็นการสื่อสารทางเดียวจากบนลงล่าง ไม่เปิดโอกาสให้มีการเสนอจากล่างขึ้นบน ไม่สนใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

6. มอบให้คนอื่นไปคิดแล้ว

ในองค์กรขนาดใหญ่มักจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่คิดและวางแผนแล้ว เช่น กองแผนงาน ผู้บริหารจึงไม่ต้องคิด เมื่อไม่คิดการแสวงหาโอกาสก็จะไม่เกิดขึ้น

7. ไม่มีคนเก่งที่จะทำงาน

เมื่อในหน่วยงานนั้นไม่มีคนเก่งในสายตาของผู้บริหาร ก็จะมีผู้บริหารเท่านั้น ที่เก่งอยู่คนเดียวโอกาสที่จะสร้างสรรค์จะไม่ค่อยเกิด

8. ขาดคนมองเห็นการณ์ไกล

การมองเห็นการณ์ไกล คือ การมองอนาคต ถ้าหากขาดคนที่สามารถ มองอนาคตก็จะมุ่งมองแต่ในปัจจุบัน จึงมองไม่เห็นโอกาส ผู้บริหารมักขาดวิสัยทัศน์

9. ขาดข้อมูลที่จะช่วยทำให้เกิดโอกาส

หน่วยงานขนาดใหญ่ย่อมสามารถจัดหาข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ ได้ดีกว่า หน่วยงานขนาดเล็ก จึงทำให้หน่วยงานขนาดเล็กขาดข้อมูลที่จะช่วยทำให้เกิดโอกาส

10. มีทรัพยากรน้อยไม่พอต่อการที่จะเสี่ยง

องค์กรขนาดเล็กย่อมมีทรัพยากรน้อย และไม่กล้าจะเสี่ยงกับการนำเอา ทรัพยากรที่มีอยู่น้อยไปใช้อย่างเสี่ยง องค์กรขนาดใหญ่ย่อมมีทรัพยากรมากพอ ที่จะไปเสี่ยงดูได้บ้าง

11. ปัญหาของการเห็นผลในระยะสั้น

องค์กรโดยมากมักจะต้องการเห็นผลกำไรในระยะสั้น จึงยากที่จะคิดทำอะไร ที่จะเกิดผลในระยะยาว

อุปสรรคจากบุคคล

ลักษณะของบุคคลเป็นอุปสรรคในการแสวงหาโอกาส เช่น

1. แนวโน้มที่จะให้คนอื่นลองทำดูก่อน

มีแนวโน้มที่จะปล่อยให้คนอื่นลองเสี่ยงทำดูก่อน เมื่อเขาทำได้สำเร็จก็จะยืมความคิดของเขามาทำ

2. ชอบชีวิตที่สงบเงียบ

การแสวงหาโอกาสนั้นจะต้องเผชิญกับปัญหาและจะต้องเสี่ยง ถ้าชอบชีวิตที่สงบเงียบก็จะไม่แสวงหาโอกาส

3. ขาดเทคนิควิธี

การแสวงหาโอกาสนั้น จำเป็นจะต้องมีเทคนิควิธีที่เหมาะสม ถ้าขาดเทคนิคก็ขาดโอกาส

4. ขาดจุดเน้น

ถ้าหากไม่มีจุดเน้นก็อาจจะขาดโอกาสเช่นกัน

5. ขาดความเชื่อมั่น

คนโดยมากมักจะคิดว่าการมองหาโอกาสนั้นเป็นของยาก จึงไม่ยากคิดที่จะลองหาเพราะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

6. ขาดความกล้า

คนที่จะมีเจตคติต้องการแสวงหาโอกาสนั้นจะต้องเป็นคนกล้า ถ้าไม่กล้าก็ขาดโอกาส

เจตคติทางสังคมที่มีต่อโอกาส

คำว่า “หาโอกาส” หรือ “ฉวยโอกาส” มีความหมายในทางที่ไม่ดี ประหนึ่งว่าใครคนหนึ่งเฝ้ารอโอกาสที่จะเกิดขึ้น เมื่อโอกาสเกิดขึ้นก็รีบฉวยเอาไปก่อนหน้าคนอื่น เจตคติที่ไม่ดีต่อโอกาสอาจเกิดเพราะความอิจฉาริษยา (ทำไมเราไม่พบโอกาสอย่างนั้นบ้าง?) หรือเป็นเพราะเห็นว่าหากคนหนึ่งได้โอกาสนั้นอีกคนหนึ่งก็จะเสียโอกาส หรือเพราะมีความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาผลประโยชน์การไม่มีความรับผิดชอบ

หากมองอีกมุมหนึ่งจะเห็นว่า หากมนุษย์เราไม่แสวงหาโอกาส ไม่สร้างโอกาส ชีวิตความเป็นอยู่ของเราในปัจจุบันนี้จะดีกว่าแต่ก่อนได้อย่างไรสหรัฐอเมริกาเป็นดินแดนแห่งโอกาส การประดิษฐ์รถยนต์ โทรทัศน์ วิทยุ โทรศัพท์ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาขายในท้องตลาดได้ก็เป็นเพราะการสร้างและแสวงหาโอกาสของบุคคล

สิ่งตรงข้ามกับการแสวงหาโอกาสไม่ใช่ความมั่นคงหรืออนุรักษ์นิยม แต่สิ่งตรงข้ามกับการแสวงหาโอกาสก็คือการหยุดอยู่กับที่ การแสวงหาโอกาสก่อให้เกิดการขยายการผลิตที่ดีกว่า การแสวงหาทรัพยากรอย่างใหม่ วิธีทำงานที่ดีกว่า และเป็นสุขกว่า การศึกษาที่ดีกว่า เป็นต้น

คนเราสามารถแสวงหาโอกาสได้ทุกทางที่ปรารถนา และทุกเรื่องที่ยิ่งประสงค์ เราอาจแสวงหาโอกาสเพื่อการมีสังคมที่ดี เพื่อการพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพ หรือเพื่อความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกของชีวิต

เจตคติของผู้บริหารที่มีต่อโอกาส

ความต้องการที่จะแสวงหาโอกาสนั้นเกิดจากลักษณะบางอย่างของบุคคล เช่น บุคลิกภาพ ความทะเยอทะยาน แรงจูงใจ ความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่สนใจจะแสวงหาโอกาสไม่ใช่หน้าที่ของตน การที่ผู้บริหารไม่สนใจจะแสวงหาโอกาสนั้นเป็นเพราะมีเจตคติ 4 อย่างต่อไปนี้

1. ไม่สนใจใยดี

ผู้บริหารที่มีเจตคติแบบไม่สนใจใยดี ถือว่าการแสวงหาโอกาสไม่ใช่หน้าที่ของตน ไม่ใช่เรื่องที่ต้องทำ เนื่องจากมีเจตคติในสองลักษณะ ดังนี้ ลักษณะแรกเชื่อว่าการแสวงหาโอกาสเป็นเรื่องใหญ่โตเกินหน้าที่ของตน ลักษณะที่สองเชื่อว่าผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป ไม่คาดหวังว่าผู้บริหารระดับล่างจะต้องแสวงหาโอกาสผู้บริหารระดับล่างคิดว่าหน้าที่ของตนก็คือทำงานให้เสร็จ การคิดเป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูง คิดได้อย่างไรก็ส่งมาเพื่อการปฏิบัติงาน

การไม่แสวงหาโอกาสของผู้บริหารแบบไม่สนใจใยดีนั้น โดยมากเกิดจากเหตุผลสองประการคือ ความไม่เข้าใจการแสวงหาโอกาสกับการหวังการเลื่อนตำแหน่ง ผู้ที่ไม่เข้าใจความหมายของการแสวงหาโอกาสมักจะคิดว่าจะได้อะไรตอบแทนบ้างถ้าแสวงหาโอกาส เมื่อเห็นว่าไม่ได้รับผลตอบแทนอะไรก็ไม่ทำ ผู้บริหารที่หวังกับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งมักไม่แสวงหาโอกาส เพราะคิดว่าการแสวงหาโอกาสเป็นการเสี่ยง กับความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น หากมีโครงการใดที่เกิดผิดพลาดขึ้นแล้ว ผู้คิดโครงการจะถูกตำหนิ ทั้งที่ความล้มเหลวมีได้เกิดจากผู้คิดโครงการเลย แต่เกิดจากผู้อื่นที่ปฏิบัติโครงการต่างหาก

2. ลังเล

ผู้บริหารที่มีเจตคติแบบไม่สนใจใยดีต่อการแสวงหาโอกาสนั้นจะไม่สนใจต่อการแสวงหาโอกาส ผู้บริหารที่มีเจตคติแบบลังเลต่อการแสวงหาโอกาสนั้นจะไม่สนใจต่อการแสวงหาโอกาส และลังเลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเพราะไม่อยากเสี่ยง

ถ้าเราเริ่มต้นมองหาโอกาสเราจะสร้างงานขึ้นมาสองอย่าง อย่างแรก คือการมองหาโอกาส อย่างที่สอง คือเราจะทำอะไรต่อไปเมื่อพบโอกาสแล้วภาระงานที่เพิ่มขึ้นมานี้ เราจะต้องใช้เวลาที่จะคิด ใช้ความพยายามที่จะคิด ต้องตัดสินใจ มีความหวังใยและวิตกกังวล อาจต้องเสียทั้งเวลาและเงินทอง สิ่งเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารลังเลที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการหาโอกาส

ความลังเล ที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแสวงหาโอกาสนั้น เกิดจากความกลัวสามประการ คือ กลัวว่าจะลดความเข้มข้นหรือลดประสิทธิภาพของงานลงไป กลัวว่าจะทำให้ไขว้เขว และกลัวว่าจะเกิดความไม่พอใจ ความกลัวประการแรกนั้น ผู้บริหารกลัวว่าถ้าหากตนเองและลูกน้อง หรือเพื่อนร่วมงานไปสนใจกับการแสวงหาโอกาสแล้วจะทำให้ความเข้มข้นของการทำงานตามปกติจะลดลง สมมติในการทำงานเดิมและความพยายามที่จะแก้ปัญหาจะลดลงไป ความกลัวประการที่สอง คือกลัวว่าจะไขว้เขว เพราะการแสวงหาโอกาสนั้น ต้องพยายามอาจต้องเสี่ยงจึงกลัวว่าจะทำให้ไขว้เขวจากการปฏิบัติงานตามปกติ แยกไม่ออกว่าจะอะไรคืองานหลัก อะไรคืองานรอง ความกลัวประการที่สาม คือกลัวว่าจะเกิดความไม่พอใจ เนื่องจากมีความคิดว่า ถ้าเมื่อไปแสวงหาอย่างใหม่ก็ย่อมไม่พอใจอย่างเก่า ผู้บริหารหลายคนคิดว่าหากไม่จำเป็นก็ไม่อยากให้เกิดความไม่พอใจขึ้นในองค์กร

ผู้บริหารบางคนเมื่อรู้ตัวว่ามีความสามารถในการทำงานแบบเดิมแล้วก็ไม่อยากเสี่ยงกับความล้มเหลว หรือผิดพลาดในการแสวงหาใหม่ๆ หรือในการทำงานแบบใหม่ๆ ในองค์กร โดยมากการทำผิดพลาดจะได้รับโทษทัณฑ์ที่รุนแรงกว่ารางวัลที่ได้รับจากการสร้างโอกาสใหม่ๆ มากมายนัก ยิ่งไปกว่านั้นผู้บริหารบางคนกลัวกับการถูกทดสอบความสามารถของตนในการทำงานแบบใหม่

นอกจากผู้บริหารจะไม่อยากเสี่ยงในอาชีพของตนแล้ว ผู้บริหารบางคนยังไม่อยากที่จะเอาหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบเข้าไปเสี่ยง โดยถือว่าตนเองอาจพอเสี่ยงได้ แต่องค์กรนั้นไม่น่าจะเสี่ยงและคิดว่าองค์กรดำเนินการไปตามแบบเดิมก็ดีแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องนำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาหรือไม่จำเป็นจะต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร ไม่ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะดีหรือเลวก็ตาม

3. พอใจแล้ว

ผู้บริหารมีเจตคติแบบพอใจแล้วไม่ใช่คนแบบไม่สนใจใยดีและก็ไม่ใช้คนแบบลังเลที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแสวงหาโอกาส แต่เป็นคนที่คิดว่าสิ่งที่เขากำลังทำอยู่นั้นดีแล้ว หรือพอใจแล้วกับสิ่งที่เขากำลังทำอยู่คิดว่าเมื่อใดมีโอกาสเกิดขึ้นเขาก็พร้อมที่จะใช้โอกาสนั้น เขาไม่ใช่ผู้แสวงหาโอกาสแต่เป็นผู้รอโอกาส อาจจะเปรียบเทียบคนแบบพอใจแล้วกับเจตคติแบบชาวประมงก็จะเป็นชาวประมงที่เอาตาข่ายลงน้ำดักปลา รอให้ปลามาติดโดยไม่สนใจจะมองหาว่าฝูงปลาอยู่ที่ไหน

โดยปกติแล้วผู้บริหารแบบพอใจแล้ว มักจะถูกจัดให้อยู่ผิดที่ แต่เจ้าตัวมักจะคิดว่าเขาอยู่ถูกที่แล้ว วิธีง่าย ๆ ที่จะทดสอบว่าเขาอยู่ถูกที่หรือไม่ก็โดยวัดความไม่พอใจแทนที่จะถามว่าเขาพอใจอะไรบ้าง ก็ควรจะถามว่าเขาไม่พอใจอะไรบ้างซึ่งจะเป็นประโยชน์กว่า ถ้าเขาตอบว่าไม่มีอะไรที่เขาไม่พอใจก็คงสรุปว่าเขาถูกจัดให้อยู่ผิดที่ทั้งนี้เป็นเพราะคนแบบพอใจแล้ว มักจะมีความคิดในสายตาในวงจำกัด มองเห็นแต่ในโลกแคบ ๆ และคิดว่าเขาทำดีแล้วในโลกแคบ ๆ ของเขานั้นผู้บริหารที่มองการไกล มีสายตาไกล มีวิสัยทัศน์จะมองเห็นว่าในโลกกว้างใหญ่นี้ยังมีอีกหลายสิ่งที่เขาไม่พอใจ เหมือนกับช่างฝีมือทั้งหลาย มักไม่พอใจผลงานของตนเอง

4.ถูกปิดกั้น

ผู้บริหารอาจไม่ใช่ประเภทไม่สนใจไอเดียดี ล้มเหลว หรือพอใจแล้ว แต่เขาอาจถูกปิดกั้น ถูกปิดกั้นโดยโครงสร้างของหน่วยงานที่ไม่เปิดโอกาสให้เขาคิดหรือทำอะไรใหม่ ๆ ทำให้เขาไม่แสวงหาโอกาสได้บางครั้งความคิดดี ๆ จะถูกทำให้เจตาตายไปโดยขาดคนสนใจหรือขาดการสนับสนุน

การปิดกั้นอาจเกิดจากผู้บริหารระดับสูงเพียงคนเดียวคนหนึ่ง ถ้าหากเขามีเจตคติที่ไม่ดีต่อการแสวงหาโอกาสเพราะกลัวจะต้องทำงานเพิ่มมากขึ้นจากการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดอะไรใหม่ ๆ ขึ้นมา การแสวงหาโอกาสในหน่วยงานนั้นก็จะเกิดขึ้นได้โดยยาก

คนบางคนอาจเก่งในการการแสวงหาโอกาสให้คนอื่น แต่ไม่เก่งในการแสวงหาโอกาสให้ตนเอง อาจจะเห็นจากตัวอย่างของผู้จัดการธนาคารหลายคนที่สามารถชี้้นำการลงทุนให้ลูกค้าและประสบความสำเร็จ แต่ไม่สามารถชี้้นำการลงทุนให้กับตนเองได้ ทั้งอาจเป็นเพราะเมื่อเปิดโอกาสให้เห็นแล้วการดำเนินการตามโอกาสที่เปิดเป็นทักษะเฉพาะของแต่ละบุคคล เราคงจำได้ว่า ผู้ออกแบบสนามแข่งรถกรังปรี่นั้น ไม่ใช่ นักขับรถขึ้นเยี่ยมหรือไม่กล้าที่จะขับรถแข่งด้วยซ้ำไป

การปิดกั้นอาจเกิดจากครอบครัว ผู้บริหารบางคนอาจไม่กล้าย้ายงาน เปลี่ยนงาน หรือเลื่อนตำแหน่ง เพราะครอบครัวไม่เห็นด้วย ถ้าเขามีตัวคนเดียวเขาอาจจะแสวงหาและยอมรับโอกาสเช่นนี้ได้ แต่ถ้าเขามีครอบครัว เขาทำแบบตัวคนเดียวไม่ได้

สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของการถูกปิดกั้นก็คือเจตคติของผู้รับฟังความคิดเห็นนั้น เมื่อมีผู้เสนอความคิดอย่างใหม่ ผู้รับฟังจะบอกว่า “ก็เหมือนความคิดเดิมของ...ซึ่งทำแล้วก็ได้ผล” ลักษณะเช่นนี้จะทำให้ความคิดใหม่ๆ เกิดมรรคผลขึ้นไม่ได้ (รับฟังบางคนจะพยายามนำความคิดใหม่ไปเปรียบเทียบกับความคิดเก่าที่ล้าสมัยและพยายามคิดว่ามันเหมือนกันทั้งที่มันคล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน วิธีที่จะช่วยให้ความคิดใหม่เกิดขึ้นได้ คือ การเน้นความแตกต่าง ถึงแม้มันจะมีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยก็ตาม

(อ่านต่อฉบับหน้า)

การเกิดขึ้นของ

การศึกษานอกโรงเรียน

คำว่า การศึกษานอกโรงเรียนเกิดขึ้นในประเทศไทย เป็นคำที่ใช้เรียก การศึกษาชนิดใหม่ที่กล่าวถึงกันในยุคปฏิรูปการศึกษาของไทยประมาณ ช่วงปี พ.ศ. 2517 ช่วงนั้นมีคำแปลก ๆ ใหม่ ๆ หลายคำที่พยายามเสนอขึ้น แทนคำว่า การศึกษาผู้ใหญ่ เพราะช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้น มางานการศึกษาผู้ใหญ่ดูเหมือนจะได้รับความสนใจมากขึ้นด้วยเหตุปัจจัย หลายประการ แต่ในเวลานั้นการศึกษาผู้ใหญ่ไม่ได้รับรู้ในฐานะของ การศึกษาที่จะช่วยแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือของคนไทยดังเมื่อเริ่มมีการศึกษา ผู้ใหญ่ในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2483

ถ้าจะมอย้อนกลับไปจนถึงต้นเค้าก็ต้องกลับไปเริ่มต้นที่การอภิวัดนาการเมืองการปกครองไทยจากระบอบราชาธิปไตยไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ความมุ่งหมายหนึ่งของคณะราษฎรที่มุ่งจะสถาปนาระบอบประชาธิปไตยขึ้นในสังคมไทยก็คือการที่ประชาชนจะมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาบ้านเมืองซึ่งได้ประกาศหลักคณะราษฎร 6 หลัก คือ 1. อธิปไตย 2. ความปลอดภัยในบ้านเมือง 3. ความสุขสมบูรณ์ทางเศรษฐกิจ 4. ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน 5. เสรีภาพ และ 6. การศึกษา โดยการศึกษาดังกล่าวนี้หมายถึงประชาชนทุกคนมีการศึกษาที่พอเพียงต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมและคนไทยทุกคนต้องมีการศึกษา หากแต่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงการปกครองนั้น ประชากรไทยมีจำนวน 14.46 ล้านคน ในจำนวนนี้ประชากรตั้งแต่อายุ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 6.88 ล้านคน เป็นผู้ไม่รู้หนังสือ แม้ว่าคุณนั้นจะมีพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 มาบังคับใช้แล้วก็ตาม การศึกษาในยุคนั้นออกจะเป็นเรื่องใหญ่สำหรับครอบครัวชาวไทยจำนวนไม่น้อยเพราะการส่งลูกไปโรงเรียนนั้นหมายถึงการขาดแรงงานของบ้านไประยะหนึ่งทีเดียว ดังนั้นเราเคยได้ยินว่าพี่ต้องออกจากโรงเรียนเพื่อเสียสละให้น้องได้ไปโรงเรียน บางครอบครัวต้องอดทนต่อความลำบากกัดฟันส่งลูกมาเป็นเด็กวัดเพื่อที่จะได้เรียนต่อหรือไม่ก็ฝากลูกมาเป็นเด็กในบ้านญาติที่เป็นขุนนาง ข้าราชการ มาขออาศัยที่กินที่นอนเพื่อที่จะได้ไปโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ที่มีครอบครัวญาติพี่น้องอุตสาหกรรมกัดฟันส่งลูกมาเรียนมักไม่ผิดหวังที่คนเหล่านั้นไปได้ประสบความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพอยู่ไม่น้อย หลายคนได้มีโอกาสช่วยพ่อแม่พี่น้องให้ลืมตาอ้าปากได้ด้วย แต่แทบทุกคนที่ครอบครัวเสียสละให้มาเรียนจนสำเร็จไม่มีใครกลับไปทำอาชีพเดิมของครอบครัว

การศึกษาในเมืองไทยจึงมีคุณวิเศษที่สามารถทำให้คนเปลี่ยนสถานะทางสังคมได้จากลูกชาวนา เด็กวัด กลายเป็นพระน้ำพระยา เป็นเจ้าคนนายคนเป็นนายอำเภอ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นนายทหาร นายอำเภอ ฯลฯ ก็หลายคนสังคมไทยจึงมีความเชื่อที่ว่า ถ้าใครได้มีโอกาสเรียนแล้ว จะได้เป็นเจ้าคนนายคน เป็นวาทกรรมที่อยู่ในใจคนไทยตลอดมา

การที่คณะราษฎรประกาศให้ทุกคนต้องได้รับการศึกษา รัฐบาลในยุคนั้นก็ส่งเสริมเร่งรัดให้คนไทยได้เรียนหนังสือ ถึงกับมีความพยายามเก็บภาษีผู้ไม่รู้หนังสือจนมาถึงการออกกฎหมายว่า คนไทยต้องรู้หนังสือ จึงจะมีแรงกระตุ้นให้คนไทยมีความสนใจจะเรียนให้อ่านออกเขียนได้มากขึ้น แต่ก็ไม่มากนักเมื่อพบกับอุปสรรคใหญ่คือ ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้กับการเรียนหนังสือ ซึ่งน่าจะสำคัญน้อยกว่าเรื่องปากเรื่องท้องซึ่งประเทศไทยประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจในยุคเริ่มประชาธิปไตยมาตอกย้ำเข้ากับภาวะสงครามโลกครั้งที่สองที่ยุคข้าวยากหมากแพงเกิดขึ้นทุกหัวระแหง จึงเป็นอุปสรรคขนาดใหญ่ของคนไทย

ในส่วนของรัฐบาลเองโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการก็มีเรื่องยากขึ้นไปอีก เมื่อจะต้องสอนคนไทยให้รู้หนังสือ เพราะคนที่ไม่รู้หนังสือไม่ใช่เด็กแล้ว แต่เป็นผู้ใหญ่ที่สามารถในการเรียนรู้ได้ดีเท่ากับเด็ก มือไม้ก็แข็งแรงจะจับจะเขียนอะไรดูเง้งเง้าง จะอ่านจะเขียนจะเรียนกันอย่างไร ดูจะหาคนที่รู้และเข้าใจมาสอนได้ยากเพราะจะสอนแบบที่สอนนักเรียนเล็ก ๆ ดูจะไม่มีความเป็นไปได้

กระทรวงศึกษาธิการได้เลือกนายบุญช่วย สมพงษ์ หัวหน้าแผนกตรวจสอบเรื่องราวความเห็นสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ) ซึ่งในยุคนั้น นับว่าเป็นคนหนุ่มไฟแรง เป็นผู้ที่มีความคิดโดดเด่น เก่งกล้าที่จะเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ได้รับเลือกให้ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ทั้งในยุโรปและอเมริกา ซึ่งต้องนับถือของท่านเป็นผู้บุกเบิกงานการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นในประเทศไทย อันเป็นต้นเค้าของการศึกษานอกโรงเรียน

งานการศึกษาผู้ใหญ่เกิดขึ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2483 และพัฒนามาโดยตลอด กระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งข้าราชการไปศึกษาเล่าเรียนวิชาทางการศึกษาผู้ใหญ่ และได้มีการคิดสร้างสรรค์งานการศึกษาผู้ใหญ่มากมาย เช่น การศึกษาผู้ใหญ่แบบสมกิจ ซึ่งต่อมาเรียกว่า การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งเป็นคำที่ใช้อธิบายคำว่า Functional Literacy และ Functional Education ความหมายโดยรวมก็คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เลยไม่ได้มุ่งที่จะให้นำไปเรียนต่อ หลักการนี้ ผิดเพี้ยนไปเมื่อมีความพยายามที่จะเทียบว่า การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจะระดับใดเทียบเท่ากับการศึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะระดับการศึกษาภาคบังคับหรือตัวประโยคประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อมีการเทียบว่าการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจะระดับ 5 เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีคุณสมบัติสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจึงเป็นถนนคู่ขนานให้ผู้ใหญ่สามารถเรียนในระดับต่าง ๆ เช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ยังยืนยันว่ามีศักดิ์และสิทธิ์เช่นเดียวกันกับนักเรียนที่จบตัวประโยค ความคิดทำนองนี้ไปไกลกว่านั้น เมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน แล้วกำหนดให้มีระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการปิดฉากการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จแบบถาวร ความคิดเรื่อง Functional Literacy จึงกลายเป็นตำนาน แต่ยังคงหลงเหลืออยู่บ้างในบางกิจกรรม โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง หรือ ศศช. (ศูนย์การศึกษาชุมชนชาวไทยภูเขา) ซึ่งอยู่ในที่ห่างไกลและต้องใช้ความรู้เพื่อชีวิตจริง ๆ และก็อาจจะเลือนหายไปโดยไม่ช้าถ้าหากว่าทบทวนเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐานยังครอบงำการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาอยู่

ในห้วงเวลาของการคิดค้นและพัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จนี้เองที่เกิดความคิดชุดหนึ่งที่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นปรัชญาคือเรื่อง “คิดเป็น” ซึ่งนำเสนอโดย ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ ผู้เคยดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษาผู้ใหญ่มาก่อน ก่อนที่จะเกษียณอายุราชการ ในตำแหน่ง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ “คิดเป็น” กลายมาเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการจัดการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ระยะหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้พัฒนาต่อไปมากนัก อาจจะเป็นเพราะผู้ที่เข้าใจหลักคิดของคิดเป็นนี้มีน้อยลงทุกวัน

กลับไปเมื่อมีการริเริ่มงานการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นในประเทศไทย ในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สอง มีการจัดตั้งศูนย์กลางการอบรมการศึกษาผู้ใหญ่จังหวัดอุบลราชธานี (ศ.อ.ศ.อ.) ขึ้น เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ฝึกอบรมครูเพื่อให้เป็น “สารนิเทศก์” ทำหน้าที่จัดข้อมูลการศึกษา หรือ Fundamental Education ซึ่งเป็นชุดของความรู้ที่ผู้ใหญ่ควรจะได้อ่านรู้ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ด้านการศึกษา ซึ่งหมายถึง การอ่านออกเขียนได้ ความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย คหกรรม อาชีพด้านการเกษตร การช่างพื้นฐาน ซึ่งครูหนุ่มสาวที่เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรนี้ จะรวมตัวเป็นทีมเข้าไปในหมู่บ้านที่มีละ 4 - 5 คน เป้าหมายเพื่อไม่ใช้การศึกษาให้อ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่รวมถึงการพัฒนาทุกมิติของชุมชน ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2505 งานในลักษณะเช่นนี้ ได้แยกตัวไปเป็นจุดกำเนิดของกรมการพัฒนาชุมชนในปัจจุบัน ซึ่งในยุคนั้น มีสารนิเทศก์ที่โอนย้ายไปสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยไม่น้อย หากแต่งงานบางส่วนรวมทั้งอาคารสถานที่ของศูนย์กลางการอบรมการศึกษาผู้ใหญ่จังหวัดอุบลราชธานี ยังคงอยู่ และสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อก่อตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงแปรสภาพเป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำหน้าที่เป็นหน่วยวิชาการด้านการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งการพัฒนาหลักสูตรวิจัย การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี การฝึกอบรมครู จนปัจจุบันเป็นสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนแปรสภาพมาเป็นสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551

ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2522 งานการศึกษาผู้ใหญ่เฟื่องฟูมาก มีนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ เช่น หนังสือพิมพ์ ฝาผนัง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน กลุ่มสนใจ การฝึกอบรมผู้ใหญ่ในชนบท การฝึกอบรมเกษตรกร การฝึกอบรมแม่บ้านชนบท โรงเรียนผู้ใหญ่เคลื่อนที่ มีการโอนหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่จากกรมอาชีวศึกษามาอยู่ร่วมกับกองการศึกษาผู้ใหญ่ ทำให้งานการฝึกอาชีพต่าง ๆ ในชนบทเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจอยู่ไม่น้อย มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาชุมชนชาวไทยภูเขาเกิดขึ้น เนื่องจากมีการบุกเข้าไปสำรวจชุมชนบนดอยต่าง ๆ และได้แนวความคิดเรื่อง อาศรม ที่ครูอยู่ในชุมชนเป็นทั้งที่อยู่ ที่เรียน ที่สอนอยู่ที่เดียวกัน ครูสอนทุกเรื่อง ตั้งแต่สอนให้รู้หนังสือ คิดเลขเป็น ตลอดจนสุขภาพอนามัย การทำมาหากิน อาจกล่าวได้ว่าเป็นต้นเค้าของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้เช่นกัน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาเหล่านี้ บางส่วนได้รับผิดชอบงานในพื้นที่ทรงงานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วย

ในขณะที่งานการศึกษาผู้ใหญ่เติบโตก็มีงานการศึกษาอีกประเภทหนึ่งที่ไม่เข้าพวกกับการศึกษาในโรงเรียน เป็นงานที่เริ่มต้นจากกิจกรรมสัปดาห์เด็ก ที่รัฐบาลในยุคนั้นจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กได้มาเล่น มาทำกิจกรรม ทดลอง หรือมาดูสิ่งของที่จัดไว้คล้าย ๆ กับพิพิธภัณฑ์ แต่ไม่ใช่ที่จัดแสดงโบราณวัตถุ แต่เดิมตั้งที่สนามเสือป่า ต่อมาได้มีการจัดตั้ง

ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพขึ้นที่เอมมัย ก็ร่วมงานศาลาวันเด็กไป อยู่ท้องฟ้าจำลองในสมัยนั้น พยายามจะไม่เรียกว่า พิพิธภัณฑ์ ด้วยเกรงว่า คนทั่วไปจะเข้าใจว่าเป็นที่แสดงโบราณวัตถุ จึงเรียกรวมๆ ว่า ศูนย์บริภัณฑ์ทางการศึกษา ซึ่งก็คือพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์นั่นเอง งานลักษณะนี้จะจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนแน่นอน และเปิดกว้างให้คนทั่วไป ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ด้วย

งานด้านวิทยุโรงเรียนวิทยุศึกษา ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ 1 มกราคม 2496 เป็นกิจกรรมของการศึกษาหนึ่งที่ไม่เข้าพวกกับการศึกษาที่จัดในโรงเรียนโดยตรง แม้จะพยายามที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนได้ใช้รายการวิทยุโรงเรียนช่วยครูสอน ในบางวิชาที่ขาดแคลนครูแต่ศักยภาพของรายการวิทยุ มีมากกว่าการช่วยครูสอนในโรงเรียนเท่านั้น โดยเฉพาะรายการ วิทยุศึกษา และรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งพัฒนา ต่อมาก็สามารถให้ความรู้ผ่านสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในรูปแบบ ที่หลากหลาย และมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจอีกมากมาย มีหน่วยงานคือ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ

ในช่วงเวลาประมาณ พ.ศ. 2518 กระแสของสังคม ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์การศึกษามากขึ้น รัฐบาลในยุคนั้น ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษานอกโรงเรียน ขึ้นตามข้อเสนอของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

เพื่อศึกษาและจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งนำมาสู่ข้อเสนอในการจัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมกองการศึกษาผู้ใหญ่ ศูนย์บริภัณฑ์เพื่อการศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าด้วยกัน โดยมีการประกาศ จัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนตามมาตรา 8 แห่งพระราช บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2522 โดยถือเอาวันที่ 24 มีนาคม 2523 ซึ่งเป็นวันลงนาม ในประกาศจัดตั้งเป็นวันสถาปนากรมการศึกษานอกโรงเรียน

แต่อย่างไรก็ดี การเกิดขึ้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนอกจากจะมีรากฐานดังที่กล่าวมาแล้วนั้นยังมีงานสำคัญที่ถือว่าเป็นการพัฒนาของงานการศึกษานอกโรงเรียน ให้สูงสุดก่อนการสถาปนาหน่วยงาน ซึ่งก็คือ โครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหนึ่งในโครงการของการปฏิรูปการศึกษาในช่วงทศวรรษที่ 2520 โครงการนี้รัฐบาลไทย ยื่นขอกู้เงินจากธนาคารโลกมาดำเนินการพัฒนาการศึกษา ในช่วง 5 ปี คือ พ.ศ. 1520 - 2524 มีเป้าหมายที่จะกระจาย อำนาจการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาผู้ใหญ่ ให้แต่ละจังหวัดจัดการศึกษาประเภทนี้เอง เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งควรตระหนักไว้เสมอว่า โครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นนั้น เป้าหมายคือ การส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต เพียงเพราะตระหนักว่า รัฐได้จัดการศึกษาในระบบไว้สำหรับบุคคลในวัยเรียน

ทำให้บุคคลที่อยู่ในวัยเรียนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอย่างน้อยก็การศึกษาภาคบังคับ แต่หลังจากนั้นแล้ว โอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องยังไม่มี จึงใช้รูปแบบของการศึกษานอกระบบ และการศึกษาแบบธรรมดาสลับ (ซึ่งต่อมาเรียกว่า การศึกษาตามอัธยาศัย) เป็นวิธีการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน หน่วยงานในระดับจังหวัด เรียกว่า ศูนย์การศึกษาประชาชน

บทบาทของการศึกษานอกโรงเรียนจึงจัดเป็นการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาแบบธรรมดาสลับเพื่อให้ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้รับการศึกษาอย่างครอบคลุมและต่อเนื่องตลอดชีวิต บทบาทที่เด่นชัดก็คือ

1. ให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งผู้ที่ขาดโอกาสจำเป็นต้องออกจากระบบการศึกษากลางคันด้วย
2. ส่งเสริมการศึกษาในระบบ โดยจัดกิจกรรมการศึกษาที่ระบบโรงเรียนจัดให้ไม่ได้ในบางวิชา
3. ให้การศึกษาต่อเนื่องแก่บุคคลทั่วไปตามความสนใจ
4. จัดแหล่งข่าวสารข้อมูลให้แก่บุคคลได้ศึกษาค้นคว้ารวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารผ่านสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ

งานต่างๆ ของโครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน (คพน.) นี้จึงเป็นภารกิจสำคัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งการสถาปนาโครงสร้างองค์กรให้มีศูนย์วิจัยและพัฒนาในระดับภาคและศูนย์การศึกษาประชาชนในระดับจังหวัด รวมทั้งมีแนวคิดที่จะพัฒนาเป็นศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต จังหวัด และจัดให้มีศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ประจำหมู่บ้าน ที่ต่อมาเป็นจุดกำเนิดขอศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในปัจจุบัน

หลังปฏิรูปการศึกษาช่วง พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีการวิพากษ์วิจารณ์และมีข้อเสนอเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษามากมายและส่งผลให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการเสนอหลักการจัดการศึกษาของประเทศไทยโดยยึดหลักการศึกษาลดตลอดชีวิตที่มีระบบย่อย 3 ระบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มิใช่จะมีเสี่ยงหักท้วงว่าควรมีการศึกษาสำหรับคนนอกโรงเรียนแต่บรรดาผู้กำหนดกฎเกณฑ์ล้วนแต่บอกว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ ดังนั้นคนที่อยู่นอกโรงเรียนก็สามารถเรียนได้ในสถานศึกษาที่จัด นับเป็นการปิดฉากเรื่องการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเปลี่ยนสภาพเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ตลกร้ายกว่าก็คือ ยังมีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่อยู่นอกโรงเรียนนั่นเอง

ที่มา : หนังสือบันทึกความรู้ ความคิด เกี่ยวกับการศึกษา ของ...คนนอกโรงเรียน

วรรณคดีกับชีวิตประจำวัน

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ชีวิตประจำวันมีอิทธิพลต่อวรรณคดีเป็นอย่างมาก อาจารย์เปลื้อง ณ นคร กล่าวไว้ในหนังสือบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์ว่า⁽⁵⁾ “พฤติกรรมแห่งสังคมมนุษย์สร้างวรรณคดี หรือถ้าจะพูดอีกนัยหนึ่งก็ว่าวรรณคดีคือการแสดงออกแห่งความคิดความเห็นของสังคม ท่านควรเข้าใจคำกล่าวนี้ให้ดี วรรณคดีนั้นย่อมเขียนโดยคน และคนนั้นย่อมมีความรู้ความคิดความเห็นอันโลดไปตามสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวของเขา สังคมมนุษย์มีอิทธิพลเหนือมนุษย์แต่ละคน ท่านคงรู้สึกแก้ตัวท่านเองว่าเวลานี้ความรู้สึกเปลี่ยนไปอย่างไร เมื่อท่านรู้สึกว่าจะไม่ได้รับประทาน เมื่อเห็นว่าธนบัตรเกี๋ย เมื่อเห็นว่าบ้านเมืองที่รักของท่านอยู่ในภาวะอันตบตันเดือดร้อนนานาประการ พฤติการณ์รอบ ๆ ตัวท่านเหล่านี้มีอิทธิพลชักนำอารมณ์ของท่านให้เกิดขึ้นต่าง ๆ กัน บางคนที่เคยถือความสัตย์เมื่อเห็นเขาทรยศคดโกงกันปรือเลย ทั้งความสัตย์พลอยไปกับเขาด้วย บางคนแสดงความเคียดแค้นชิงชังต่อความเป็นไปของเพื่อนมนุษย์ร่วมชาติ ถ้าท่านเป็นนักเขียน อารมณ์เหล่านี้จะไหลจากปลายปากกาลงสู่กระดาษ บางคนอาจเขียนตำหนิการกระทำอันมิชอบอย่างรุนแรง บางคนอาจเขียนเป็นเรื่องเย้ยหยันบางคนเขียนเป็นนวนิยายให้นวนิยายนั้นสั่งสอนคนอ่าน เหตุการณ์บ้านเมืองและเพื่อนมนุษย์ย่อมหันเหปลายปากกาของนักประพันธ์ได้เป็นอันมาก” จะเห็นได้ว่าวรรณคดีได้รับอิทธิพลจากชีวิตประจำวันแทบทั้งสิ้น เรื่องที่เขียนกันปัจจุบันเป็นเรื่องราวจากชีวิตประจำวัน เช่น หญิงคนหนึ่งขโมยของเพื่อนเพื่อนจะนำไปขายเอาเงินมาซื้อของให้สามีที่กำลังเจ็บหนัก หรือลูกเลี้ยงเกลียดแม่เลี้ยงของเขาอย่างเข้ากระดูกดำ แต่เมื่อเห็นแม่เลี้ยงตกน้ำและกำลังจะจมน้ำตาย เขาก็ตัดสินใจกระโดดลงไปช่วย

สำหรับวรรณคดีมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันอยู่มากเช่นกัน ก่อให้เกิดอารมณ์ปัญญา ศีลธรรม และวัฒนธรรม ช่วยให้มีประสบการณ์และมีแง่คิดในการแก้ไขปัญหาชีวิต เมื่อนำเอามาเปรียบเทียบกับชีวิตของเราว่าถ้าเราประสบชีวิตปัญหาเช่นเดียวกับตัวละครเราจะแก้ไขอย่างไร นอกจากนี้วรรณคดีเก่า ๆ ก็ทำให้เราทราบถึงปัญหาสังคมในยุคนั้นว่าเป็นอย่างไร ทราบเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้วรรณคดียังให้ข้อคิดในการดำรงชีวิตอีกด้วยว่าสิ่งใดควรปฏิบัติและสิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ มีคำคมที่ควรเตือนสติเสมอ อีกอย่างเรามักจะนำมากล่าวเปรียบเทียบกับชีวิตประจำวันของเรา เช่น เรามักจะพูดว่า “ดำเหมือนจระก้า” “ใจดีเหมือนพระเวสสันดร” หรือ “เจ้าชู้เหมือนขุนแผน” เป็นต้น นี่ก็แสดงให้เห็นแล้วว่าวรรณคดีมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของเราด้วย

หนังสือในยุคปัจจุบันก็เช่นเดียวกัน เมื่อประเทศก้าวมาสู่ยุค 4.0 เหตุการณ์รอบด้านในชีวิตประจำวันต้องเปลี่ยนแปลงไปโดยเน้นการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม การเขียนหนังสือสอดแทรกเรื่องราวในเนื้อหา สิ่งแวดล้อมก็จะเปลี่ยนไปจากอดีต เป็นการสะท้อนให้เห็นภาพชีวิตในยุคต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากหนังสือจะก่อให้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน สะท้อนอารมณ์ในแต่ละเรื่อง ก็จะเน้นด้านคุณธรรม ศีลธรรมและสารประโยชน์ เป็นการสอนไปในตัวอีกด้วย แม้การถ่ายทอดก็เปลี่ยนจากร้อยกรองมาเป็นร้อยแก้ว โดยความนิยมของคนอ่านก็ตาม คติสอนใจเหล่านี้จะช่วยให้หนังสือมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

(5) เปลื้อง ณ นคร, คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514 น.159

“เป็นความจริงที่ไม่อาจโต้แย้ง ทุกคนเกิดมามือเปล่า เมื่อตายจากโลกนี้ไป มือคู่เดิมก็ไม่ว่าจะหยิบจับอะไรติดตัวไปได้ เหลือแต่เพียงมือคู่นี้ที่สร้างสรรค์ไว้ และไขว่คว้าหยิบจับสมัยเมื่อยังมีชีวิตอยู่”

จาก เก็บตะวัน เก็บฝัน เก็บชีวิตมือที่ไขว่คว้า
ของ ประชาคม ลูนาชัย

“ทำบุญทำกับใครก็ได้ ไม่จำเป็นต้องที่วัด มีชื่อสลักบนผนังโบสถ์ กำแพง หรือกระโถนวิหาร ยังมีเด็ก คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาสทางสังคม ที่ต้องการความช่วยเหลือจากเราจริง ๆ อีกเยอะสิบบากของเราทำให้ขาดตาย นั้นแหละบุญเห็น ๆ”

จาก นิยายในสายหมอก
ของ แชดำ ปั่นตะกั่ว

“...เวลาช่วยเราได้ ปลอ่ยมันไปทุกอย่างจะดีขึ้น ตอนที่เจ็บ ตอนที่เสียใจ อยากร้องไห้ก็ร้อง อยากโกรธก็โกรธ ร้องไห้ดัง ๆ จะก็โง่ก็ปลอ่ยให้ร้องไป และจะร้องก็ครั้ง ก็ชั่งมัน ร้องไป จนวันหนึ่งจะแปลกใจว่าหยุดละ ไม่นึกอยากร้องแล้ว นั่นแสดงว่า เข้มแข็งขึ้นแล้ว”

จาก ผ่านมากับสายลม
ของ กนกวลี พจนปกรณ์

จะเห็นได้ว่า วรรณคดีกับชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกเลยทีเดียว การสร้างวรรณคดีขึ้นมาสักเล่มเป็นเรื่องที่ควรคำนึงอย่างยิ่ง ไม่ใช่สักแต่เขียนเพื่อให้เกิดหนังสือขึ้นในบรรณพิภพเท่านั้น ควรคิดไปถึงว่าจะให้อะไรกับผู้อ่านบ้าง ช่วยให้ประโยชน์กับสังคมในชีวิตประจำวันอย่างไร หากไม่มีคุณค่าเหล่านี้แล้ว วรรณคดีเรื่องนั้นก็สมควรเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

ขุนช้างขุนแผน, พระนคร : ศุภสภา, 2505 992น.

เจ้า สตะเวทิน, ประวัติวรรณคดี, พระนคร : ศุภสภา, 2512 293น.

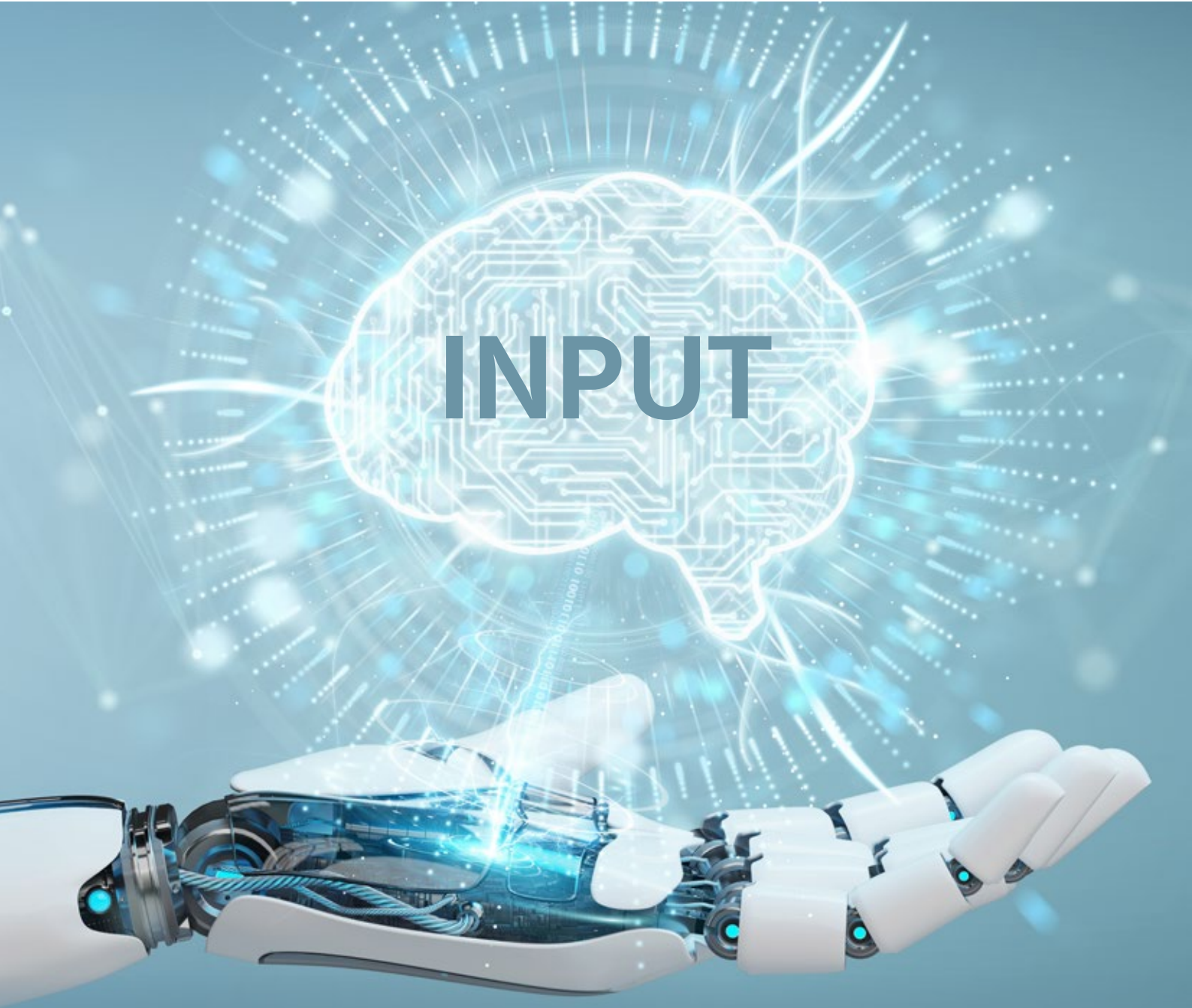
ตำรา ณ เมืองใต้, แก่เรื่องพระอภัยมณี, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2515 480น.

เปลื้อง ณ นคร, คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์, พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514 356น.

เปลื้อง ณ นคร, อ่านวรรณคดี, พระนคร : รวมสาส์น, 2515 483น.

พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ, สังข์ทอง, พระนคร : ศุภสภา, 2500 249น.

มหาเวสสันดรฉบับ 13 กัณฑ์, พระนคร : ศุภสภา, 2507 416น.

ข้อมูลที่ผ่านอายตนะ 6 (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) เข้าไปเก็บไว้ในสมองมนุษย์ ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Input” เหมือนคอมพิวเตอร์ที่ป้อนข้อมูลผ่านแป้นพิมพ์ เมาส์ ช่องเสียบแอสดีไดรฟ์ ซี.ดี. หรือ ทัชสกรีน ไมโครโฟน พวกนี้ก็เป็นช่องทางใส่ Input ได้ จากนั้นข้อมูลก็จะส่งเข้าไปเก็บไว้ในหน่วยความจำแล้วดึงออกมาใช้ตามคำสั่งของโปรแกรมต่าง ๆ ในส่วนที่เรียกว่า “ประมวลผล”

ท่านใดที่เคยดูหนังเรื่อง “Short Circuit” จะเข้าใจเรื่องนี้ดี

คือหุ่นยนต์หมายเลข 5 ในท้องเรื่อง เดินเซ่อซ่าผ่ากระแสไฟฟ้าจนตัวเองถูกไฟฟ้าช็อตทำให้โปรแกรมที่ตั้งไว้ผิดเพี้ยนไปมาก เดินหลงทางหายไปเจ้าของตามหาจนจำละหวั่น เดือดร้อนถึงกองบัญชาการทหารสูงสุด ต้องสแกนทั่วพื้นที่ ในที่สุดก็ตามหาแหล่งที่หมายเลข 5 หนีไป

เจ้าหุ่นหมายเลข 5 ถูกกระแสไฟฟ้าทำลายข้อมูลและโปรแกรมสั่งการไปมาก ทำให้มันกระหายอยากได้ข้อมูลมาเพิ่ม เดินไปทางไหน พบเห็นใคร มันก็จะขอข้อมูลเขา โดยพูดกับผู้คนรอบข้างว่า “Input Input Input” พูดอย่างนี้ไปเรื่อยไม่มีใครสนใจและเข้าใจ ยกเว้นนางเอกที่เก็บมันไปซ่อนไว้ในบ้าน เปิดโทรทัศน์ (ข้อมูลชนิดหนึ่ง) ให้มันดู มันได้ข้อมูลจากโทรทัศน์มาก หน่วยความจำของมันเก็บไว้หมด

“รับเข้า/ส่งออก”

ในทางคอมพิวเตอร์
จะมีความสัมพันธ์กันให้ผู้ใช้สะดวก
ในการเข้าถึงข้อมูลนั่นเอง

เมื่อนางเอกส่งเอนไซม์โคลพีเดียให้มัน มันเปิดอ่าน และเก็บข้อมูลไว้หมดจนมันเริ่มจะกลายเป็นคน มีความรู้สึก รัก เกลียด โกรธ รู้จักแยกแยะอะไรสวยไม่สวย ได้เหมือนคนทั่วไป จึงกลายเป็นเรื่องราวในจินตนาการของผู้ประพันธ์เรื่อง ให้คนเอามาสร้างเป็นภาพยนตร์ให้เราดูกันสนุกสนานบันเทิงใจ

Input เป็นคำตรงกันข้ามกับ Output ผลที่เกิดจากการประมวลผลที่เครื่องคอมพิวเตอร์แสดงออกมา อาจจะเป็นทางสายตา ได้แก่ ตัวอักษรและภาพที่ปรากฏบนจอภาพก็ดี ทางเครื่องพิมพ์ก็ดี หรือเสียงที่ออกผ่านลำโพงให้เราได้ยินก็ดี เป็น Output ทั้งสิ้น

Input/Output: I/O หรือภาษาไทยใช้ **“รับเข้า/ส่งออก”** ในทางคอมพิวเตอร์ จะมีความสัมพันธ์กันให้ผู้ใช้สะดวกในการเข้าถึงข้อมูลนั่นเอง ในสถาปัตยกรรมคอมพิวเตอร์ การรวมผลส่วนระหว่างหน่วยประมวลผลกลางกับหน่วยความจำหลักจะถูกพิจารณาว่าเป็น **“สมอง”** ของคอมพิวเตอร์ หน่วยประมวลผลกลางและวงจรที่รองรับได้จัดเตรียมไอ/โอ ที่จับจองบนหน่วยความจำ (Memory - Mapped I/O) ไว้ให้ ซึ่งใช้ในการเขียนโปรแกรมระดับล่างเพื่อพัฒนาโปรแกรมขับอุปกรณ์ (Device Driver) ขั้นตอนวิธีของ I/O เป็นสิ่งหนึ่ง ที่ออกแบบมาเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะเครื่อง และปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีข้อมูลอยู่บนหน่วยเก็บข้อมูลสำรอง เช่น หน่วยขับเคลื่อนบันทึก

ที่นี้ในสมองของมนุษย์เรา กล่าวมาแล้วว่ามีช่องทางเข้าของข้อมูลคือ “อายตนะ” อายตนะ (อ่านว่า อายะตะนะ) แปลว่า ที่เชื่อมต่อ เครื่องติดต่อ หมายถึงสิ่งที่เป็นสื่อสำหรับติดต่อกัน ทำให้เกิดความรู้สึกขึ้น แบ่งเป็น 2 อย่างคือ **อายตนะภายใน** หมายถึงสื่อเชื่อมต่อที่อยู่ในตัวคน บ้างเรียกว่า อินทรีย์ 6 มี 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ทั้งหมดนี้เป็นที่เชื่อมต่อกับอายตนะภายนอก ส่วน**อายตนะภายนอก**หมายถึงสื่อเชื่อมต่อที่อยู่นอกตัวคน บ้างเรียกว่า อารมณ 6 คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ทั้งหมดนี้เป็นคู่กับอายตนะภายใน เช่น รูปคู่กับตา หูคู่กับเสียง เป็นต้น เมื่อตาเห็นรูป เรียกว่า สัมผัส รู้ว่ามีการเห็น เรียกว่าวิญญาณ เกิดความรู้สึกขึ้นเมื่อตาเห็นรูป เรียกว่า เวทนา

มีผู้เปรียบเทียบไว้ว่า อายตนะภายในเหล่านี้ มีลักษณะเหมือนเป็นท่ออยู่ของวิถิจิต เหมือนพิน เมื่อมีผู้ติดก็จะมีเสียงดังขึ้น คล้ายกับว่าเสียงอยู่ในสายพิน วิถิจิตก็เช่นเดียวกันเมื่ออายตนะกระทบกันขึ้น วิถิจิตจึงเกิด ส่วนอายตนะภายนอก เป็นที่ประชุมของวิถิจิตทั้งหลาย คือวิถิจิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ต้องมีการรับอารมณ์เสมอ การรับอารมณ์คล้ายกับว่าเข้าไปประชุมอยู่ในอายตนะภายนอกเหล่านั้น

— “ —

Input
ที่มีประสิทธิภาพ
เกิดขึ้นเมื่อมี
สติสัมปชัญญะบริบูรณ์

— ” —

อายตนะทั้งภายในและภายนอกจำนวนอย่างละ 6 นี้ เป็นเหตุให้วิจิตรเกิด ถ้าไม่มีอายตนะเหล่านี้เสียแล้ว วิจิตร ย่อมเกิดไม่ได้

ในอีกมุมมองหนึ่ง การรับรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อวิญญาณ เกิดขึ้น ซึ่งโดยปกติวิญญาณจะเกิดขึ้นเมื่อเกิดการกระทบกัน ระหว่างอายตนะภายนอกกับอายตนะภายใน แต่ในบางกรณี ก็ไม่เกิดการรับรู้ เช่น ถูกสัมผัสขณะหลับ หรือมองสิ่งต่าง ๆ ขณะเหม่อลอย จะไม่เกิดการรับรู้ใด ๆ การรับรู้จะเกิดขึ้น ต่อเมื่อมีองค์ประกอบเกิดขึ้นครบทั้ง 3 อย่าง ได้แก่ อายตนะ อารมณ์ และวิญญาณ เรียกว่า ผัสสะ หรือสัมผัส แปลว่า การกระทบ หรือหมายความว่า การบรรจบพร้อมกัน แห่งอายตนะ อารมณ์ และวิญญาณ

อายตนะจึงมีความหมายในลักษณะที่ว่า เป็นธรรม ที่มีสภาพคล้าย ๆ กับพยายามเพื่อให้เกิดผลตามคุณสมบัติ ของตน เช่น อายตนะที่เรียกว่าตา กระทบหรือเชื่อมต่อกับ อายตนะที่เรียกว่าสี จึงมีการเห็นสี อายตนะที่เรียกว่าหู เชื่อมต่อกับอายตนะที่เรียกว่าเสียง จึงมีการได้ยินเกิดขึ้น อายตนะที่เรียกว่าจมูก เชื่อมต่อกับอายตนะที่เรียกว่ากลิ่น จึงมีการรู้กลิ่นเกิดขึ้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า อายตนะ ภายในและอายตนะภายนอก เป็นเหตุให้มีผลเกิดขึ้น นั่นเอง

อ้าว... ว่าจะพูดเรื่องวิทยาศาสตร์อย่างเดียว ไหง่มีพุทธศาสตร์แทรกเข้ามาด้วย

ฮ่า ฮ่า ฮ่า... อย่าลืม Input ที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้น เมื่อมีสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ ไม่งั้น ก็จะมีลูกผู้ชาย ออกหูขวา ไม่เข้าไปสังเคราะห์ในสมอง หรือเรียกว่า “หาประโยชน์อันใดไม่ได้” นั่นแล

ชวนชม...พนมเปญ

ในอาเซียน มีเมืองหลวงที่ผมไม่เคยไปอยู่ 2 แห่ง คือ บันดาร์เสรีเบกาวัน และพนมเปญ

การไปเยือนพนมเปญ จึงเป็นความใฝ่ฝันเล็ก ๆ ที่อยู่ในใจมาตลอด เมื่อมีโอกาสเหมาะ ๆ ในคราวนี้ ที่ตัวเครื่องบินจัดโปรโมชันลดราคาพอดี แถมมีสหายอีกคนหนึ่ง ตอบรับคำชวนไปเป็นเพื่อน จึงไม่ยากพลาดโอกาสงาม ๆ ให้ต้องมานึกเสียดายภายหลัง

เมื่อผมเดินทางมาถึงพนมเปญแล้ว ผมก็โบกรถเมล์จากด้านหน้าสนามบินเข้าเมือง โดยตั้งใจจะไปลงแถว ๆ วัดพนม ซึ่งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองพนมเปญ แต่แล้วก็มีข้อผิดพลาด เพราะเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า รถเมล์สุดสายที่หน้าวัด ผมจึงนั่งเอื้อระเหยชมวิวยิมทางไปเรื่อย จนเลยจุดหมายไปเกือบ 2 กิโลเมตร

ผมเดินย้อนกลับมาเพื่อไปยังวัดพนม จุดหมายแรกที่ตั้งใจไว้ เลี้ยวเข้าซอยนั้นออกซอยนี้ ท่ามกลางอากาศยาม 10 โมงเช้าที่กำลังร้อนได้ที่ ไม่นานนัก ผมก็เห็นวัดอยู่ลิบ ๆ แต่เนื่องจากพละกำลังเริ่มหมด เพราะอาหารเช้ายังไม่ตกถึงท้อง ผมกับสหายจึงตกลงใจที่จะหาข้าวกินแถว ๆ หน้าวัดเสียก่อน

ร้านอาหารที่พวกเราเลือก เป็นร้านข้าวแกงบนฟุตบาท สร้างเป็นเพิงง่าย ๆ มีโต๊ะอยู่ราว ๆ 4 โต๊ะ เห็นมีลูกค้าเต็มร้าน จึงคิดว่าอาหารน่าจะอร่อย พวกเราช่วยกันเลือกกับข้าวใส่ถ้วยทั้งหมด 3 อย่าง กับข้าวสวยคนละจาน พอเสร็จแค่นั้น ก็เผอิญเลื้อยไปเห็นคนกำลังล้างจานอยู่ข้างร้าน น้ำล้างจานดำปี้ พาให้ต่อมความหิวในกระเพาะหยุดทำงานในบัดดล

กับข้าวที่สั่งมารสชาติไม่เลว โดยเฉพาะปลาต้มใบมะขาม รสชาติกลมกล่อมใช้ได้ พวกเราจัดการกับข้าวที่อยู่บนโต๊ะจนเรียบ ลืมภาพน้ำล้างจานที่ติดตาจนสิ้น ปล่อยให้การทำงานของระบบเดินทางอาหารและขับถ่ายเป็นเรื่องของอนาคต หรือพูดง่าย ๆ ปล่อยไปตามยถากรรม

เมื่อตุนอาหารไว้จนเต็มกระเพาะ ผมจึงมีแรงสำหรับลุยวัดพนมกันต่อ วัดพนมเป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเนินเขาใจกลางเมือง ซึ่งมีประวัติความเป็นมาเกี่ยวข้องกับการตั้งเมืองพนมเปญ ตำนานเล่าว่า เมื่อ พ.ศ. 1915 มีเศรษฐีใจบุญคนหนึ่งชื่อเพ็ญ ได้พบท่อนไม้ลอยมาตามน้ำมา โดยภายในมีพระพุทธรูปซ่อนอยู่ถึงสี่องค์ เธอเกิดศรัทธาจึงคิดที่จะสร้างวัดบนยอดเขาบริเวณใกล้ ๆ กันสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปทั้งสี่ ภายหลังชาวบ้านจึงพากันเรียกเขาแห่งนี้ว่าพนมเปญซึ่งแปลว่าภูเขาของนางเพ็ญ นานวันเข้า ชุมชนรอบ ๆ วัดก็ขยายตัวใหญ่ขึ้น ๆ จนกลายเป็นเมืองขึ้นมา

บรรยากาศรอบ ๆ วัดพนมร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ใหญ่ ช่วยคลายความร้อนของอากาศได้เป็นอย่างดี แต่ที่ชอบยิ่งกว่านั้น ก็คือ เพลงลูกทุ่งจังหวะเร้าใจเปิดดังกระหึ่มไปทั้งวัด พุดก็พุดเถาะ เพลงลูกทุ่งเขมรนี่มันไม่แพ้เพลงลูกทุ่งไทยเราเลยจริง ๆ สังเกตว่ามีบางเพลงมีจังหวะใกล้เคียงกับเพลงไทย ซึ่งผมก็ไม่รู้ว่าใครลอกเลียนใคร หรือจะเป็นความบังเอิญเหมือน อันนี้ก็สุดจะรู้ได้

หลังจากที่ผมเข้าไปสักการะพระประธานในวิหารบนเนินเขาแล้ว ก็เดินทะลุไปทางด้านหลังของวิหาร พบประชาชนกำลังกราบไหว้รูปปั้นยายเพี้ยที่ประดิษฐานในศาลกันอย่างหนาตา ด้านหน้ารูปปั้นมีช่องเช่นไห้วางอยู่จำนวนมาก เดินต่อไปอีกหน่อยทางด้านหลังวิหาร พบเจดีย์ทรงระฆังองค์ใหญ่ เป็นเจดีย์บรรจุอัฐิของพระยาญาติ ผู้สร้างเมืองพนมเปญ

ความตั้งใจในการมาเยือนวัดพนมยังไม้จบ トラบได ที่ยังไม่เจออนุสาวรีย์พระเจ้าศรีสวรัศ ซึ่งทรงบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพนมเมื่อราวร้อยปีก่อน ผมเดินวนรอบ ๆ เขาไม่นาน ก็พบอนุสาวรีย์ตรงไหล่เขาบริเวณข้างวัด อนุสาวรีย์นี้สร้างเป็นที่ระลึกในคราวที่กัมพูชาได้ 3 จังหวัดคืนจากสยามใน พ.ศ. 2450 ความน่าสนใจของอนุสาวรีย์อยู่ตรงภาพปูนปั้นทางด้านขวาของพระบรมรูป ซึ่งปั้นเป็นรูปนางอัปสร 3 องค์ กำลังเชิญพานสัญลักษณ์ของ 3 จังหวัดมาถวาย สัญลักษณ์บนพานแต่ละพานประกอบด้วยกระบองแทนจังหวัดพระตะบอง นครวัดแทนจังหวัดเสียมเรียบ และพระเจดีย์แทนจังหวัดศรีโสภณ

เสร็จจากชมวัดพนม ผมตกลงกับสหายว่า พวกเราควรจะนำสัมภาระเข้าไปเก็บที่โรงแรมก่อน เพราะเบ้ที่แบกบนหลังนั้นน้ำหนักไต่ยอ่ย ถ้าจะให้ทนแบกต่อไป ดีไม่ดีเกิดหลังเดาะขึ้นมา ทริปนี้คงหมดสนุก งานนี้พวกเราเลยโบกรถตุ๊ก ๆ ให้พาไปยังโรงแรมที่จองไว้ ซึ่งอยู่ในละแวกใกล้ ๆ กับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและพระราชวังหลวง

เพียง 15 นาที รถตุ๊ก ๆ ก็พาเรามาส่งที่ปากซอยโรงแรม คนขับบอกเราให้เดินต่อไปเอง เพราะทางการปิดถนนไม่ให้รถผ่าน ระหว่างที่เดินหาโรงแรมนั้น พบว่ามีผู้คนเดินผ่านไปมาพลุกพล่านมาก ทั้งมีแม่ค้าวางของขายบนฟุตปาธกันเป็นแถว ทราบจากพนักงานต้อนรับของโรงแรมว่า พนมเปญกำลังมีเทศกาลประจำปี เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Water Festival” ซึ่งจะตรงกับช่วงเทศกาลลอยกระทงของไทย แต่ที่นี่จะจัดต่อเนื่องเป็นเวลา 3 วัน สำหรับวันนี้เป็นวันสุดท้าย ซึ่งตอนบ่ายจะมีการแข่งขันเรือพาย ส่วนตอนค่ำจะมีขบวนไหลเรือไฟ พอรู้แบบนี้ พวกเราก็เลยดีใจกันใหญ่ที่จะได้เห็นประเพณีสำคัญของชาวพนมเปญ แม้ว่าแผนการที่จะไปชมพระราชวังหลวงในวันนี้ต้องเลื่อนไปวันพรุ่งนี้แทน เพราะพนักงานโรงแรมแจ้งว่าวันนี้พระราชวังหลวงจะปิดให้เข้าชม และจะเปิดทำการตามปกติในวันรุ่งขึ้น

หลังจากผมเก็บสัมภาระเรียบร้อยแล้ว ผมพร้อมสหายก็ลงไปตามดูพนมเปญกันต่อ พวกเราเดินไปยังบริเวณริมแม่น้ำบาสัก เพื่อไปชมการแข่งขันเรือยาว ซึ่งมีทีมเรือจากทั่วประเทศเข้าร่วม มีผู้คนล้นเจ็ดสิบเอ็ดแสนนั่งรอชมการแข่งขันอยู่ริมตลิ่ง การแข่งขันเรือยาวนี้นับว่าเป็นงานสำคัญยิ่ง ขนาดที่กษัตริย์กัมพูชาก็เสด็จฯ ทอดพระเนตรด้วย

ผมจับบริวารอากาศการแข่งขันพอหอมปากหอมคอ ก็แหวกฝูงชนออกไปสำรวจสถานที่สำคัญแห่งอื่น ๆ กันต่อ เพื่อไม่ให้กระทบกับแผนการที่วางไว้

จุดมุ่งปลายทางต่อไปที่ผมมุ่งหน้าไป คือ ตลาดกลาง (Central Market) ตลาดแห่งนี้มีสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นไม่ซ้ำใครด้วยฝีมือการออกแบบของสถาปนิกชาวฝรั่งเศส กล่าวคือ ตรงกลางอาคารทำเป็นทรงโดม และมีปีกยื่นยาวออกไปเป็น 4 แฉก ตลาดแห่งนี้เปิดใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2480 และเคยถูกลูกกระเบิดถล่มเสียหายในช่วงสงครามไทย - ฝรั่งเศส ระหว่าง พ.ศ. 2483 - 2484 ก่อนที่ถูกบูรณะขึ้นใหม่และเปิดใช้งานอีกครั้งหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

ที่ชอบใจอีกอย่างสำหรับตลาดแห่งนี้คือ การออกแบบให้หลังคาและผนังอาคารมีช่องแสงและช่องลมจำนวนมาก ช่วยให้ภายในตลาดมีแสงสว่าง แดมยังเย็นสบายไม่ร้อนอบอ้าว โดยไม่จำเป็นต้องสิ้นเปลืองพลังงานไฟฟ้า

ตลาดแห่งนี้มีร้านค้าหลายร้อยร้านสินค้าที่วางจำหน่ายมีมากมายสารพัด ตั้งแต่ผักกะเบือยันเรือรบ ผมเดินชมตลาดอยู่เพลิน ๆ ก็บังเอิญเจอร้านขายขนมครกสโตร์เขมร ส่งกลิ่นหอมจួយน้ำลายมาก เลยจัดมาลอง 1 ชุด

ที่บอกว่าขนมครกสโตร์เขมรนั้น ก็เพราะว่าขนมครกของที่นี่ไม่เหมือนของเมืองไทยเรา ตรงที่ขนมครก 2 ฝาจะถูกประกบกันเป็นก้อนกลม คล้าย ๆ ทาโกะยากิของญี่ปุ่น ก่อนกินก็ต้องนำขนมครกไปจุ่มในน้ำกะทิ ซึ่งมีรสเค็ม นิด ๆ ให้ชุ่ม ๆ เสียก่อน บางร้านอาจมีผักสดให้แถมด้วย แต่ร้านนี้ไม่มีให้ ถึงกระนั้นรสชาติขนมครกก็อร่อยถูกใจไม่ผิดหวังเลย

หลังจากชมบรรยากาศของตลาดกลางพอสมควร ผมกับสหายก็ชวนกันไปอนุสาวรีย์อิสรภาพ (Independence Monument) ซึ่งอยู่ไม่ไกลกันมาก ระหว่างทางที่จะไปนั้น จู่ ๆ ผมก็ต้องตาต้องใจกับขนมปังฝรั่งเศสสอดไส้ หรือ บาเก็ตต์ (Baguette) ของร้านหาบเร่ริมทางเข้า เห็นคนมุงซื้อกันหลายคน คิดว่าน่าจะการันตีความอร่อยได้ในระดับหนึ่ง ผมกับสหายจึงชวนกันสั่งบาเก็ตต์มาลองกันอีกคนละก้อน ผลปรากฏว่าอร่อยไม่ผิดหวังอีกตามคาด หากพูดตามภาษาเด็กวัยรุ่น ก็ต้องบอกว่า อร่อยจนต้องร้องขอชีวิต

กว่าที่พวกเราจะเดินมาถึงวงเวียนอนุสาวรีย์อิสรภาพ (Independence Monument) ก็เป็นช่วงบ่ายแก่ ๆ ที่แดดเริ่มลมตก อนุสาวรีย์แห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองอิสรภาพของกัมพูชาจากการปกครองของฝรั่งเศส ในพ.ศ. 2496 ตัวอนุสาวรีย์ถูกออกแบบเป็นทรงปราสาทขอม ทาด้วยสีน้ำตาลอมแดง เพื่องมองเข้าไปข้างในตัวปราสาทไม่เห็นมีอะไร เป็นเพียงโถงโถง ๆ มีเพียงแท่นเตี้ยวางอยู่ตรงกลาง เสร็จจากตรงนั้น พวกเราก็เดินต่อไปยัง

อนุสาวรีย์สมเด็จพระนโรดม สีหนุ ผู้ได้ชื่อว่าเป็นบิดาของ ประเทศกัมพูชาสมัยใหม่ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ๆกับพระบรมรูปของพระองค์ ประดิษฐานภายในมณฑลไปใจกลางสวนสาธารณะที่ชื่อว่า สวนมังกร (Dragon Park) ซึ่งเวลานั้นมีประชาชนมานั่งเล่น เดินเล่นกันละลานตา

ผมกับสหายใช้เวลาในสวนไม่นาน เพราะรู้สึก เมื่อยแข้งขาเต็มทนจึงเดินกลับไปยังโรงแรมเพื่อพักผ่อนเอาแรง ก่อนที่จะออกมาสัมผัสบรรยากาศของเทศกาลสายน้ำอีกครั้ง ในช่วงค่ำ ๆ

คงเพราะความเหนื่อยล้าจากการเดินเที่ยวมาทั้งวัน ทำให้เหนื่อยล้าเพลินไปหน่อย จึงตื่นมาไม่ทันเห็นการแสดง ดอกไม้ไฟ แต่ก็ยังโชคดีที่ทันเห็นขบวนเรือไฟ ที่ค่อย ๆ ล่องมาตามลำน้ำบาสักเป็นระยะ ๆ เรือไฟแต่ละลำถูกประดับ ประดาด้วยดวงไฟหลายหมื่นดวง ร้อยเรียงเป็นผืนภาพ แสดงเรื่องราวต่าง ๆ ดูระยิบระยับน่าตื่นตาตื่นใจมาก คำคินนี้มีประชาชนออกมาร่วมงานคับคั่งกว่าเมื่อตอนบ่าย ที่เห็นว่ามันล่องมวงสังสรรค์กันก็ไม่ใช่น้อย ดูเบียดเสียดกันไปหมด โดยเฉพาะที่ลานหน้าพระราชวัง

หลังจากชิมข้าวบรยากาศครึ้นน้ำได้สักครู่ พวกเรา สองสหายก็พากันไปเดินแถว ๆ ตลาดกลางคืน (Night Market) ซึ่งเป็นตลาดกลางแจ้ง เหมือนตลาดนัดทั่ว ๆ ไป ในเมืองไทย สินค้าที่วางจำหน่ายดูตาช ๆ ไม่ค่อยถูกตาต้องใจผมสักเท่าไร จึงไม่ได้อะไรติดไม้ติดมือกลับมา

จะว่าไปคำคินนี้จะไรก็ดีหมด เสียอย่างเดียว คือ ระยะเวลาที่ถึงเปลี่ยนพื้นแทบจะทุกพื้นที่ ที่เขาจะมาสุมกองรวม ๆ กันก็มาก แม้แต่ลานหน้าพระราชวังก็ไม่เว้น ทำให้รู้สึก ไม่โล่งโปร่งตาเอาเสียเลย นึก ๆ แล้วก็รู้สึกสงสารเจ้าหน้าที่ เก็บกวาดขยะ ซึ่งคิดว่าคงต้องทำงานหนักกันน่าดู อาจจะ ต้องอดตาหลับตาบนอนกันทั้งคืน เพื่อจัดการกับขยะปริมาณ มหาศาลที่ผู้คนได้ทิ้งไว้ให้ดูต่างหน้า

สำหรับเช้าวันใหม่ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่พนมเปญ ผมยังมีโปรแกรมที่ต้องเก็บให้ครบอยู่ 2 - 3 แห่ง แห่งแรกคือ พระราชวังหลวง พ่วงด้วยวัดพระแก้ว ซึ่งเราแวะไปตั้งแต่ เมื่อวาน กับพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ ซึ่งตั้งอยู่ข้างรั้วพระราชวัง และอยู่แค่เยื้อง ๆ กับโรงแรมที่พัก

ก่อนที่จะเริ่มโปรแกรมที่วางไว้ ผมกับ สหายตระเวนหาอะโรงทองกันก่อน ไม่นาน ผมก็พบกับร้านริมทางซึ่งมีลูกค้านั่งกันเต็ม ทุกโต๊ะ จึงเดินเข้าไปใกล้ ๆ พบว่าเป็นร้านขาย ยำขนมจีนทรงเครื่องแบบเวียดนามซึ่งแปลกกว่า ของเวียดนามที่ผมเคยกินอยู่หน้อยหนึ่ง ตรงที่จะ ราดหน้าด้วยน้ำหัวกระเทียม ๆ ด้วย ผมอดใจไม่ไหว เลยเลือกสั่งยำเส้นข้าวเปี้ยกมาลอง 1 จาน ปรากฏว่า รสชาติกลมกล่อมถูกใจมาก ต้องติดดาวมิชลิน (Michelin) ให้หลาย ๆ ดวงไปเลย

เสร็จจากอาหารมื้อเช้า พวกเราก็เดินมาตีตัวเข้าพระราชวังหลวงกันต่อ ซึ่งขณะนั้นที่เคาน์เตอร์หน้าประตูทางเข้ามีทัวร์จีนเข้าแถวรอเข้าชมพระราชวังเป็นจำนวนมาก พระราชวังแห่งนี้มีชื่อเป็นทางการว่า พระบรมมหาราชวังจตุมุขสิริมงคล สร้างขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2409 ในรัชสมัยสมเด็จพระนโรดมพรหมบริรักษ์ ซึ่งโปรดฯ ให้ย้ายเมืองหลวงจากอุดงมีชัยมายังพนมเปญ ภายในพระราชวังมีปราสาทราชมนเฑียรหลายองค์ท่ามกลางสวนสวยที่มีการตกแต่งอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย พระที่นั่งองค์ที่มีขนาดใหญ่โตกว่าใครเพื่อน เป็นอาคารทองพระโรงชื่อว่า พระที่นั่งเทวาวินิจฉัย มองเข้าไปด้านในเห็นราชบัลลังก์ได้มหาเสด็จฉัตร แต่รายละเอียดอย่างอื่นมองไม่ถนัดตา เพราะเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้เข้าไปชมด้านในและไม่ให้บันทึกภาพ บนระเบียงหน้าพระที่นั่ง เราสามารถมองเห็นอาคารต่าง ๆ ภายในพระราชวังได้อย่างชัดเจน รวมทั้งมองเห็นพระที่นั่งจันทรฉายา ซึ่งเป็นพระที่นั่งบนแนวกำแพงวังแบบเดียวกับพระที่นั่งสุทไธสวรรยที่กรุงเทพฯ ฯ เวลาเดินผ่านไปผ่านมาแถว ๆ ลานหน้าพระราชวัง ก็จะต้องเห็นพระที่นั่งองค์นี้อย่างแน่นอน ส่วนองค์อื่น ๆ จะไม่เห็น เพราะมีรั้วกำแพงวังกันสายตาไว้

เสร็จจากการเที่ยวชมวัง ผมก็เดินไปชมวัดพระแก้วซึ่งอยู่ข้าง ๆ วัดแห่งนี้สร้างขึ้นตามแนวคิดแบบเดียวกับวัดพระแก้วที่กรุงเทพฯ คือ เป็นวัดในวังและไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา ภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจหลายอย่าง นอกจากพระแก้วมรกตซึ่งประดิษฐานภายในพระอุโบสถแล้ว ยังมีระเบียงคดซึ่งบนผนังวาดเป็นเรื่องราวเกียรติพระเจดีย์บรรจุพระบรมอัฐิของกษัตริย์และราชินีของกัมพูชาหลายองค์ รวมไปถึงพระบรมรูปทรงม้าของสมเด็จพระนโรดมพรหมบริรักษ์ทางด้านหน้าพระอุโบสถ

เนื่องจากแสงแดดวันนี้จัดมาก แดดในวัดยังไม่ค่อยมีร่มเงาของต้นไม้ให้อาศัยอีก ผมจึงต้องเร่งทำเวลาในการชมวัดกันมากขึ้น เสรีจากที่นั่น ผมก็เดินเลาะรั้วกำแพงวัง เดินต่อมายังพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ ซึ่งจะเป็นสถานที่แห่งสุดท้ายสำหรับทริปนี้

ที่ด้านนอกอาคารพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ เป็นจุดที่คนไทยเดินทางมาเที่ยวพนมเปญนิยมมาถ่ายภาพกันมาก เพราะมีความสง่างามเป็นเอกลักษณ์ ด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบประเพณีที่มีสีสันจัดจ้านกว่าที่อื่น ๆ คือ ตัวอาคารทาสีแดงอิฐทั้งหลัง ไม่เว้นแม้กระทั่งหลังคา สำหรับใครที่สนใจประวัติศาสตร์และศิลปะเขมร ต้องบอกว่าไม่ควรพลาดชมพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ด้วยประการทั้งปวง เพราะที่นี่รวบรวมวัตถุโบราณน้อยใหญ่อันล้ำค่าจากทั่วประเทศมากกว่า 14,000 ชิ้นเลยทีเดียว

เสร็จจากที่นี่ ผมก็รีบเดินไปเก็บกระเป๋าคาดเอาที่ออกจากโรงแรมให้ทันเที่ยง เพื่อเตรียมตัวไปขึ้นรถทัวร์ที่จะมุ่งหน้าไปยังนครโฮจิมินห์ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศเวียดนามกันต่อในช่วงบ่าย

ครั้นพอถึงเวลาบ่ายโมงครึ่ง รถทัวร์ก็เคลื่อนตัวออกจากท่า นำพาผมไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในอีกรูปแบบหนึ่งยังจุดหมายถัดไป สำหรับประสบการณ์ในนครโฮจิมินห์จะเป็นเช่นไรนั้นโปรดติดตามในฉบับหน้าครับ

Full Frame

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

พ.อ. น.

กองทุนส่งเสริมการศึกษา การสร้างสรรคศิลปะ มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ประวัติความเป็นมา

คืนวันที่ผ่านไปเร็วเหมือนติดปีกบินครับ ทุกอย่างเหมือนเพิ่งเกิดเมื่อวานนี้

เราหมายถึงพิธีมอบทุนและประมวลจัดหาทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรคศิลปะ กองทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างศิลปะ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์”

งานนี้เริ่มขึ้นแบบเรียบง่าย ด้วยการที่ “ป้า” (พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ) อันเป็นที่เคารพรักของพวกเราได้มอบผลงานจำนวน 12 ผลงานให้กับอาจารย์นนท์ (ศาสตรเมธีนนทิวรรณ จันทนะพะลิน) คุณไพฑูรย์ วิโรจน์โกศา และอาจารย์วีรเดช พนมวัน ณ อยุธยา ที่ได้พบกันที่ “บ้านสี่เสา”

ท่านเล่าให้ฟังว่าผลงานเหล่านี้ได้มาจากการที่ท่านได้ไปเปิดนิทรรศการให้กับนิสิต นักศึกษา แล้วได้มอบผลงานเหล่านี้มา

การที่ท่านมอบผลงานให้พวกเรา ก็เพื่อให้พวกเรานำไปจำหน่ายหาเงินช่วยนิสิต นักศึกษา เพราะที่ผ่านมาเมื่อท่านไปเปิดนิทรรศการให้ครั้งใด ก็จะสอบถามความเป็นอยู่ของนิสิต นักศึกษา และได้ข้อมูลว่าทุกคนมีความเป็นอยู่เหมือนกันหมด คืออยู่กับ “ความยากลำบาก”

ท่านจึงมีความรู้สึกในใจลึก ๆ มาโดยตลอดว่าอยากจะช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาเหล่านี้บ้าง

เมื่อมีโอกาสพบผู้ใหญ่ในวงการศิลปะทั้ง 3 ท่าน จึงได้มอบผลงานดังกล่าวให้นำไปจำหน่ายหาทุนช่วยนิสิตนักศึกษาต่อไป

เหตุการณ์ในวันนั้น แทนที่ทั้ง 3 ท่าน จะนำงานทั้งหมดไปจำหน่ายตามคำขอ กลับกลายเป็นว่าทั้ง 3 ท่าน ได้กลับไปพบ “ป้า” มือเปล่า งานที่มอบให้ก็ยังไม่ได้ขาย ทุกคนยังไม่ได้ทำอะไรทั้งสิ้น

แต่การกลับมาครั้งนี้ทั้ง 3 ท่าน ได้นำข้อเสนอใหม่ มาหารือกับ “ป้า” ว่าขอเปลี่ยนการจัดจำหน่ายมาเป็นประมูล เพื่อหาทุนแทนได้หรือไม่ เพราะอาจจะได้เงินมากกว่า และ ช่วยนิสิต นักศึกษาได้มากกว่า

นอกจากนี้ ยังได้ขอความกรุณาจาก “ป้า” ให้เป็น ประธานการประมูลให้ด้วย

ในวันนั้น “ป้า” ท่านให้ความกรุณาอย่างมาก เห็นชอบ กับข้อเสนออย่างรวดเร็วในทันที ราวกับความคิดนี้อยู่ในใจ แล้วเหมือนกัน นอกจากนี้ ยังกรุณารับเป็นประธานการประมูล ให้ด้วย

เมื่อมีประธานการประมูล ก็เป็นปีหน้าที่จะต้องหา “ประธานจัดงาน” ให้สมเกียรติมีการหารือกันว่า ควรต้อง เรียนเชิญ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ซึ่งในเวลานั้นท่านเป็น ผู้บัญชาการทหารบกมาเป็น “ประธานจัดงาน”

เมื่อที่ประชุมกลุ่มเล็กเห็นชอบทั้งหมดก็ดำเนินการต่อ โดยขออนุญาตหมาย พลเอก สุรยุทธ์ เพื่อเข้าพบเรียนเชิญท่าน ให้ช่วยเป็น “ประธานจัดงาน”

พวกเราได้รับอนุญาตให้เข้าพบที่ห้องรับแขกของ กองบัญชาการกองทัพบก ถนนราชดำเนิน

ขณะที่นั่งรอพวกเราหัวใจก็เต้นระรัว เหมือนตอนที่พบ “ป้า” เพราะไม่รู้ว่าผลการเข้าพบในวันนั้นจะเป็นหมู หรือจ่า ท่านจะรับเป็นประธานให้หรือไม่ เพราะงานประจำ ท่านก็ล้นมือ

แต่เหมือนฟ้ามาโปรดพวกเราผู้จัดงานก็ได้รับความกรุณา เป็นอย่างสูงจากท่านโดนท่านรับเป็น “ประธานจัดงาน” การประมูลครั้งแรกนี้

เมื่อมีประธานในการประมูล และประธานการจัดงานแล้ว ก็ต้องหาผู้ดำเนินการประมูลซึ่งในเวลานั้น ผู้มีชื่อเสียงในวงการประมูลศิลปะไม่มีใครเกินคุณเยาวณี นิรันดร์ ผู้แทนบริษัท คริสตี้ส์ อ็อกชั่น (ประเทศไทย) จำกัด บริษัทประมูลงานศิลปะระดับโลก

พวกเราได้รับความกรุณาจาก ดร.ตามพัสฺสคนธทรัพย์ ที่เป็นทั้งกรรมการทำท่านหนึ่งของกองทุน ฯ ในเวลาต่อมา เป็นพิธีกรในพิธีประมูลตลอดกาล ได้กรุณาติดต่อประสานงานเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน

ผลที่ได้ คุณเยาวณีรับที่จะดำเนินการประมูลให้ ทั้งจะช่วยเชิญแขกที่มีอยู่ในมือมาช่วยประมูลอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้นำทีมการประมูลของ “คริสตี้ส์” ที่มีคุณสมบัติพิเศษชาติร่วมทีมอยู่ด้วย มาช่วยดำเนินการประมูลให้แบบ “ฟรี ๆ”

แต่เนื่องจากในเวลานั้น คนทำงานที่มีอยู่เพียงสองคน จึงจำเป็นต้องเชิญอาจารย์ผู้ใหญ่ที่มีใจช่วยเหลือวงการศิลปะ เช่น อาจารย์สวัสด์ ต้นติสุข อาจารย์ประหยัด พงษ์ดำ อาจารย์วิโชค มุกตมณี อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร และอาจารย์ท่านอื่น ๆ อีกหลายท่านเข้ามาช่วยงาน

เป็นเรื่องมหัศจรรย์ที่อาจารย์ผู้ใหญ่ทุกท่านต่างตอบรับด้วยความยินดี

นอกจากนั้น ท่านเหล่านี้ได้มอบผลงานที่มีคุณภาพ และมีคุณค่าให้เพื่อการประมูลโดยไม่คิดมูลค่า และยังช่วยขอผลงานจากศิลปินชั้นนำและศิลปินอาวุโสมาเพิ่มเติมให้ด้วยเมื่อรู้ว่าไม่มีจำนวนผลงานไม่มากพอ

ด้วยความเมตตาของศิลปินเหล่านี้ ทำให้การประมูลได้รับผลงานจำนวนมากถึง 39 ผลงาน

เมื่อเตรียมการด้านประธานในพิธี ประธานจัดงานผู้ดำเนินการประมูล และจำนวนผลงานเพื่อการประมูลมีเพียงพอแล้ว งานสำคัญที่เหลือก็คือการเชิญแขกร่วมงานประมูล

คุณไพฑูรย์ หัวเรือใหญ่ก็อาสาทำงานในเรื่องนี้ทั้งหมด ด้วยการจัดเตรียมบัตรเชิญรายชื่อแขกและการเชิญแขกก็ได้ดำเนินการไปอย่างเร่งรีบ

บัตรเชิญที่จัดทำขึ้นได้รับการออกแบบเป็นพิเศษเป็นบัตรเชิญพร้อมประวัติของ “ป้า” ทั้งเป็นหนังสือและวีดิทัศน์บรรจุไว้ในห่อผ้าทอจากเกาะยอที่สวยงาม และถูกจัดส่งไปยังแขก

เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2543 เวลา 09.00 น. แขกผู้มีเกียรติจากภาคเอกชนและรัฐบาลได้มากันเนืองแน่นห้องนภาลัย โรงแรมดุสิตธานี สถานที่จัดการประมูล

การประมูลได้เริ่มขึ้นในเวลาเกือบ 21.00 น. การจัดงานครั้งนี้นอกจากเป็นการหาทุนเพื่อช่วยเหลือนิสิต นักศึกษา และศิลปินที่ยากไร้แล้ว ส่วนหนึ่งของการประมูล เพื่อเป็นการฉลองวันคล้ายวันเกิดของ “ป้า” ครบรอบ 80 ปี ในวันที่ 26 สิงหาคม 2543 ผู้ริเริ่มโครงการนี้

การประมูลในวันดังกล่าวใช้เวลาค่อนข้างยาว เนื่องจากมีผลงานจำนวนมาก นอกจากนี้แล้วการเริ่ม การประมูลค่อนข้างช้า ทำให้การประมูลเสร็จสิ้นเกือบเที่ยงคืน ก็เป็นเรื่องที่น่าดีใจ และเป็นกำลังใจของคนทำงาน ที่ “ป้า” ได้ให้เกียรติอยู่จนสิ้นการประมูล ซึ่งได้เงินสูงถึง 5.6 ล้านบาท ก็ถือว่ารายได้จากการประมูลอยู่ในระดับที่สูงมาก

การจัดประมูลผลงานศิลปะในคืนวันนั้น ถือว่า เป็นการจุดประกายแสงสว่างในวงการศิลปะที่จะมีส่วนเกื้อกูล นิสิตนักศึกษาที่ยากไร้ ซึ่งในปีต่อมา “ป้า” ได้มอบทุนให้กับ นิสิต นักศึกษาด้วยมือ “ป้า” เป็นครั้งแรก

แสงสว่างดวงนี้ได้เปล่งประกายเจิดจ้านับตั้งแต่นั้นมาจนถึงทุกวันนี้ และจะเปล่งประกายไปอีกนาน เท้านานครับ

“เรือนครูชน” ความทรงจำ และจินตนาการ

ณ เรือนครูชน บริเวณชอยผีหุบ ที่ห้อมล้อมไปด้วยป่าช้า รายเรียงไปด้วยหลุมฝังศพ นี่คือการเป็นจริงอีกด้านหนึ่งของผมที่ไม่ค่อยมีใครรู้มากนัก..... (คงประหลาดใจ และอยากรู้ต่อละสิ!!!)

บ้านผมจะถูกหลักขวางจี้หรือเปล่าผมไม่ทราบ แต่มีชินสมาดู ทางลม ทางน้ำ และวางทิศให้อย่างรอบคอบ เพราะมีขวางจี้ รุมรอบ ฮ่าา!

เชื่อไหมครับว่าผมเขียนบทความย่าสามกรอบในวิทยากรย์มาเกือบสามสิบปีแล้ว... เหลือไว้ไปดูทุกหน้าในวิทยากรย์วันนี้ที่มีอายุ 118 ปีแล้วนี้ ยังไม่เห็นใครเขียนนานเท่า.....

สมัยก่อน... เมื่อผมเขียน จะต่อท้ายว่า “ครูริมทะเลสาบ” เพื่อนครูผู้อ่านจากภาคเหนือ กลาง อีสาน เคยเหมารถบัสดันมาทัศนศึกษา และแวะเยือน ด้วยจินตนาการว่าครูริมทะเลสาบ บรรยากาสน่าจะโรแมนติก ฮ่าาา!!!

ต่อมา เมื่อผมย้ายขึ้นไปอยู่โรงเรียนริมอ่าวไทย ซึ่งห่างจากที่เดิมเพียงสามกิโลเมตร... ผมจึงเปลี่ยนข้อความต่อท้ายเป็น..... “ครูริมทะเล” และ “บ้านพักครูริมทะเล”

..... ฮ่าา! คราวนี้ พี่น้องเพื่อนครูจากป่า, จากดอย, จากที่ราบสูง (ขอย้ำนะครับว่า คือ แฟนคลับ ที่ติดตามอ่านย่าสามกรอบสมัยโน้นนะ) ก็ติดต่อมา อยากมาเยี่ยม มาเยือน มาดูบรรยากาศ บ้านพักครูริมทะเล อีอิอิ!!!

บ้านพักครูเก่า ๆ รุ่นโบราณหลังนั้น ห่างจากทะเลน้อยกว่าเมตรได้ยินเสียงคลื่นซัดสาด หาดทรายขาว เสียงลมพลิ้วผ่านสน และโอโซนสด ทั้งหมดนี้เป็นบรรยากาศจากธรรมชาติที่ผมเสพ และซึมซับมากกว่าครึ่งชีวิต

บ้านพักครูริมทะเล หลังนี้ ก็เป็นบ้านพักครูไหม ๆ ธรรมดา เหมือนบ้านแบบแปลนของโรงเรียนประชาบาลทั่วประเทศนั่นแหละครับ แต่มันบังเอิญมี**ครอบครัวครูชน**อาศัยอยู่ จึงมีร่องรอยประวัติศาสตร์ การต่อสู้ของกลุ่มครูประชาบาลของสมาพันธ์ครูภาคใต้ ห่อหมกอยู่อยู่มากมาย.....

และอย่างน้อย ก็มีเลขาธิการครูสภาสองคน เคยมาอาศัยนอน คือ **ปรีดา บุญเพลิง** วันนั้นเป็นหัวหน้าพรรคครูไทยเพื่อประชาชน... และ **องค์กร อมรสินันท์** (ชื่อเดิม: ลอยลม จันทาสี)

สมศักดิ์ ตาไชย เลขาธิการ สกสค. ก็มานอนฟังเสียงคลื่นลมทะเลมาแล้ว...

ซึ่งผมก็ไม่ได้ถามนะครับว่า...
เขาเซ็ดหลาบ หรือประทับใจ... ฮ่าา!

บ้านพักครูริมทะเลหลังนี้ผมเขียนถึง
ใช้เป็นฉากประกอบในข้อเขียนบทความบ่อย...
จึงเป็นความประทับใจมากกว่าครึ่งชีวิต

แต่ทุกสรรพสิ่งไม่มีอะไรจีรัง เมื่อหมด
วาระทางราชการ ผมก็ต้องไปต่อ **บ้านพักครู
ริมทะเล** เมื่อหมดบทบาท ก็ถูกรื้อถอนไป.....

ฉะนั้น... ที่ผมเกริ่นนำมาข้างต้นถึง
“เรือนครูชน” จึงเสมือนเป็นเรือนหลังสุดท้าย
ของชีวิต

ทุกที่... ที่ผมเข้าไปเกี่ยวพัน ผมชอบ
ที่จะเรียกชื่อให้สะกิดใจไว้ก่อน ไม่ว่าจะเป็น
สถานที่แรมคืนเมื่อตระเวนการศึกษาไทย
หรือเรือนพักช่วงเป็นครู... และแม้กระทั่ง
บ้านหลังสุดท้าย.....

แนวเทือกเขารูปช้าง ที่ทอดยาวต่อกับเขาคลองสหัส
คือส่วนหนึ่งของทิวเขาบรรทัดที่คลุมทั้งไทยและมาเลเซีย
แล้วเชื่อมไปถึงสันกาลาคีรี นั่นคือความยิ่งใหญ่ของขุนเขา
ปฐพีภาคใต้

แทบไม่มีใครรู้ว่า “ครูชน” ได้ทุ่มสร้างอาศรมเซฟแฮร์ส
อยู่ ณ เชนาปลายสุดของเขารูปช้าง หลังพิงภูผาหอดารา
ด้านหน้าคือเขาเก้าแสง เชื่อมต่อทะเลอ่าวไทย

เส้นทางเข้าหากเรียกให้หงายหน้าก็คือน้ำ “คฤหาสน์
ครูชน” นั้น ด้านขวาคือป่าช้าฮักเกี้ยน!... ด้านซ้ายคือ
ป่าช้าแต่จี๋! ส่วนตรงข้ามปากซอยด้านหน้าคือป่าช้า
โหล่!...ฮ่าาา

บริเวณแถบนี้ หากเมื่อสามสี่สิบปีที่แล้ว จะเป็น
ป่าเปลี่ยวรกร้าง หลังห้าโมงเย็นจะหาคนเดินผ่านย่านป่าช้า
แถบนี้ยาก แม้แต่ลูกหลานเจ้าของหลุมศพบรรพบุรุษเองก็เถอะ!

แต่... วันนี้ ไม่มีความวังเวง ยามย่ำค่ำ เพราะ
บนยอดควนเล็ก ๆ ที่เรือนครูชนสถิตอยู่ มีหอดูดาว
เฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ พระชนมพรรษา ตั้งเด่นเป็นสง่า รอบ ๆ
ก็เป็นชุมชนหมู่บ้านที่เกิดขึ้นมากมาย ความเหงาเงียบ
ก็เปลี่ยนเป็นความอึกทึกจากยวดยานที่ผ่านไปมาตามถนน
ที่เกิด... และ

สองมหาวิทยาลัยเชิงเขาที่ติดบ้านครูชน คือ
มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา และมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา ที่เด็กแห่มาเรียนร่วมหมื่น ย่อมเต็มไปด้วยเสียง
การศึกษาที่สะท้อนไปทั่ว แต่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง
สังคมชุมชนบ้างไหม ผมไม่ทราบ

นี่คือ... สภาพห้อมล้อมเรือนครูชน
ที่อาจทำให้ ความสงบ สบายสุข ความวุ่นวาย
กำลังรบกวนวิญญาน

ผมเริ่มมองเห็นการเปลี่ยนแปลง
ในห้อมล้อมสังคมเล็ก ๆ ซึ่งยากจะปฏิเสธ ล่าสุด
“ร้านสะดวกซื้อ” ซึ่งเปิดไฟสว่างตลอด 24 ชั่วโมง
ได้มาเปิดอยู่หน้าป่าช้าอย่างเหมาะสม...
โดยไม่แคร์และแยแสต่อร้านชำโซฮ่วย
ที่ค่อย ๆ ทอยยหูลบสลายตาลงต่ำ มิกล้ำมอง
รังสีฟลูออเรสเซนต์ที่เจิดจ้าตลอด 24 ชั่วโมง
ของบิรารเจ้าสัว ซึ่งวางเครือข่ายลอบดักเงิน
ครอบคลุมแผ่นดินไทยในวันนี้...!

สายลมแห่งป่าช้าเหงาแผ่วโชยมาเบา ๆ
ในคืนสงัดกลางแรม ผมเอนกายพิงหลุมศพเก่า
ที่ไร้การตกแต่ง แหงนดูเดือนเสี้ยวรูปปิ่นคิระ
ในฟ้ามืด เหมือนใครบักเหน็บไว้เหนือเศียร
ศิขรฤทธ!

ผมเพิ่งสัมผัสเสน่ห์ป่าช้าในราตรีนี้เอง และเพิ่งเห็นด้วยตาตนเองว่า ปลายเชิงเขารูปช้างในคืนแรมนั้น เจ้ามืดได้ตัดเงาภูเขา ให้เกิดเงามีมุมมืด ส่วนสว่าง และสลัวราง กระทั่งดูคล้ายเศียรองค์พระศิวะ ส่วนเดือนเสี้ยวนั้น ได้แปรเป็นปิ่นปักโมฬี เติ่งนวมกระจ่างฟ้า

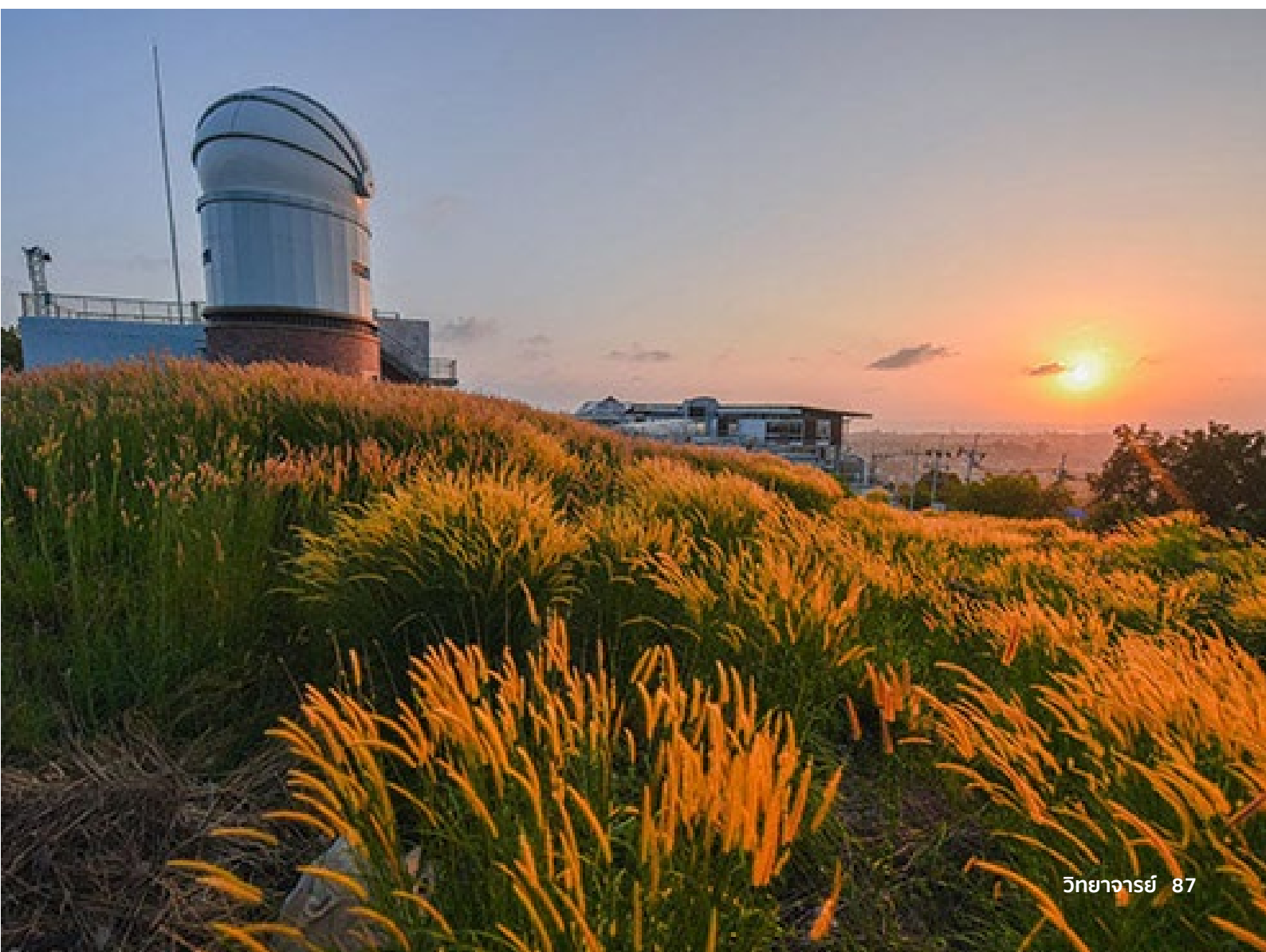
จะเป็นจินตนาการ, บังเอิญ หรืออำนาจไต่บันดาล ผมไม่ทราบ แต่โครงสร้างหอดูดาวที่ชาวเด่นในความมืดนั้น กลับดูคล้ายมงกุฎเหนือ **“นลาฏ” แห่งจอมเทพ** ไปแล้ว

ณ ช่วงเวลานี้ ผมนึกถึงตำนานทวยเทพแห่ง **รามเกียรติ์** และนึกถึงทางเข้า **มรกตนคร** จาก **เพชรพระอุมา** ของพนมเทียน... เพราะในบรรยากาศนี้ ฉากเช่นนี้ ให้ความรู้สึกแบบนี้จริงๆ... หากว่า...

ครับ... หากว่า ผมไม่เหลียวกลับไปดูอีกฟากถนน ซึ่งแสงไฟเจิดจ้าของ ประจันหน้า ให้จินตนาการ เติลิดไป

ผมลุกขึ้น ปิดดินทรายที่กั้นทางเกยขึ้นสัตว์เก่า เดินออกจากสุสานแต่จำช้างบ้านลัดเลาะกลับ **คฤหาสน์ครุชน** อดที่จะเหลือบดูยอดเขานั้นอีกครั้งไม่ได้.... แต่เวลาที่เคลื่อนไป จุดที่ผมย้ายที่ ได้ปรับองศาใหม่หมด ผมไม่เห็น **“คิวนเทพ และปิ่นโมฬี”** อีกแล้ว ที่เห็นเพียงยอดเขาตะคุ่มทะมึนมืด กับ **จันทร์เสี้ยวสลัวข้างแรมธรรมดา** ที่แสงดูจะล้ำโรยกว่า แสงนีออนของฟลูออเรสเซนต์ร้านสะดวกซื้อไปแล้ว

ก่อนพ้นร่มเงาของ **ป่าช้า** หากหุ้ไม่ผาด... ผมรู้สึกได้ยินเสียงหัวเราะ และเสียงเหมือนคนจิ้นคุยกันอย่างแผ่วเบา แล้วจางหายไป!???

HOTLINE – สายตรง

“ศึกษา” หรือ “ศึกษา”

ผม...ได้ยิน เสียงบ่น เรื่อง... “การศึกษาไทย” ในเรื่องลบ ๆ เยอะมาก ทั้งที่พยายามปฏิรูป “เหมือนลิงแก้แห” หรือว่า นี่คือ... “กรรม” ของการศึกษาไทย ทั้งที่เรามี “ศึกษาปฏิบัติ” การเรียนรู้แบบอารยะแห่งโลกตะวันออก คือ “พุทธะ” อันหมายถึง ผู้ตื่น, ผู้รู้, ผู้เบิกบาน มานาน... แต่แล้วเราจะทิ้ง “ภูมิปัญญา” อันทรงค่า หวนกลับไปเพื่อวิถีศึกษาใหม่

เรา... เคยลอกแบบการศึกษา America... เราเคยไปเอาบางทฤษฎีของ England... ดูแคลน “ผูกโบลาน” และเดินเฉียดผ่าน “ไทรปิฏก” ตันรากอารยธรรมจาก... บูรพาจารย์ บรรพชน!!

เราจึง...หลง - วน อยู่กับการศึกษาพิการ ไปหน้าก็ไม่สุด... และสะดุด เมื่อถอยหลัง!??

วันนี้... กำลังเห่อ “Finland” และ ลอกเลียน “Singapore”..!

แต่... เชื่อไหมครับว่า ครูไทยในบ้านป่า ขาดแคลนแร่แค้น ไร้คนเหลียวแล นี่แหละ ที่ครูรับจัดการศึกษา ตามสภาพจริง... เสริมสร้าง จิตวิญญาณที่ดั่งาม เห็นคุณค่าคน มากกว่าค่าคะแนน มีห้องเรียนชีวิตจริงที่กว้างใหญ่

ผมถามครูว่า มาตรฐานเด็กเป็นอย่างไร... คำตอบคือ... “เด็กที่ผมสอน เขาจะมีมาตรฐานการดำรงชีวิต และจิตมีศีลธรรม ที่โลกและสังคมนั้นๆ ประารถนา”

นี่ครูเราพูดแบบครูฟินแลนด์ เป๊ะเลย แต่ใครเล่าจะฟัง.!ฯิ๗๘๘

“ครูชน”

เครื่องดำนากล้าถาด

วิทยาลัยการอาชีพบวรพตพิสัย

99 หมู่ 2 ถนนเก้าเหลียว - บวรพตพิสัย

ตำบลบางตาหงาย อำเภอบวรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

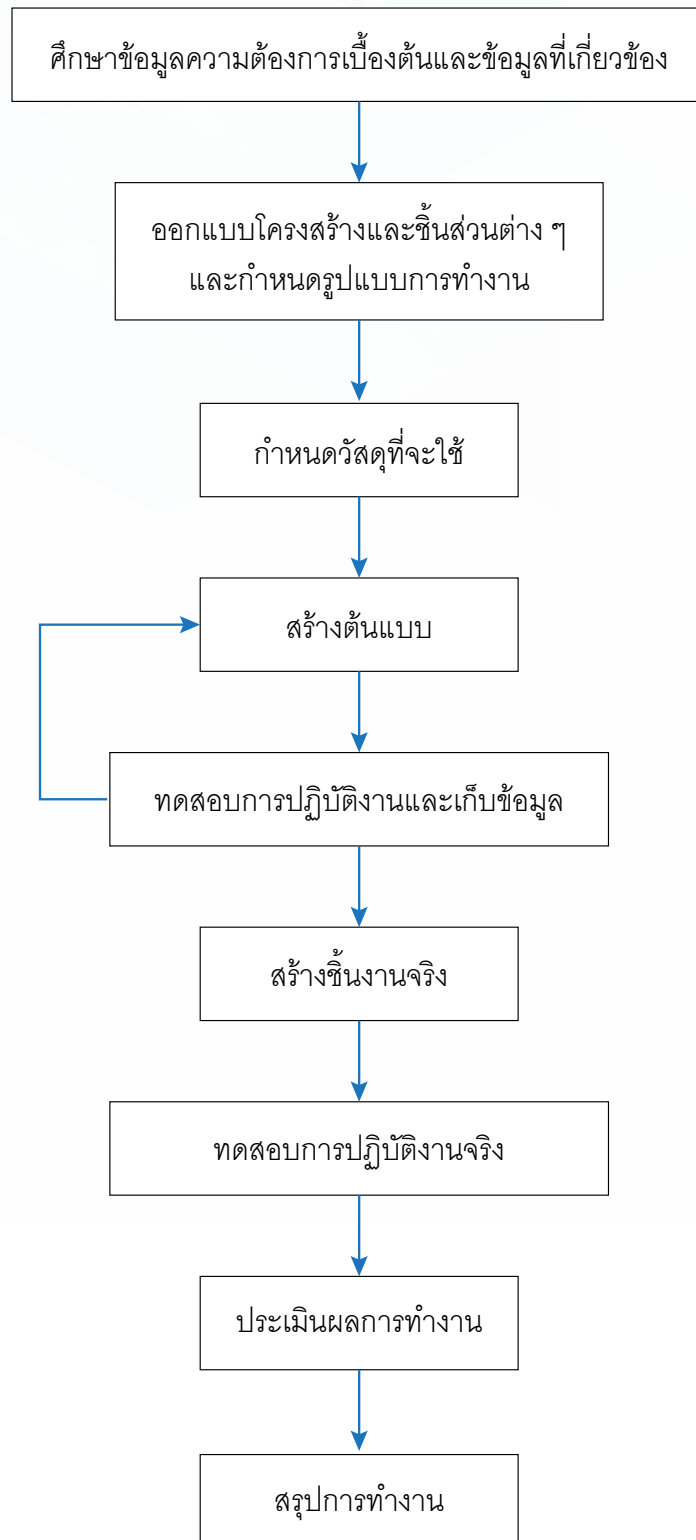
ปรากฏการณ์ที่สำคัญ

บริเวณรอบวิทยาลัยเป็นชุมชนที่ทำการเกษตรแทบทั้งสิ้น เช่น ทำนาข้าว ไร่อ้อย สวนมะลิ เป็นต้น และในชุมชน ในหมู่บ้าน รวมถึงครอบครัวของนักเรียนนักศึกษา ในวิทยาลัยการอาชีพบวรพตพิสัย ก็มีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ และด้วยฐานะทางบ้านของนักเรียนบางครอบครัวนั้นมีความยากจน การที่จะจ้างแรงงานทำนา จ้างรถดำนา เครื่องยนต์ หรือซื้อรถดำนาที่ใช้เครื่องยนต์นั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างเป็นไปได้ยาก และมีสถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรมต่างๆ ได้นำต้นแบบเครื่องดำนากล้าถาดแบบต่างๆ จากประเทศมาทดสอบและปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ไปในประเทศมากมายแต่ส่วนใหญ่แล้วให้เครื่องยนต์ที่ต้องใช้เชื้อเพลิงในการขับเคลื่อนทั้งสิ้น

เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มากขึ้น ลดค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน ต่อคน ต่อวัน รวมทั้งแก้ปัญหาสุขภาพด้านสภาพร่างกาย เพราะการดำนาต้องก้ม และใช้น้ำหนักดันกล้าลงในดิน ทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพ ปวดหลัง เจ็บนิ้ว เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงได้คิดค้นออกแบบและสร้างอุปกรณ์เครื่องดำนากล้าถาดแบบเกษตรกรสามารถทำนาด้วยวิธีการดำเพิ่มผลผลิตสูง โดยไม่มีปัญหาเรื่องแรงงาน และสภาพร่างกาย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและออกแบบเครื่องดำนากล้าถาด และเพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะและประเมินความพึงพอใจของชาวนากลุ่มตัวอย่าง

พลิกผันมาสรรค์สร้าง

การออกแบบเครื่องดำนากล้าถาดมีแนวคิดมาจากการดำนาด้วยมือโดยวิธีการปักดำและผสมผสานหลักการของเครื่องดำนาที่ใช้เครื่องยนต์ โดยการออกแบบเครื่องดำนากล้าถาดที่เน้นให้มีน้ำหนักเบาเพื่อผ่อนแรงเกษตรกร ได้ใช้กระบวนการศึกษาเพื่อออกแบบและพัฒนาผลงานตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ซึ่งกระบวนการศึกษา สิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรมชิ้นนี้ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสืบค้นฐานข้อมูลงานวิจัยขั้นต้น เป็นการสืบค้นจากฐานข้อมูลการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าออนไลน์จากฐาน www.thailis.or.th/tdc เพื่อนำข้อมูลที่มี มาประกอบการศึกษาพัฒนา
 2. การออกแบบและพัฒนาต้นแบบ เมื่อได้ข้อมูลจากการศึกษาทั้งจากเอกสารและฐานข้อมูลออนไลน์ต่อจากนั้นจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาร่วมกันเพื่อสรุปหารูปแบบวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษามากที่สุด
 3. การเลือกใช้วัสดุที่น้ำหนักเบา ที่เหมาะสมกับสภาพการศึกษา
 4. การวางแผนและกระบวนการผลิต เป็นขั้นตอนที่นำผลจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นดำเนินการผลิตนวัตกรรมให้สำเร็จโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนและเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีใช้ในการเรียนการสอน
 5. การประเมินผลการศึกษาของโครงการ เป็นการสรุปการพัฒนาชิ้นนี้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาอย่างไร
 6. การเผยแพร่ผลงานการศึกษา เป็นขั้นตอนที่จัดแสดงผลงานการศึกษา และนำเสนอในเวทีการประกวดผลงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลงานนวัตกรรมชิ้นนี้ได้ส่งประกวดเผยแพร่ในระดับอาชีวศึกษาและเวทีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ผลจากการสร้างเครื่องดำนากล้าถาดที่มีการประยุกต์ให้เข้ากับการใช้งานในปัจจุบันให้เกิดความคล่องตัวใช้งานได้ง่าย และเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป โดยเน้นให้น้ำหนักเบาเพื่อช่วยผ่อนแรงเกษตรกร แล้วเครื่องดำนากล้าถาดน้ำหนัก 55 กิโลกรัม มีขนาดกว้าง 90 เซนติเมตร ยาว 120 เซนติเมตร สูง 60 เซนติเมตร ดังภาพ

ภาพ : เครื่องดำนากล้าถาด

เมื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าของการดำนทั้ง 3 วิธี พบว่าการใช้คนปักดำ 1 ไร่ ใช้คนจำนวน 4 คน จะใช้ระยะเวลาปักดำ 3 ชั่วโมง จะสิ้นเปลืองค่าแรง 450 บาท และการใช้รถดำนาคีรยนต์แบบ 4 แถว จำนวน 1 ไร่ จะใช้ระยะเวลาเพียง 45 นาที แต่จะสิ้นเปลืองค่าแรง 56.25 บาท ค่าเชื้อเพลิง 34.96 บาท และค่ารถดำนาคีรยนต์ ราคา 135,000 บาท รวมทั้งสิ้น 135,063.085 บาท หากใช้เครื่องดำนากล้าถาดที่ใช้คนเดินเครื่อง 1 คน ปักดำได้ 4 แถว จะใช้เวลาปักดำ 1 ชั่วโมง 30 นาที จะสิ้นเปลืองค่าแรง 56.25 บาท และค่าเครื่องดำนากล้าถาด ราคา 5,000 บาท รวมทั้งสิ้น 5,056.25 บาท ซึ่งการใช้เครื่องดำนากล้าถาดจะคุ้มค่าและประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการใช้รถดำนาคีรยนต์และการลงทุนเพียงครั้งเดียวจะทำให้ประหยัดทรัพยากรบุคคลดีกว่าใช้คนจำนวน 4 คนปักดำ

มีแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. ในระดับองค์กรหน่วยงานที่เป็นผู้สร้าง ปรับปรุง และพัฒนาต้นแบบคือสาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยการอาชีพบรรพตพิสัย สามารถที่จะพัฒนารูปแบบของนวัตกรรมชิ้นนี้ ให้แข็งแกร่งขึ้นได้ โดยใช้วัสดุการผลิตที่เบาและทนทาน
2. วิจัยพัฒนาเครื่องดำนากล้าถาดควรใช้สำหรับการดำนที่มีที่นา จำนวน 3 - 5 ไร่

แบบอย่างทีภาคภูมิ

นวัตกรรม เครื่องดำนากล้าถาด ได้ดำเนินการเผยแพร่ผลการศึกษาในเวทีต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- รางวัลชนะเลิศผลงานสิ่งประดิษฐ์ประเภทที่ 8 ของอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ เป็นตัวแทนเข้าประกวด ระดับภาคเหนือ ที่วิทยาลัยเทคนิคลำพูน เมื่อปีการศึกษา พ.ศ. 2559
- รางวัล Honor Award จากการประกวดสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ อาชีวศึกษา ภาคเหนือ ประจำปีการศึกษา 2559 ณ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน
- เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์แนวหน้า วันพฤหัสบดีที่ 5 มกราคม 2560 ปีที่ 37 ฉบับที่ 13041 หน้า 17 ในหัวข้อข่าว สร้างทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาชาติไทย

ตลาดนัดโครงงานอาชีพ

Shopping Idea by Sakornpittayakan

โรงเรียนสาครพิทยาคาร

147 ถนน ห้วยไทร-สาคร ตำบลสาคร อำเภอกำแพง จังหวัดสุโขทัย

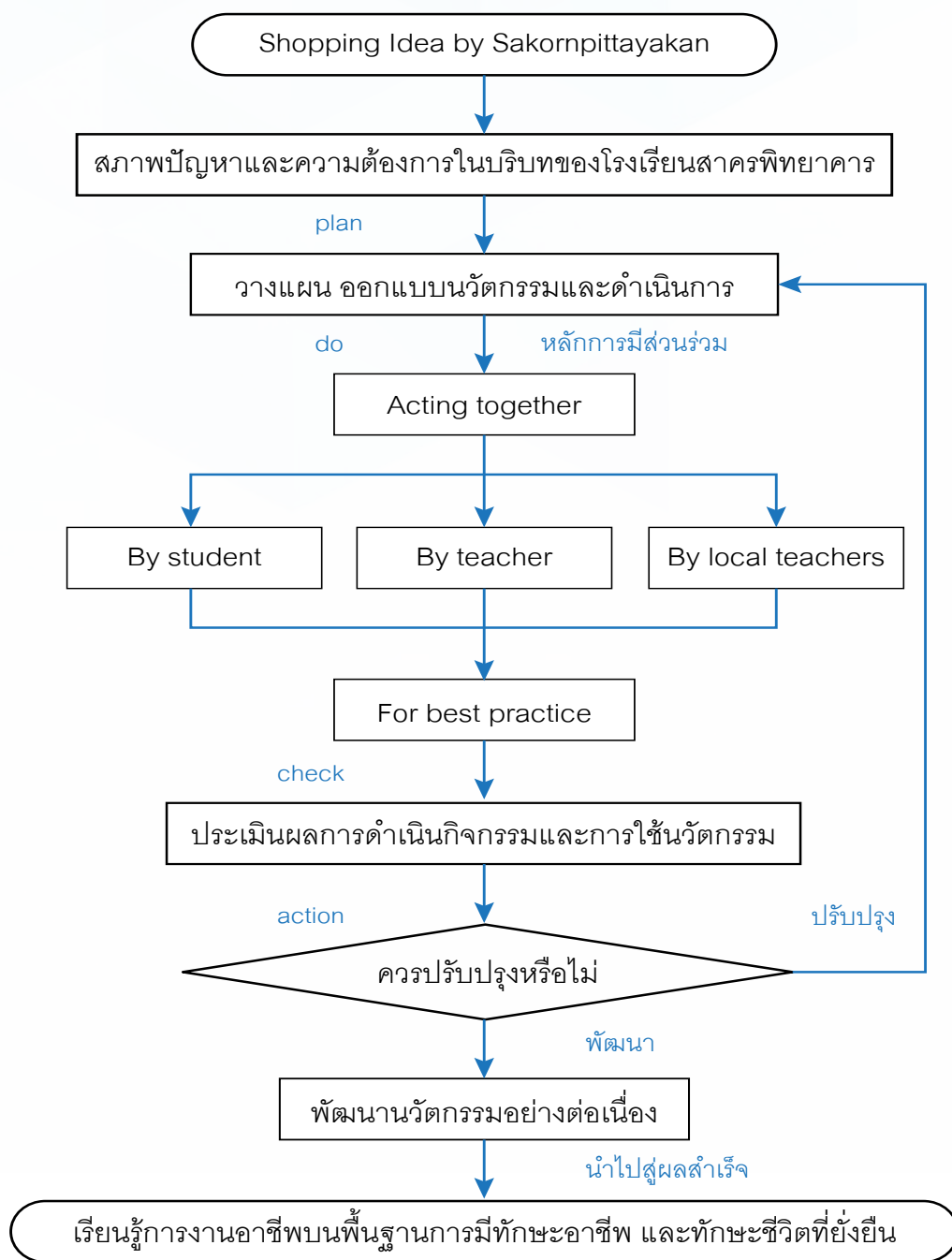
ปรากฏการณ์ที่สำคัญ

นักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลายคนได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่อีกหลายคนที่ไม่ได้เรียนต่อ ทั้งนี้ค้นพบว่าเกิดจากปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความไม่พร้อมของครอบครัว การขาดกำลังใจ การขาดความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ทำให้นักเรียนเรียนจบแค่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นนักเรียนกลุ่มนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ทักษะชีวิตเพื่อนำไปประกอบอาชีพของตน โรงเรียนสาครพิทยาคาร จังหวัดสุโขทัย โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้มีการจัดการเรียนการสอน การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ชื่อ ตลาดนัดโครงงานอาชีพ Shopping Idea by Sakornpittayakan โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร คณะครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งชุมชนรอบโรงเรียน ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนานวัตกรรมจากการสำรวจปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและชุมชนเป็นเบื้องต้น

พลิกผันมาสร้าง

โรงเรียนจึงมีนโยบายให้ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำโครงงานอาชีพ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน และทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ทางกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานอาชีพ ซึ่งมีกิจกรรมตลาดนัดโครงงาน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการของโครงการ ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ภูมิใจในผลงานและความสำเร็จ นักเรียนมีทักษะพื้นฐานของกระบวนการแก้ปัญหาในระดับดีถึงดีมาก ซึ่งสามารถนำความรู้จากการทำโครงงานไปใช้ในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งสามารถมีทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง นักเรียนมีความสุขในการเรียน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ทางโรงเรียน จึงมีนโยบายให้ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีกระบวนการทางโครงงาน จึงมีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานอาชีพ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีครูผู้สอน 4 รายวิชา คือ งานบ้าน งานเกษตร งานอาหารและคอมพิวเตอร์ ได้มีการบูรณาการให้นักเรียนทำโครงงานอาชีพ 4 รายวิชา ตามความสนใจ โดยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ 1 ปีการศึกษา โดยมีการติดตามและประเมินการทำงานเป็นระยะ ซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องนำเสนอโครงงานอาชีพในกิจกรรมตลาดนัดโครงงาน ซึ่งจากกิจกรรมดังกล่าว นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเรียนทางด้านอาชีพและเทคโนโลยี ตลอดถึงนำความรู้และทักษะกระบวนการแก้ปัญหาจากโครงงานไปใช้ในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นอย่างยั่งยืนและมีความสุข

การออกแบบพัฒนานวัตกรรม นำเสนอได้ดั่งแผนภูมิ

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา

ในการนำเสนอโครงงานอาชีพในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบการมีส่วนร่วม Shopping Idea by Sakornpittayakan กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี มอบหมายให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 120 คน ทำโครงงานอาชีพ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสมัครใจ จำนวน 3 - 5 คน โดยคณะนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ตามศักยภาพของผู้เรียน

โครงการอาชีพบูรณาการ 4 รายวิชา คือ งานบ้าน งานเกษตร งานอาหารและคอมพิวเตอร์ ประเมินงาน และติดตามชิ้นงานเป็นระยะตลอดปีการศึกษา โดยมีคะแนนรายวิชาละ 10 คะแนน/ภาคเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรูปแบบการมีส่วนร่วม Shopping Idea by Sakornpittayakan รวมถึงการลดภาระชิ้นงานของนักเรียน

ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

- 1) ช่วยสร้างแนวทางใหม่เพื่อริเริ่มงานไปสู่งานอาชีพ และศึกษาต่อที่ตนเองสนใจและถนัด
- 2) สร้างเสริมประสบการณ์ปฏิบัติจริง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจอย่างซาบซึ้งในโครงการ
- 3) ได้ทดสอบความถนัด และแก้ปัญหาในงานที่สนใจและมีความพร้อม ทำให้มั่นใจ
- 4) ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในโครงการที่ได้ริเริ่มสร้างสรรค์
- 5) ก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนนักเรียนที่ปฏิบัติร่วมกัน
- 6) ก่อให้เกิดความรู้ทางวิชาการที่กว้างขวางขึ้น ได้รับความสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
- 7) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยี
- 8) นักเรียนเกิดองค์ความรู้ทางด้านโครงการงานอาชีพ

แบบอย่างที่ภาคภูมิใจ

นักเรียนได้เสนอโครงการอาชีพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ดังนี้

- กิจกรรม Shopping Idea by Sakornpittayakan ณ หอประชุมโรงเรียนสาครพิทยาคาร จังหวัดสกล

ห้อง	ที่	ชื่อโครงการ	หมายเหตุ
ม.3/1	1	การเลี้ยงปูน้ำจืด	
ม.3/1	2	การประกอบอาหารจากปูน้ำจืด	
ม.4/1	3	การทำไข่ปูดำ	
ม.4/2	4	น้ำพริกเผาสาค	
ม.5/1	5	การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์	
ม.5/2	6	ขนมพื้นบ้านสาคร	
ม.6/1	7	อาหารพื้นบ้านสาคร	
ม.6/2	8	ผลิตภัณฑ์กระดาษสาต้นจากบ้านสาคร	

- กิจกรรม งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ครั้งที่ 65 ประจำปีการศึกษา 2558

การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาด้วยรูปแบบ STUDENT

โรงเรียนบ้านใหม่ (วันครู 2503)

73 ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

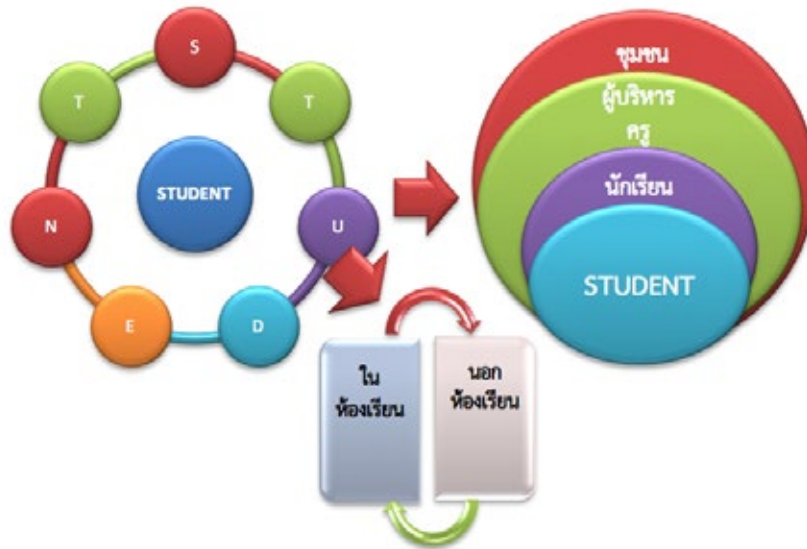
ปรากฏการณ์ที่สำคัญ

ตำบลอัยเยอร์เวง ตั้งอยู่ในอำเภอเบตง ซึ่งอยู่ติดกับชายแดนมาเลเซีย เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารหลายภาษา เช่น ภาษามลายูกลาง ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาจีน และอีกภาษาหนึ่งที่ใช้ในระบบการศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ คือ ภาษาอาหรับ ทำให้คนที่อยู่ในพื้นที่มีความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน ในขณะเดียวกันการเรียนรู้ภาษาผ่านระบบการศึกษาระดับต่างๆ นั้นมีความสำคัญเช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ที่มีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียน เช่น การติดต่อสื่อสาร ภาษา และปฏิสัมพันธ์กับระหว่างกันเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างให้คนที่มีคุณภาพ และประสบความสำเร็จ

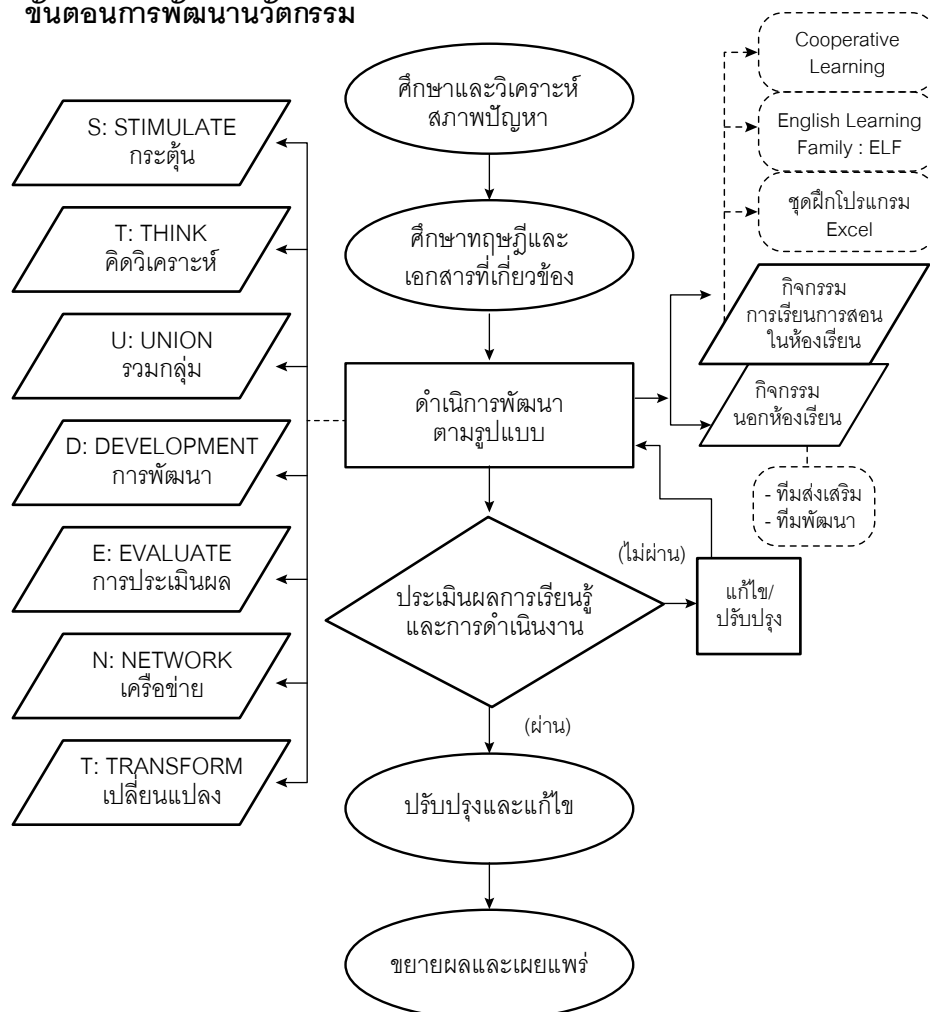
พลิกผันมาสรรค์สร้าง

โรงเรียนบ้านใหม่ (วันครู 2503) ได้เห็นถึงความสำคัญของภาษาและเพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงจัดการเรียนการสอนภาษา 5 ภาษาขึ้นมา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษามลายู และภาษาอาหรับโดยการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงมีแนวคิดที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาพร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษา จึงได้จัดทำนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาด้วยรูปแบบ STUDENT ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนจัดกิจกรรมด้วยตนเองผ่านรูปแบบคณะกรรมการนักเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาโดยใช้กระบวนการ STUDENT ซึ่งมีสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษาในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง

การออกแบบนวัตกรรม

ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม

S = STIMULATE = กระตุ้น และสร้างความตระหนัก ให้เห็นถึงความสำคัญของภาษา และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผ่านเพลง กิจกรรม และศัพท์คำพ้อง โดยใช้ในชั่วโมงภาษาอังกฤษ

T = THINK = คิดวิเคราะห์หาแนวทาง ระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม และยกระดับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษร่วมกัน

U = UNION = รวมกลุ่มสร้าง และจัดกลุ่มผู้เรียนในห้องเรียน และการตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน ได้แก่ 1. การจัดกลุ่มนักเรียนด้วยแนวคิดครอบครัวแห่งการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Learning Family: ELF) โดยแบ่งกลุ่ม 5 - 6 คน มีทั้ง นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ใช้กลุ่มนี้ในการเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งภาคเรียน ครูจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) 2. คณะกรรมการนักเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษา 18 คน มีหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อต่อยอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน 3. คณะกรรมการที่ปรึกษา 15 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง มีหน้าที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน सुการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

D = Development = พัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน และนอกห้องเรียน โดยยึดรูปแบบ STUDENT MODEL

E = EVALUATE = การประเมินผล คณะกรรมการนักเรียนดำเนินการตรวจสอบ ประเมินผล การดำเนินงานทุกขั้นตอน ได้แก่ ก่อนดำเนินการ ขณะดำเนินการ และหลังดำเนินการ

N = NETWORK = การสร้างเครือข่าย และประชาสัมพันธ์เพื่อขยายผลการดำเนินงานผ่านทาง วิทยุ เว็บไซต์โรงเรียน นำเสนอแลกเปลี่ยนผลงานในระดับกลุ่มเครือข่าย เขตพื้นที่ และระดับภาค

T = TRANSFORM = การเปลี่ยนแปลงและพัฒนา เป็นการนำข้อมูล และข้อเสนอแนะจากการประเมินผล และสร้างเครือข่ายมาทบทวน แก้ไขปรับปรุง และพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น

แบบอย่างทีภาคภูมิ

ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

- เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้สำหรับพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ คือ คณะกรรมการที่ปรึกษา และ คณะกรรมการนักเรียน ฯ
- นักเรียนได้เป็นตัวแทน (มัคคุเทศก์น้อย) นำเสนอและประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่
- คณะกรรมการที่ปรึกษา ฯ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ผลักดัน และติดตามกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา
- นักเรียนได้เป็นตัวแทนแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในงานเปิดศูนย์การเรียนรู้เด็กด้อยโอกาส ปี 2556
- นักเรียนได้เป็นตัวแทนแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในงานสานสัมพันธ์ ณ นิคมสร้างตนเองเบตง ปี 2557
- นักเรียนได้เป็นตัวแทนนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวในงานเปิดสถานที่ท่องเที่ยวฮาลาลบาลา ปี 2557
- นักเรียนได้เป็นตัวแทนกล่าวแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในงานวัฒนธรรมสานสัมพันธ์ ปี 2558
- นักเรียนได้เป็นตัวแทนนำเสนอและแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในงานฉลองประชาคมอาเซียนปี 2558

ผลสัมฤทธิ์ของงาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-Net) เพิ่มขึ้นตามลำดับในปีการศึกษา 2558 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.86 เป็นร้อยละ 27.98 ในปี การศึกษา 2558

จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-Net) กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ เพิ่มขึ้นตามลำดับหลังการใช้นวัตกรรมผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

กรณีศึกษาผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา

.....
ประพจน์พิสดารบรรณของวิชาชีพกรณีล่องละเมิดทางเพศ
นักเรียนซึ่งเป็นศิษย์ในความดูแล

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม รวมทั้งศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นวิชาชีพควบคุมตามกฎหมายกระทรวง การประกอบวิชาชีพควบคุม พ.ศ. 2549 ต้องมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพที่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับคุรุสภา ทั้งนี้ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และคุรุสภาได้กำหนดข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยการพิจารณาประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559 เพื่อเป็นการยกระดับของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่ศรัทธาของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบกับข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ให้ความหมายของคำว่า “จรรยาบรรณของวิชาชีพ” หมายความว่า มาตรฐานการปฏิบัติตน ที่กำหนดขึ้นตามแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพราะจรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญที่สังคมทุกหมู่เหล่าจะต้องมีไว้เพื่อคอยควบคุมความประพฤติและการกระทำ ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้มีการกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยแบ่งเป็น 5 หมวด คือ

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง
2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
5. จรรยาบรรณต่อสังคม

สังคมในปัจจุบัน ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาโดยเฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพครู มีความใกล้ชิดกับศิษย์นักเรียนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนหญิงหรือนักเรียนชาย จึงเกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อนักเรียนที่อยู่ในความดูแลเมื่อมีโอกาสไม่ว่าจะในห้องเรียน ห้องพักครู ในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน โดยอาศัยจังหวะนักเรียนกลับบ้านใช้กลอุบายล่อลวงให้นักเรียนทำเวรความสะอาดหลังเลิกเรียน

หรือใช้ให้ทำความสะอาดห้องพัสดุ จากนั้นก็ล่องละเมิดทางเพศต่อนักเรียน พร้อมทั้งข่มขู่ไม่ให้นำเรื่องที่ถูกล่วงละเมิดไปบอกใคร นักเรียนจึงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ดังนั้น สังคมจึงต้องมีมาตรการควบคุม คัดกรอง ผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพครู โดยจัดให้มีการอบรมทั้งทางด้านศีลธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพเคารพสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

กรณีตัวอย่างผู้ประกอบการวิชาชีพครูได้ล่องละเมิดทางเพศต่อนักเรียนชาย ซึ่งเป็นศิษย์ที่อยู่ในความดูแลของตน

นายหล่อ (นามสมมติ) ผู้ประกอบการวิชาชีพครู ได้จับอวัยวะเพศและพยายามลวนลามที่ก้นของเด็กชายแมน (นามสมมติ) ซึ่งเป็นศิษย์ในความดูแลของตน ระหว่างเดินทางไปทัศนศึกษาต่างจังหวัด ในขณะที่เด็กชายแมน (นามสมมติ) ได้พยายามขัดขึ้นและร้องขอไม่ให้นายหล่อ (นามสมมติ) กระทำอนาจารและวิ่งหนีเข้าไปหลบในห้องน้ำ หลังจากกลับมาจากทัศนศึกษาเด็กชายแมน (นามสมมติ) ได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้กับผู้ปกครองฟัง ผู้ปกครองจึงแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินคดีอาญากับนายหล่อ (นามสมมติ) ประกอบกับต้นสังกัดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของนายหล่อ (นามสมมติ) ได้ดำเนินการทางวินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพกับนายหล่อ (นามสมมติ)

ดังนั้น การกระทำของนายหล่อ (นามสมมติ) เป็นการประพฤติดังจรรยาบรรณของวิชาชีพในด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง กรณีไม่มีวินัยในตนเอง ไม่พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ กรณีไม่รัก ศรัทธา ชื่อสัตย์สุจริต ไม่รับผิดชอบต่อวิชาชีพ ไม่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ กรณีกระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการตามข้อ 7 ข้อ 8 และข้อ 12 แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559

จากกรณีดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การกระทำของนายหล่อ (นามสมมติ) ได้ล่องละเมิดทางเพศต่อนักเรียนชายซึ่งเป็นศิษย์ในความดูแลของตน จนนายหล่อ (นามสมมติ) ถูกดำเนินคดีอาญาและถูกลงโทษทางวินัยและทางจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้น ผู้ประกอบการวิชาชีพครูจึงต้องประพฤติตนตามบรรทัดฐานของสังคม โดยมีความประพฤติดีงามตลอดเวลาทั้งในอดีตและปัจจุบันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

กรณีศึกษาเกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา

ประพจน์พิสดารบรรณของวิชาชีพ กรณีปลอมแปลงเอกสาร และการรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ

ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร

มาตรา 264 ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดเติมหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นทำผิดฐานปลอมเอกสารต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดครอบครองความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งมีลายมือชื่อของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อื่นนั้น ถ้าได้กระทำให้เอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน ให้ถือว่าผู้นั้นปลอมเอกสารต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

“เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่นจะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

คำว่า **“ปลอม”** ในความผิดฐานปลอมเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 624 ไม่จำเป็นต้องมีเอกสารที่แท้จริงอยู่ก่อนเลย ก็สามารถปลอมขึ้นได้ และไม่ต้องทำให้เหมือนจริง สามารถปลอมได้โดยทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับ เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดเชื่อว่าเป็นเอกสารจริง โดยที่อาจจะมีหรือไม่มีเอกสารอันแท้จริงนั้นอยู่เลยก็ได้ หรือปลอมเอกสารแต่เพียงส่วนหนึ่งส่วนใด ได้มีการทำเอกสารที่แท้จริงขึ้น แต่ยังไม่เสร็จครบถ้วน ถ้าผู้ใดปลอมข้อความจนครบถ้วน หรือแม้จะยังไม่เสร็จครบถ้วนก็ตาม (ถ้าส่วนที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นเอกสารแล้ว) ก็เป็นการปลอมแต่บางส่วนกล่าวโดยสรุป เอกสารปลอมคือ เอกสารที่สร้างขึ้นโดยผู้ถูกกล่าวอ้างมิได้ทำ หรือมิได้ให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำเอกสารนั้น เทียบกับทำขึ้นโดยให้เข้าใจว่าเป็นเอกสารที่คนอื่นทำ หรือหลอกในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ทำเอกสารโดยไม่ต้องคำนึงว่าข้อความที่เขียนลงไป ในเอกสารนั้นจะเป็นจริงหรือเท็จ

มาตรา 265 ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และหรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

“เอกสารราชการ” หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วยเอกสารที่ได้ทำขึ้น เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ใบเสร็จรับเงินค่าภาษีรถยนต์ ใบประกาศนียบัตร บัตรประจำตัวข้าราชการ ทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน แผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ สำเนาป้ายวงกลมแสดงการเสียภาษีรถยนต์ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก) เป็นเอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการ ใบอนุญาตขับรถยนต์ หลักเขตที่ดิน คู่มือการจดทะเบียนรถยนต์ หนังสือรับรองราคาที่ดิน

“เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ เช่น หนังสือสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาจะซื้อจะขาย สัญญาเช่า ใ้รับหรือใ้มอบค้ณะ ใ้รับเงินฝากธนาคาร หนังสือสัญญาจะจ่ายเงินสินบนนำจับใ้แก่ผู้รับสินบนใ้เสร็จรับเงินของห้างร้าน แบบแจ้งการครอบครอง ส.ค.1 บิลส่งของซึ่งผู้รับของลงชื่อรับของแล้ว สลากกินแบ่งรัฐบาล ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญา เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งสิทธิจะต้องเป็นเอกสารที่แสดงใ้เห็นสิทธินั้นโดยตรง ในตัวเอกสารนั้นเอง เช่น โฉนดที่ดิน สัญญาเช่าซื้อ ตั๋วเงิน ส่วนทะเบียนสมรสเป็นเพียงเอกสารที่รับรอง สถานะตัวบุคคลเท่านั้น ในตัวเอกสารนั้นไม่ได้ก่อตั้งสิทธิขึ้นมา จึงไม่เป็นเอกสารสิทธิ และบัตรอนุญาต ใ้ผ่านเข้าไปในสถานที่เป็นเอกสารที่แสดงว่าผู้รับบัตรได้รับอนุญาตใ้เข้าออกสถานที่ใ้เท่านั้น ไม่ก่อให้เกิดสิทธิไม่เป็นเอกสารสิทธิ

มาตรา 268 ผู้ใ้ใช้หรืออ้างเอกสารที่เกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 หรือ มาตรา 267 ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ ในมาตรานั้น ๆ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้แจ้งใ้เจ้าพนักงานจดข้อความ นั้นเองใ้ลงโทษตามมาตรานั้นแต่เพียงกระเทงเดียว

การเอาไปใ้ใช้หรือการนำมาอ้าง อาจจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นถือเป็นความผิด ตามมาตรา 268 แต่ถ้าเอาไปใ้ใช้อย่างกระดาดะแผ่นหนึ่งซึ่งไม่เกี่ยวกับความในเอกสารนั้น เช่น เอาไปพับถุง ใส่ของ ไม่ใช่การใ้ใช้ตามมาตรานี้ การใ้ใช้ตามมาตรานี้ไม่ต้องเป็นการใ้ใช้อย่างเอกสารที่แท้จริง เช่น นำประกาศนียบัตรปลอมออกแสดงต่อสายลับตำรวจดูเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เชื่อถือในฝีมือในการทำการปลอม ก็เป็นการใ้ใช้ตามมาตรานี้

กรณีผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาถูกร้องเรียนในเรื่องการปลอมแปลง เอกสารและการรับรองเอกสารอันเป็นเท็จนั้น มีตัวอย่างอุทธรณ์ ดังนี้

ในกรณีนาง ส. ได้จบการศึกษาสถาบันตามที่คุรุสภารับรองมาตรฐานและต้องการ ประกอบวิชาชีพครู แต่นาง ส. ไม่ได้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนแต่อย่างใด จึงทำให้ขาดคุณสมบัติ ในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู นาง ส. ได้ปรึกษากับนาย ว. เพื่อนสนิท ของนาง ส. จากนั้นนาย ว. ได้เสนอว่ารู้จักกับนาย ฮ. ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งหนึ่งใ้ทำการ รับรองปฏิบัติการสอน

อันเป็นการปลอมแปลงเอกสารตามเอกสารที่จะยื่นให้กับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จากนั้นนาง ส. ได้บอกกับนาย ว. ว่าตกลงให้นาย ฮ. ทำการปลอมแปลงเอกสารต่าง ๆ เช่น สัญญาจ้าง ครูอัตราจ้าง ตารางการเรียนการสอน แบบประเมินปฏิบัติการสอน โดยนาง ส. ไม่เคยผ่านการปฏิบัติการสอนมาก่อน ต่อมาปรากฏว่าสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้ตรวจสอบเอกสารยื่นคำขอขึ้นทะเบียน รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของนาง ส. พบว่านาง ส. แจ้งความอันเป็นเท็จและใช้หรืออ้าง คำรับรอง อันเป็นเท็จในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และนาย ฮ. ทำคำรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ โดยการลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องในเอกสารและหลักฐาน ที่เกี่ยวกับโรงเรียน และนาย ว. เป็นผู้สนับสนุนการทำความผิดของนาง ส.

ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเห็นได้ว่านาง ส. และนาย ว. มีความผิดทางอาญา ส่วนนาย ฮ. ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความผิดทางอาญาทางวินัย และความผิดทางจรรยาบรรณวิชาชีพ

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีอายุใช้ได้คราวละ 5 ปี และจะต้องขอต่อ ใบอนุญาต ฯ ภายใน 180 วัน ก่อนวันที่ใบอนุญาตจะหมดอายุ หากยื่นคำขอต่ออายุ ฯ หลังจากวันที่ ใบอนุญาตหมดอายุแล้ว จะต้องเสียค่าดำเนินการกรณีขอต่ออายุใบอนุญาตล่าช้าเป็นเงินเดือนละ 200 บาท เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 7 มิถุนายน 2560 เป็นต้นไป

ปฏิกูการศีกษาอย่างไร

ในยุค “โลกป่วน”

กราบหรือไม่ว่าอีกไม่เกิน 10 ปี การจ้างงานกว่า 47% จะหายไปและตำแหน่งงานปัจจุบันกว่า 90% จะถูกแทนที่หรือ “ป่วน” (Disrupt) จนเปลี่ยนแปลงชนิดหน้ามือเป็นหลังมือ

เทคโนโลยีดิจิทัลผลักดันให้โลกของเราเข้าสู่การก้าวกระโดดครั้งสำคัญ มนุษย์ยุค 4.0 นั้น ไม่อาจหยุดยั้งการเรียนรู้ของตัวเองเพียงในห้องเรียนเหมือนอดีต แต่ต้องเรียนรู้ ปรับตัว และค้นคว้ากันตลอดชีวิต ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาแสดงทัศนะว่าถึงเวลาแล้วที่พวกเราทุกคนต้องเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ที่ไม่เคยแม้แต่รู้จัก โยนทักษะยุคเก่าเก็บเข้ากรุ และบดฝุ่นทักษะบางอย่างที่ล้าสมัยให้เท่าทันโลกอยู่เสมอ (Learn, Unlearn and Relearn)

Dame Minouche Shafik ผู้อำนวยการ London School of Economics and Political Science (LSE) พยากรณ์อนาคตว่าภายในปี 2030 โลกของเราจะ “ป่วย” มากกว่าที่เป็นอยู่เสียอีก ตำแหน่งงานที่เคยใช้คนมากกว่า 375 ล้านคนจะถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ เช่น Automation และ Artificial Intelligence ส่วนนักเรียนที่เข้าประถมศึกษาในวันนี้กว่าร้อยละ 65 จะต้องก้าวออกจากรั้วสถานศึกษาไปทำงานที่ยังไม่เคยมีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังแสดงวิสัยทัศน์ต่อไปว่าคนยุคอนาคตมีแนวโน้มย้ายงานเพิ่มขึ้นสูงถึง 20 ตำแหน่งตลอดชีวิตการทำงาน และกลุ่มแรงงานด้อยทักษะจะเป็นกลุ่มที่เดือดร้อนที่สุด เนื่องจากถูกเทคโนโลยีแทนที่ได้ง่าย

“การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่รวดเร็วและรุนแรงเช่นนี้ หากไม่ได้รับการวางแผนและจัดการที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองและสังคมได้ ดังตัวอย่างเช่น ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ ที่รัฐบาลประชานิยมได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้นในระดับนานาชาติ”

Dame Minouche

ผู้อำนวยการ LSE แสดงวิสัยทัศน์

ทางออกจากวิกฤติ คือการปฏิรูป “หลักสูตร” และ “ครู” ให้เท่าทันโลกดิจิทัล

ในสายตาของ Dame Minouche เธอมองว่าหลายประเทศยังใช้หลักสูตรการเรียนการสอนแบบเก่าที่สอนให้เด็กท่องจำ ทำตามที่ครูอาจารย์สอน ซึ่งถือเป็นเรื่องเปล่าประโยชน์และเสียเวลาอย่างยิ่งเพราะโลกยุคดิจิทัลต้องการความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ความคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) และทักษะการทำงานเป็นทีม (Cooperative Skills) สังเกตจากหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จในเวทีโลก เช่น สิงคโปร์และฟินแลนด์ ต่างก็ให้ความสำคัญกับระบบการศึกษาและบุคลากรครูทั้งนั้น

ผู้อำนวยการ LSE เสนอแนะว่าแนวทางการปรับระบบการศึกษาในยุค “โลกป่วน” ต้องเริ่มจากการปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมคนไทยให้ก้าวสู่อนาคตใหม่ใน 3 กลุ่มเป้าหมายสำคัญ อันได้แก่

- หน่วยงานราชการต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ผู้มีรายได้น้อยตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเป็นทั้งการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (Predistribution Investment) และการป้องกันความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เยาวชนรุ่นใหม่ที่เกิดจากครอบครัวรายได้น้อยจะมีโอกาสเลื่อนชั้นทางสังคม (Social Mobility) ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรเข้าถึงทุนการศึกษาซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นทุนตามระบบการศึกษาภาคบังคับแต่อาจเป็นทุนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตหรือทักษะอาชีพต่าง ๆ ก่อนเริ่มศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และนำมาใช้คืนผ่านระบบการเก็บภาษีรายได้ในอนาคต ประสิทธิภาพช่วงก่อนเข้ามหาวิทยาลัยนี้จะช่วยให้เยาวชนค้นหาตัวตนและสามารถเลือกเข้าคณะที่ตนมีความสนใจอย่างแท้จริง
- หน่วยงานรัฐต้องมีมาตรการลดหย่อนภาษีให้แก่บริษัทที่ลงทุนพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่ลูกจ้าง เพื่อจูงใจให้นายจ้างลงทุนพัฒนาลูกจ้างกลุ่มเดิมแทนที่จะให้ออกและนำเทคโนโลยีมาทดแทน

แม้ระบบการศึกษากำลังเผชิญหน้ากับคลื่นลูกใหญ่ ทั้งกระแส “โลกป่วน” และสังคมเด็กเกิดน้อย แต่ไม่ว่าอย่างไรมนุษย์ทุกคนก็ยังต้องเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนนี้จะเปลี่ยนโฉมหน้าไปเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล ดังนั้น หัวใจสำคัญของการปรับตัวตามกระแสดิจิทัลคือการวิเคราะห์ความต้องการเรียนรู้ของยุคใหม่ให้ออก และฉวยใช้เทคโนโลยีมาปรับปรุงการเรียนการสอนจนโดนใจผู้เรียน

อ้างอิง:

ชลัมพ์ ศุภวาที (2 มีนาคม 2561). Education Disruption อนาคตการศึกษาไทย ปรับตัวอย่างไรให้ทัน. E-Leader. ข้อมูลเมื่อ 26 มิถุนายน 2562. จาก <https://www.theeleader.com/news-enterprise/how-to-education-disruption-future-education-thailand>.

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (26 พฤศจิกายน 2561). ทิศทางการศึกษาไทยในยุคโลกป่วน. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. ข้อมูลเมื่อ 26 มิถุนายน 2562. จาก <https://www.eef.or.th/disruptiveworld>.

การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ

ตอนที่ 1

วัฒนธรรมบริโภคนิยมในสังคมไทย

สภาพของสังคมไทยปัจจุบันได้สะท้อนภาพความอ่อนด้อยที่สำคัญยิ่งของสังคมและความอ่อนด้อยของการศึกษาไปด้วยพร้อมกัน คือ สภาพของสังคมที่เต็มไปด้วยระบบบริโภคนิยม (Consumerism) อยู่ทั่วไป ทั้งในค่านิยมและแนวปฏิบัติของผู้คนในสังคม ระบบการศึกษาก็ส่งเสริมระบบดังกล่าว โดยที่ผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้บริโภคคอยรับความรู้จากผู้สอนมากกว่าที่จะคิดสร้างสรรค์

ปรากฏการณ์ที่เห็นได้ชัดเจนนี้อีกคือ การที่สังคมไทยมีค่านิยมระบบบริโภคนิยมโดยขาดความรู้ความเข้าใจ เป้าหมายคือการบริโภคให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น จึงมีการขยายตัวกระบวนการผลิตขนาดใหญ่ รวดเร็ว รวมทั้งการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการเพิ่มศักยภาพของการผลิต ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การศึกษาจึงไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ใหม่เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบัน จนกลายเป็นสังคมที่ล้าหลังโดยปริยาย ประกอบกับเทคโนโลยีการสื่อสารเจริญก้าวหน้าทำให้การรับสินค้าต่างๆ สามารถเผยแพร่ข่าวสารอย่างรวดเร็ว ทำให้คนในสังคมมีความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ไม่ใช่ความต้องการอย่างแท้จริง หรือเห็นคุณค่า แต่เป็นการฟุ่มเฟือย แข่งขัน โอ้อวด ไม่รู้จักประมาณตน แสวงหาแต่เงินโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องเพื่อนำไปซื้อสินค้าแบบอุปโภคและบริโภค ทั้งนี้อาจรวมถึงการนิยมสินค้าฟุ่มเฟือยหรูหรา มอมเมาที่มาจากต่างประเทศด้วย

ภาพต่าง ๆ เหล่านี้เป็นภาพที่เห็นชัดเจนที่ทำให้ประเทศไทยต้องพบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เราเรียกกันว่า วิกฤติ IMF เมื่อ 4 - 5 ปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจติดลบซึ่งมีสาเหตุหลายประการ เช่น ขาดการระดมทุนจากต่างชาติเข้ามาเพิ่มทุนสถาบันการเงินของไทย และเพื่อมาเสริมสภาพคล่องที่ยังอยู่ในสภาพวิกฤต อัตราดอกเบี้ยลดลง การปฏิรูปสถาบันทางการเงินต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายขาดความสมดุล ในภาคการเงินการคลัง ภาคการผลิตและสังคม หากไม่ตระหนักและมองไม่เห็นความสำคัญของการระบบการศึกษาเพื่อสร้างคนไปสู่สังคมที่ปรารถนา วิกฤติเศรษฐกิจอาจจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต

วิกฤติที่จะเห็นคือสังคมไทยในขณะนี้ไม่เพียงแต่จับจ่ายใช้สอยอย่างเดียวเท่านั้น แต่การใช้สอยยังมีลักษณะที่สำคัญ คือ การบริโภคตามอย่างผู้อื่นเกินฐานะของตนโดยไม่คิดถึงภาวะและอนาคต โดยเฉพาะค่านิยมตามอย่างของต่างประเทศ ซึ่งประเทศที่เจริญแล้วมีค่านิยมการบริโภคเช่นกันแต่ก็เพิ่มรายได้เพื่อให้เกิดความสมดุล โดยเหตุนี้สังคมไทยจึงเป็นเหยื่อทางการค้ามาโดยตลอด ภาพที่ไม่พึงใจเหล่านี้จะพบเห็นในสังคมไทยปัจจุบัน ระบบการศึกษาก็มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมค่านิยมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการศึกษาสอนให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองน้อย ไม่ได้เน้นการสอนให้วิเคราะห์ วิจัย และคิดอย่างลึกซึ้ง ถึงผลของการนิยมบริโภคฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นในชีวิตและรายได้ หรือความสามารถในการผลิตของคนในประเทศ จะเกิดปัญหาทางสังคม เช่น การทุจริต หาผลประโยชน์ แก่งแย่งแข่งขัน และอาชญากรรม ฯลฯ ในสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาลับสอนและส่งเสริมด้วยระบบหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนหลงฟุ้งเพื่อแข่งขันตามกันไปอย่างไม่ทบทวนคุณค่าที่แท้จริงของค่านิยมที่เกิดขึ้นในสังคม

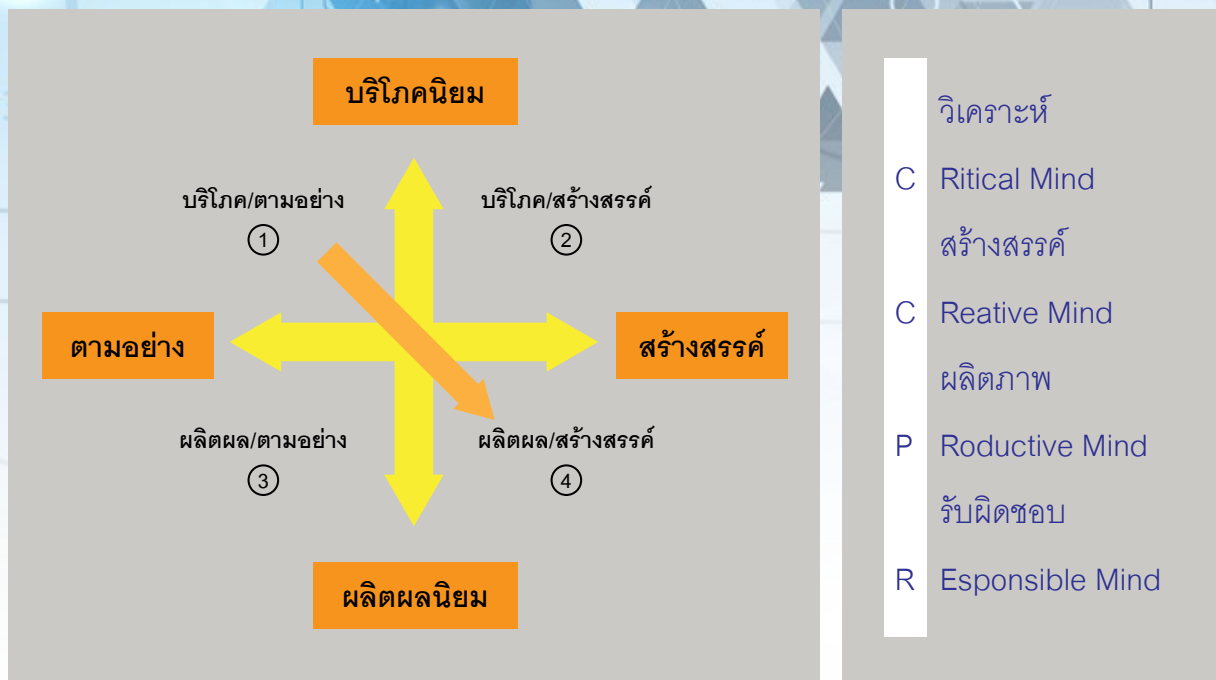
ระบบการศึกษาแบบบริโภคนิยม

ระบบการศึกษาแบบบริโภคนิยม หมายถึง ระบบการศึกษาที่หลักสูตรและการสอนเป็นระบบบริโภคความรู้ บริโภคความเข้าใจ และบริโภคนิยมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในสังคมโดยไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างคิดประดิษฐ์ และพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ให้กับตัวเองและสังคมในกระบวนการเรียนการสอน ครูจะเป็นผู้ให้ เป็นผู้บอกให้กับผู้เรียน ในขณะที่ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้รับ ผู้จดความรู้จากครู แต่กระบวนการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เป็นรูปธรรมยังมีไม่มากนัก (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2554)

ระบบการศึกษาแบบบริโภคนิยมนอกจากไม่สอนให้ผู้เรียนคิด ประดิษฐ์ สร้างสิ่งต่าง ๆ แล้วยังสอนให้ทำตามแบบอย่างคนอื่นทำให้ไม่เกิดความคิดใหม่และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง ยึดติดกับรูปแบบชีวิตเดิม ๆ นอกจากนี้ การบริโภคความรู้และค่านิยมต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ ยังเป็นความรู้และค่านิยมที่ได้รับจากต่างประเทศ เช่น อเมริกา และยุโรป เป็นหลักสำคัญ ไม่ได้มีโอกาสเรียนรู้ความจริง ไม่มีการสอนให้วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนในสังคมไทย ทำให้ผู้เรียนและระบบการศึกษาไทยตามรอยตะวันตกอยู่ตลอดเวลา จนเป็นการศึกษาที่ขาดสำนึกความเป็นตัวตน

ภาพของการศึกษาไทยจึงเป็นระบบบริโภคนิยม เป็นการบริโภคตามแบบอย่างคนอื่น และตามอย่างต่างประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถแยกลักษณะของการบริโภคนิยมเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) บริโภคตามอย่างคนอื่น 2) บริโภคตามอย่างสร้างสรรค์ 3) สร้างผลผลิตสร้างสรรค์ และ 4) สร้างผลผลิตตามอย่างคนอื่นไปเรื่อย ๆ ดังภาพประกอบ

บริโศคนินยมกับแนวกิด CCPR Model

- รูปแบบที่ 1 : บริโศคตามอย่งคนอื่น (ตามคนอื่นไปทุกอย่ง)
- รูปแบบที่ 2 : บริโศคตามอย่งสร้งสรค์ (อย่งฉลาดขึ้น)
- รูปแบบที่ 3 : สร้งสรค์ผลิตอย่งสร้งสรค์ (คิดของเรากอง)
- รูปแบบที่ 4 : สร้งสรค์ผลิตตามอย่ง (ลอกคนอื่น)

ภาพประกอบ 1

ความจำเป็นในการพัฒนาการศึกษาแบบ CCPR: การศึกษาเชิงสร้งสรค์และผลิตภาพ

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาของไทยเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อตัวผู้เรียนและคุณค่าต่อสังคมในทางสร้งสรค์มากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ให้ดำรงอยู่ในภาวะสังคมโลกที่แข่งขันอย่างรุนแรงเช่นในปัจจุบัน จึงควรจะเปลี่ยนกระแสดการศึกษาใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดเป็นผลิตผลและเห็นผลในทางปฏิบัติ แล้วให้ผลิตผลนั้น เป็นผลิตผลในทางสร้งสรค์ (Creative) เป็นผลิตผลใหม่ ๆ ที่เกิดจากความคิด สติปัญญา วิธีการของการศึกษานั้น ๆ โดยการเปลี่ยนกระแสดการศึกษาจากรูปแบบที่ 1 ระบบบริโศค ตามอย่งคนอื่นให้เป็นรูปแบบที่ 4 คือ ระบบที่สร้งสรค์ผลิตอย่งสร้งสรค์ ให้การศึกษาเป็นไปเพื่อการคิด การประดิษฐ์ การสร้งสรค์ใหม่ ๆ ให้ผู้เรียนมีความคิดใหม่ ๆ สังคมมีคณคิดใหม่ ๆ สร้งสรค์ผลงานใหม่ ๆ ขึ้น ไม่ใช่คอยแต่ตามอย่ง คอยแต่บริโศคจนทำให้เกิดวิกฤตการณ์อย่างที่เป็นมาหลายครั้งในสังคมไทย เพื่อให้เกิดผลิตผลอย่งสร้งสรค์ จึงจำเป็นจะต้องกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนขึ้นใหม่ โดยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่จะต้านทานกับกระแสบริโศคนินยมได้หรือเป็นผู้บริโศคอย่งฉลาด ในขณะที่เดียวกันก็ต้องให้ผู้เรียนคิดและสร้งสรค์ผลงานใหม่ขึ้นมาด้วย

คุณลักษณะผู้เรียนของ CCPR Model

ผู้เรียนแนว CCPR Model ประกอบด้วยคุณสมบัติ คือ ต้องคิดวิเคราะห์ (Critical) ก่อน แล้วจึงคิดใหม่ (Creative) ตามมา เมื่อคิดใหม่แล้วจึงสร้างเป็นผลงาน (Productive) สุดท้ายต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย (Responsible) มีลักษณะอยู่ 4 ประการที่อธิบายเพิ่มเติมได้ คือ (ภาพประกอบ 2)

คุณลักษณะผู้เรียนของ CCPR Model

Critical Mind

- มองสังคมให้รอบด้าน
- รู้ที่มาที่ไป
- เข้าใจเหตุและผล

Creative Mind

- คิดต่อยอดจากที่มีอยู่
- ประยุกต์และใช้ประโยชน์
- มองประเด็นใหม่ได้

Responsible Mind

- เน้นถึงสังคม ประเทศชาติ
- มีจิตสำนึกสาธารณะ
- คุณธรรม จริยธรรม ความดีงาม

Productive Mind

- คำนึงถึงผลผลิต
- มีวิธีการและคุณภาพ
- ค่าของผลงาน

ภาพประกอบ 2

1. **จิตวิเคราะห์** ผู้ที่มีจิตวิเคราะห์หรือคิดวิเคราะห์นี้ ผู้เรียนควรต้องมองสังคมให้รอบด้าน รู้ที่มาที่ไปของปัญหาในสังคมและเข้าใจเหตุผลที่มาจากที่ไปนั้นอย่างชัดเจน

2. **จิตสร้างสรรค์** ในขณะที่จิตสร้างสรรค์หรือคิดสร้างสรรค์นั้น คำนึงถึงความคิดใหม่และการต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่ มองเห็น และมองหาประโยชน์ และการใช้สอยได้ รวมถึงการมองสิ่งใหม่เพิ่มเติม

3. **จิตผลิตภาพ** หรือคิดผลิตภาพ คือ การคำนึงถึงผลผลิต มีวิธีการในการสร้างผลผลิต สร้างค่าของงาน อยู่เสมอ และมีสำนึกที่จะสร้างผลงานขึ้นมาใหม่ ๆ

4. **จิตรับผิดชอบ** คือ การคิดรับผิดชอบ หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ต่อผู้เรียน ต่อสังคมด้วยพร้อมกันไปเป็นหลัก

การเรียนรู้แบบ CCPR Model

วิธีการเรียนรู้ในแนวนี้จะใช้ผลลัพธ์ของการสอน เป็นหลักสำคัญ เพราะในอนาคตสังคมไทย จะมีปฏิภาน ในเชิงของการเรียกร้องผลลัพธ์ของการศึกษามากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีแนวคิดที่สามารถนำไปสู่ การปฏิบัติได้ 4 ประการเช่นกัน (ภาพประกอบ 3)

1. **การจัดการเรียนรู้แบบ Criticality - Based** โดยเน้นการคิดวิเคราะห์วิจารณ์เป็นหลัก หลักคิดนี้ เกิดจากความเป็นสังคมผู้บริโภค คนไทยจำเป็นต้องสอนให้เด็กรู้จักวิเคราะห์ เลือกและมั่นใจในตนเอง เป็นต้น

2. **การจัดการเรียนรู้แบบ Creativity - Based** เน้นการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอะไรใหม่ ๆ มีมุมมองใหม่ ให้ทางเลือกที่เพิ่มขึ้นกับกิจกรรมต่างๆ ให้ฝึกการทำงานใหม่เพิ่มเติมจนแน่ใจในทักษะการคิดใหม่ ได้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

3. **การจัดการเรียนการสอนแบบ Productivity - Based** เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย ให้ผู้เรียน ได้สร้างผลงาน (Product) ขึ้นมาจากแนวคิดใหม่ที่ได้เริ่มไว้แล้ว แสวงหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลงาน แล้วประเมินตรวจสอบจนแน่ใจในเชิงคุณภาพ

4. **การจัดการเรียนรู้แบบ Responsibility - Based** คือ คุณธรรม จริยธรรม ในตัวของผู้เรียน ที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งคนไทยต้องเน้นมากทั้งการสอน การฝึก การให้ทำตาม และการทำตามแบบอย่างจนติดเป็นนิสัย

วิธีการเรียนการสอนของ CCPR Model

Responsibility - Based Instruction

- ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อในระบบ
- นำตัวเองสู่สาธารณะ สังคม
- ดู ทดสอบ รูปแบบตัวอย่าง
- ย้ำ ซ้ำ ทวน ความดีงามอยู่เสมอ

Criticality - Based Instruction

- วิเคราะห์ปัญหารายบุคคล
- แลกเปลี่ยนความเห็น
- ทบทวนตัวเอง ประเมิน
- เป็นของตัวเอง

Productive - Based Instruction

- วางเป้าหมายที่ผลงาน
- แสวงหาวิธีการต่างๆ ให้ได้งาน
- ทดสอบ ประเมินคุณภาพของงาน
- ปรับเปลี่ยน สอดส่องสิ่งใหม่อยู่เสมอ

Creativity - Based Instruction

- มองใหม่ เสนอใหม่ คิดใหม่
- ให้ทางเลือก เพิ่ม ลด
- ต่อยอด เสริม เพิ่ม
- ลองแล้ว ลองอีก ให้แน่ใจ

ภาพประกอบ 3

(อ่านต่อฉบับหน้า)

7 กรกฎาคม วันพูดความจริง (Tell the Truth Day)

เพื่อให้ได้แสดงความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน
รวมทั้งปฏิเสธการโกหกต่อกัน

Withayajarnk e-book online
www.withayajarnksp.com

1 กรกฎาคม วันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ

ลูกเสือกองแรกของไทยก่อตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง
เรียก “**ลูกเสือกรุงเทพ ฯ ที่ 1**” ต่อมาขยายตัวไปจัดตั้งตามโรงเรียนและสถานที่ต่าง ๆ
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6
พระราชทานคติพจน์ เพื่อให้เด็กที่จะเข้าประจำการในกองลูกเสือ
ได้ปฎิญาณตนว่า “**เสียชีพอย่าเสียสัตย์**”

ราคา 50 บาท